

Q1
2022

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים
ליום 31 במרץ 2022

תוכן העניינים

ד. ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים 191

197	5. ממשל תאגידי
198	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגידי הבנקאי ואופן ניהולם
212	7. נספחים
221	מילון מונחים
223	אינדקס

א. דוח הדירקטוריון וההנהלה 5

11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
43	3. סקירת הסיכונים
71	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

ב. הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי 73

ג. תמצית דוחות כספיים ליום 31 במרץ 2022 77

81	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
89	ביאורים לדוחות הכספיים

Q1
2022

בנק הפועלים

דוח הדירקטוריון וההנהלה
ליום 31 במרץ 2022

תוכן העניינים

43	3. סקירת הסיכונים	11	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
43	3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	11	1.1. מידע צופה פני עתיד
43	3.2. סיכון אשראי	11	1.2. מידע כספי תמציתי
67	3.3. סיכון שוק	14	1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
69	3.4. סיכון נזילות ומימון	14	1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית
70	3.5. סיכון ציזת	16	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
71	3.6. סיכונים אחרים	16	2.1. מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
71	4. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים	20	2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
71	4.1. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים	26	2.3. המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
72	4.2. בקרות ונהלים	36	2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
		41	2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
		42	2.6. חברות עיקריות

רשימת הטבלאות

12	טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים
17	טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין
20	טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד
21	טבלה 2-3: הרכב הרווח המימוני, נטו
22	טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית
23	טבלה 2-5: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
24	טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות
24	טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות
25	טבלה 2-8: רווח כולל
26	טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
26	טבלה 2-10: ההתפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה
27	טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי
28	טבלה 2-12: ההתפתחות בסעיפים החוץ-מאזניים העיקריים
29	טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך
30	טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק
30	טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות
30	טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ
31	טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
31	טבלה 2-18: מכשירים נגזרים
32	טבלה 2-19: פרטים בדבר דיבידנד ששולם
34	טבלה 2-20: חישוב יחס הלימות ההון
35	טבלה 2-21: יחס מינוף
36	טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים
41	טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
44	טבלה 3-1: פרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים, במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי
45	טבלה 3-2: פרטים בדבר יתרת החוב הרשומה של אשראי בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה
46	טבלה 3-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור
47	טבלה 3-4: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר
49	טבלה 3-5: מדדי סיכון אשראי
50	טבלה 3-6: סיכון אשראי לפי ענפי משק
53	טבלה 3-7: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים
54	טבלה 3-8: ניתוח איכות האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן
55	טבלה 3-9: סיכון אשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בחטיבה העסקית - לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה
58	טבלה 3-10: חשיפות עיקריות למדינות זרות
59	טבלה 3-11: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
60	טבלה 3-12: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

60	טבלה 3-13: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי
61	טבלה 3-14: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק
61	טבלה 3-15: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים
62	טבלה 3-16: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק
63	טבלה 3-17: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל
63	טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם להכנסה הממוצעת ולגודל הלווה
64	טבלה 3-19: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים
64	טבלה 3-20: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון
65	טבלה 3-21: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה
66	טבלה 3-22: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק
67	טבלה 3-23: יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2022
67	טבלה 3-24: שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
68	טבלה 3-25: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
68	טבלה 3-26: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
69	טבלה 3-27: רגישות הבנק לשינויים בשיעורי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ולשינויים במדד המחירים לצרכן
69	טבלה 3-28: יחס כיסוי הנזילות (LCR)
70	טבלה 3-29: יחס מימון יציב, נטו (NSFR)

רשימת התרשימים

11	תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 31 במרץ 2022
18	תרשים 2-1: תשואות אגרות-חוב ממשלתי ומדד המחירים לצרכן
22	תרשים 2-2: רווח מימוני נטו
27	תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 31 במרץ 2022

1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

ישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 במאי 2022, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, ליום 31 במרץ 2022. החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. הנתונים המתייחסים למספרי השוואה בקשר להפרשה להפסדי אשראי וסיווגי חובות לא הוצגו מחדש, אלא אם צוין אחרת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתמשו בכלל, או יתמשו במקצת בלבד, ואף שההפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד הבינוי והשיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

1.2 מידע כספי תמציתי

תרשים 1-1: נתונים ומדדים עיקריים ליום 31 במרץ 2022

איכות האשראי	גידול באשראי	ריווחיות	הון
0.92% NPL*	3.0% אשראי עסקי ומסחרי	15.6% תשואה להון	11.17% יחס הון עצמי רובד 1
1.36% יחס כיסוי**	4.1% אשראי לדיור	1,654 ש"ח רווח נקי	43,230 ש"ח הון עצמי

* אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית מתוך יתרה רשומה של אשראי לציבור.
** סך ההפרשה להפסדי אשראי מתוך יתרה רשומה של האשראי לציבור.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2021	31.03.2021	31.03.2022	
מדדי ביצוע עיקריים			
11.8%	13.5%	15.6%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון* ⁽¹⁾
11.9%	13.5%	15.6%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון מנוטרל חריגים* ⁽¹⁾⁽²⁾
0.85%	0.99%	1.05%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
2.48%	2.63%	2.43%	יחס הכנסות ⁽³⁾ לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
1.68%	1.64%	1.72%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.58%	0.60%	0.56%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
54.2%	53.6%	50.9%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
51.0%	53.6%	50.9%	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות מנוטרל חריגים ⁽²⁾
1.79%	1.80%	1.91%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾⁽⁴⁾
124%	139%	123%	יחס כיסוי נזילות (LCR)
**136%		134%	יחס מימון יציב נטו (NSFR) ⁽⁵⁾
ליום			
31.12.2021	31.03.2021	31.03.2022	
10.96%	11.67%	11.17%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
14.22%	14.65%	14.44%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
6.03%	6.65%	6.12%	יחס מינוף ⁽⁶⁾

- * בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שונתה החל משנת 2022 שיטת המרת התשואה הרבעונית למונחים שנתיים מחישוב מעריכי לחישוב ליניארי. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.
- ** הוצג מחדש.
- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) אינו כולל הוצאות בגין הפרשות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.
- (3) סך-כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
- (4) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה פרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר" להלן) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (5) יחס מימון יציב (NSFR) מחושב החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021. למידע נוסף, ראה פרק "סיכון נזילות ומימון" להלן.
- (6) יחסי ההון יחס המינוף ליום 31 במרץ 2022, מביאים בחשבון את הוראות המעבר של יישום התקינה החשבונאית בנושא הפסדי אשראי צפויים. למידע נוסף, ראה פרק [הון הלימות הון ומינוף](#) להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.12.2021	31.03.2021	31.03.2022	
מדדי איכות אשראי עיקריים			
1.43%	1.82%	1.36%	שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור*
1.20%	1.53%	0.94%	שיעור אשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור*
(0.06%)	0.03%	(0.06%)	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
(0.37%)	(0.66%)	(0.66%)	שיעור ההכנסות בגין הפסדי אשראי מתוך אשראי ממוצע לציבור
במיליוני ש"ח			
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד			
4,914	1,354	1,654	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4,957	1,354	1,654	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מנוטרל חריגים ⁽¹⁾
9,767	2,233	2,716	הכנסות ריבית, נטו
(1,220)	(508)	(600)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
10,848	2,682	2,864	רווח מימוני, נטו**
4,625	1,348	1,132	הכנסות שאינן מריבית
14,392	3,581	3,848	סך הכנסות
3,355	817	889	מזה - עמלות
7,803	1,919	1,958	הוצאות תפעוליות ואחרות
7,753	1,919	1,958	הוצאות תפעוליות ואחרות מנוטרלות חריגים ⁽¹⁾
4,333	1,096	1,161	מזה - משכורות והוצאות נילוות
נתונים נוספים			
3.68	1.01	1.24	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בסיס (בש"ח)
110.65	-	-	סך-הכל דיבידנד למניה (באגורות) ⁽²⁾

* החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לעניין זה:
 (1) שיעור הפרשה להפסדי אשראי מתוך אשראי לציבור ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום הוראת CECL הינו 1.51%.
 (2) בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי לא צובר. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש. במידה ולצרכי נוחות מספרי השוואה היו מוצגים מחדש (משמע, חובות צוברים שסווגו בעבר כחובות פגומים, על-פי ההוראות החדשות לא היו נכללים במסגרת החובות שאינם צוברים), שיעור האשראי לציבור לא צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מתוך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2021 היה 1.13%.
 ** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימוני שאינן מריבית.
 (1) אינו כולל הוצאות בגין הפרשות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.
 (2) על-פי מועד ההכרזה.

טבלה 1-1: מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן של קבוצת בנק הפועלים (המשך)

ליום			
31.12.2021	31.03.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח			
			נתונים עיקריים מהמאזן
638,781	554,398	637,625	סך-הכל נכסים
189,283	159,943	178,317	מזה - מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,105	64,798	68,604	ניירות-ערך
352,623	306,117	364,257	אשראי לציבור, נטו
7,926	9,349	8,077	סיכון אשראי בעייתי, נטו
2,897	3,282	3,394	אשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL)*
596,034	513,540	594,394	סך-הכל התחייבויות
525,072	455,394	519,776	מזה - פיקדונות הציבור
11,601	6,942	11,370	פיקדונות מבנקים
25,582	21,415	27,411	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
42,735	40,835	43,230	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
			נתונים נוספים
32.1	26.0	31.8	מחיר מניה לטוף תקופה (בש"ח)

* החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. במסגרת זו בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי לא צובר. בנוסף, הלוואות לדירור בפיגור של 90 יום או יותר מסווגות כאשראי לא צובר. במידה ולצרכי נוחות יתרת האשראי לציבור שלא צובר הכנסות ריבית (NPL) ליום 31 בדצמבר 2021 הייתה מוצגת מחדש יתרתה הייתה 3,955 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

הבנק מבצע בחינה מקיפה להערכת הסיכונים אליהם הוא חשוף ואומד את המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד גנדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכון מודל. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים). למידע נוסף ראה [פרק סיכונים מובילים ומתפתחים](#) להלן, פרק סקירת הסיכונים להלן [והדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 במרץ 2022](#).

1.4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

בסוף שנת 2021 אישרו הנהלת הבנק והדירקטוריון את התוכנית האסטרטגית ובמסגרת זו נקבעו היעדים והאסטרטגיה העסקית לשנים 2022-2024. התוכנית שאושרה מהווה תוכנית המשך ליישום התוכנית האסטרטגית שהותוותה בשנת 2020, תוך ביצוע התאמות ועדכונים נדרשים, בהתאם לביצועי הבנק והשינויים בסביבה העסקית. הליך קביעת היעדים והאסטרטגיה העסקית, בוצע תוך בחינת השלכות התפשטות נגיף הקורונה, השינויים בכלכלה הגלובלית, השינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה וההתעצמות בסביבה התחרותית בה פועל הבנק, בכלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למגמות המרכזיות המשפיעות על תעשיית הבנקאות ובהן, התגברות עוצמת התחרות בענף וכניסת שחקנים פיננסיים חוץ בנקאיים, האצת מגמת המעבר לצריכת שירותים פיננסיים בערוצים הישירים (ערוצי הדיגיטל, המוקדים הטלפוניים והמכונות לשירות עצמי), המשך הצעדים הרגולטוריים להגברת התחרות במערכת הבנקאית, המשך השקעות משמעותיות בחברות פינטק וכניסתם של שחקנים טכנולוגיים משמעותיים לפעילות מול לקוחות קמעונאיים בזירה הפיננסית.

בנוסף לשינויים אלו, התוכנית האסטרטגית נבנתה תוך התייחסות גם לתרחישים עתידיים אפשריים לענף הבנקאות כפי שאלו פורסמו על-ידי ועדת באזל לענייני בנקאות בפברואר 2018, ועודם רלוונטיים גם בימים אלו. להערכת הבנק, במגזר הבנקאות הקמעונאית (לקוחות פרטיים ועסקים קטנים) קיימת סבירות גבוהה להתממשות, מדורגת על פני שנים, של תרחיש "הבנק המבוזר" בו יבזרו השירותים הפיננסיים בין בנקים ושחקנים טכנולוגיים. ייתכן כי בתרחיש זה יירקמו שיתופי פעולה בין השחקנים באמצעות מודלים שונים לפעילות.

להערכת הבנק, בבנקאות העסקית והמסחרית, הערך המוסף שחברות הטכנולוגיה הגדולות יכולות לספק ללקוח העסקי הינו קטן יותר יחסית ומכאן שהאיום הנשקף מצד ענקיות הטכנולוגיה בפלחי לקוחות אלו עדיין רחוק יותר. על כן, להערכת הבנק במגזר הבנקאות העסקית קיימת סבירות גבוהה להתממשות תרחיש "הבנק המשופר". בתרחיש זה, יעברו הבנקים הקיימים תהליך מקיף של מודרניזציה ודיגיטציה ויעשו שימוש בטכנולוגיות חדישות כדי לשפר את מערכותיהם, לחדש את הממשק עם הלקוחות, ליצור ערך מוסף ולהציע שירותים מתקדמים. חלק מהמודלים העסקיים ישתנו, אך הקשר עם הלקוחות ופעילות הליבה יישמרו. יעדי ההון והנזילות, נלקחים בחשבון במסגרת התכנון האסטרטגי והפיננסי של הבנק.

חזון הבנק - "מחויבים לצמיחה באמצעות בנקאות מתחדשת והוגנת ללקוחותינו"
התוכנית האסטרטגית שהותוותה גובשה בראי החזון שאימץ הבנק אשתקד - "מחויבים לצמיחה באמצעות בנקאות מתחדשת והוגנת ללקוחותינו".

אסטרטגיה עסקית

הבנק יפעל ליצירת צמיחה בהיקף פעילותו עם לקוחות הבנקאות הקמעונאית, המסחרית והעסקית. תוכנית הצמיחה מתבססת על שלושה צירים מרכזיים:

1. צמיחה בפעילות הבנקאית

הבנק יפעל לצמיחה בהיקף פעילותו עם לקוחות הבנקאות הקמעונאית, המסחרית והעסקית, תוך שיפור מתמיד בהצעת הערך ללקוחות. כמו-כן, יפעל הבנק לשיפור השירות באמצעות מהלכים לחיזוק תודעת השירות, שיפור זמינות הבנקאי, הגדלת היצע הפעולות והמוצרים בדיגיטל, הרחבת סמכויות הבנקאים במוקדים הטלפוניים וכן הרחבת מגוון ערוצי התקשורת בין הבנק ללקוחותיו. בזירת הלקוחות המסחריים והעסקיים, ימשיך הבנק לפעול לשימור מעמדו המוביל במטרה להיות הבחירה הראשונה של הלקוחות העסקיים. כמו-כן, ימשיך הבנק לשפר תהליכי עבודה וקיצור זמני המענה לצרכי הלקוחות.

2. פיתוח הבנקאות החדשה

הבנק יקדם פיתוח של ערוצי הפצה חדשים עבור השירותים והמוצרים הבנקאים, בדגש על ערוצי הפצה דיגיטליים חדשים הנשענים על יכולות ניתוח דאטה מתקדמות והצטיינות בחוויית המשתמש. כמו-כן, הבנק פועל לייצר הצעות ערך חדשות ללקוחות הקמעונאים באמצעות שיתופי פעולה עם צדדים שלישיים.

3. בניית תשתית ארגונית תומכת צמיחה

הבנק יפעל להנעת תהליכים שיעודדו תרבות ארגונית ממוקדת לקוח, תומכת צמיחה ומאפשרת שיפור ה-delivery וה-Time to market. השימוש בדאטה ואנליטיקה ימשיך בתהליך ההרחבה וההעמקה שהחל לפני מספר שנים, לרבות מסעות לקוח הנתמכים בניית דאטה מתקדם. בנוסף, הבנק החל ביישום פרויקט לביצוע מודרניזציה של מערכות הליבה, ליצירת תשתית בנקאית גמישה ופשוטה יותר, שתשפר את קצב היישום של תהליכים עסקיים חדשים ופיתוח מוצרים חדשים (Time to Market), תשתית לבנקאות פתוחה (Open API) וצמצום עתידי של עלויות IT.

להרחבה בדבר אסטרטגיית הבנק וביטוייה בתחומי פעילותו השונים ראה [פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2021](#). בימים אלו פועל הבנק לגיבוש תוכנית אסטרטגית חדשה להתוויית פעילותו של הבנק בטווח הבינוני-ארוך.

האסטרטגיה ותוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית והמערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין את הסביבה העסקית בישראל ובעולם ותנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס להשלכות התפשטות נגיף הקורונה בעולם ובישראל, למצב הכלכלה העולמית, למצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור ולשינויים הרגולטוריים והמגבלות החלות על הבנק במסגרתן.

2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי 2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים 2.1.1 סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית מתמודדת עתה עם השפעות מאוחרות של מגיפת הקורונה והמדיניות הפיסקאלית והמוניטרית המרחיבה שנלוותה לה. שיעורי האינפלציה בעולם רשמו זינוק חד, בתחילה כתגובה לעליית מחירי האנרגיה והסחורות, אך ככל שנקף הזמן עליות המחירים הפכו לרוחביות. המלחמה שפרצה באוקראינה בחודש פברואר תרמה לעלייה נוספת במחירי האנרגיה והסחורות והחריפה עוד יותר את האינפלציה. מרבית הבנקים המרכזיים בעולם, ובכלל זה בנק ישראל, החלו בתהליך של צמצום מוניטרי והעלאת ריבית. תהליך העלאת הריבית, והצפי להמשך העלאות ריבית מהירות, הביא להתאמה כלפי מטה של מחירי נכסים פיננסיים, ובכלל זה מניות ואגרות-חוב.

כלכלת ארצות-הברית התכווצה ברבעון הראשון של 2022 בשיעור של 1.4% במונחים שנתיים, ובגוש האירו נרשמה צמיחה בשיעור מתון של 0.8%, עם שונות גבוהה בין המדינות החברות בגוש. בשוקי העבודה נמשכה העלייה במספר המועסקים בארצות-הברית ובאירופה, ורמות התעסוקה קרובות לאלו של טרם המשבר. עם זאת, למרות הירידה בשיעורי האבטלה, מספר המשרות הפנויות ממשיך לעלות. הנתונים הכלכליים מצביעים לעת עתה על האטה מסוימת בצמיחה, אך ניתן לומר שההתפתחויות בשווקים הפיננסיים מגלמות חשש לתפנית כלכלית שלילית, זאת על רקע התפרצות האינפלציה והמתיחות הגוברת באירופה.

אינפלציה הליבה ב-12 החודשים שהסתיימו במרץ הגיעה בארצות-הברית ל-6.5% ובגוש האירו ל-2.9%. הבנק המרכזי בארצות-הברית העלה את הריבית בחודש מרץ, לראשונה מאז שנת 2010, מרמה של 0.25% לרמה של 0.5%. בחודש מאי נרשמה עלייה נוספת לרמה של 1.0%. חברי הפד, כמו גם השווקים, צופים העלאות ריבית מהירות נוספות בהמשך השנה. גם באירופה צפויה עליית ריבית ראשונה במחצית השנייה של השנה. בשווקים המתעוררים התמונה הייתה מעורבת. עליית מחירי הדלק והמזון פגעו בצורה הקשה ביותר באוכלוסיות חלשות במדינות בעלות הכנסה נמוכה, ובמספר שווקים מתעוררים נרשמה האצה חדה באינפלציה שפגעה בפעילות הכלכלית. ברוסיה ובאוקראינה צפויה להירשם התכווצות חדה בתוצר בשל השפעות המלחמה וצפויה זליגה גם למדינות להם קשרים ענפים עם רוסיה. כלכלת סין צמחה ברבעון הראשון של שנת 2022 בשיעור של כ-6.8%, אם כי ניכרת האטה מסוימת בקצב הצמיחה שם בחודשים האחרונים, בין היתר בגלל העלייה בתחלואה וסגרים שהוטלו על אזורים גדולים בסין.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ברבעון הראשון של השנה נרשמה התכווצות בתוצר בשיעור שנתי של 1.6%, זאת לאחר צמיחה בשיעורים גבוהים וחרגים בשלושת הרבעונים הקודמים. המחצית הראשונה של הרבעון הושפעה מגל התחלואה מזן האומיקרון, ובמחצית השנייה פרצה המלחמה באוקראינה. הממשלה החליטה לא להטיל מגבלות על הפעילות הכלכלית חרף התחלואה הגבוהה, וכפועל יוצא השפעות התחלואה על המשק היו מתונות. באשר למלחמה באוקראינה, משקל הסחר של ישראל עם רוסיה ואוקראינה אינו גבוה, ולכן ההשפעה הישירה על הכלכלה אינה משמעותית. העימות הביא לעלייה חדה במחירי האנרגיה באירופה, וכן לעלייה במחירי הסחורות, ואלו עשויים להשפיע על המשק הישראלי בהמשך. ירידה במחירי המניות בעולם ועליית האינפלציה הביאו לירידה קלה בצריכה הפרטית ברבעון הראשון. ירידה נרשמה גם ביצוא הסחורות והשירותים. בשוק הנדל"ן למגורים ניכרת עלייה הן בהשקעה בבנייה וכן עלייה בביקושים לדירות. עליית מחירי הדירות האיצה לקצב שנתי של 16.3%. מגמת השיפור בשוק העבודה נמשכה, כששיעור האבטלה ירד בחודש מרץ לרמה של 3.4%, שדומה כבר לזו של טרום תקופת הקורונה. מספר המשרות הפנויות גבוה, והשכר במגזר העסקי נמצא במגמת עלייה. בהסתכלות קדימה אנו מזהים גורמי סיכון שעשויים להאט את הפעילות ולהגביר סיכונים. האינפלציה הגבוהה בעולם הביאה לתפנית במדיניות המוניטרית, ולעלייה במחירי ההון ובפרמיות הסיכון בשווקים הפיננסיים. האינפלציה שחקה את כוח הקנייה של הציבור, וירידות המחירים בשווקים פוגעות בתחושת העושר של הציבור. יחד עם זאת, נתוני הפתיחה של המשק הם טובים, ובכלל זה אינפלציה שעדיין נמוכה ביחס לעולם, גירעון תקציבי נמוך, ושיעור חיסכון פרטי גבוה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

ברבעון הראשון של השנה נצטבר עודף תקציבי של 23.4 מיליארד ש"ח זאת לעומת גירעון של 23.3 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים שמסתיימים בחודש מרץ ירד לרמה של 1.4% מהתוצר. ההסבר העיקרי לירידת הגירעון הוא גידול חד בהכנסות המדינה ממסים שמקורו בצמיחה, בריבוי עסקות נדל"ן ובעליית מחירי הנכסים. ריבית בנק ישראל נותרה ברבעון הראשון ללא שינוי ברמה של 0.1%, ועלתה בהחלטה מיום 11 באפריל 2022 לרמה של 0.35%. לאור האינפלציה הגבוהה והצפי לעליית ריביות נוספות בארצות-הברית ובמדינות נוספות, השווקים מגלמים ציפייה להמשך עלייה בריבית בחודשים הקרובים.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון הראשון של שנת 2022 בשיעור של 1.2%, שיעור גבוה ביחס לעונותיות המאפיינת בדרך כלל את הרבעון הראשון. מדד המחירים בגין חודש מרץ 2022 עלה בשיעור של 0.6%, והוא גבוה ב-3.5% לעומת המדד במרץ אשתקד. מדד המחירים לחודש אפריל עלה ב-0.8%. העלייה באינפלציה היא תופעה עולמית שהתפתחה במהלך שנת 2021 והוחרפה בחודשים האחרונים בעקבות המלחמה באוקראינה. יחד עם זאת, ניתן לראות שעליות המחירים עתה הן לא רק תגובה לזעזועי צד ההיצע, שנובעים מפגיעה בתהליכי האספקה או עליית מחירי אנרגיה, אלא הפכו לרוחביות, וכוללות גם התייקרות במחירי שירותים מקומיים. האינפלציה בישראל עדיין מתונה ביחס לזו שברוב המדינות המפותחות, בעיקר בשל היעדר התלות במחירי הגז הטבעי בעולם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

השקל פוחת במהלך הרבעון הראשון של השנה בשיעור של 2.1% מול הדולר האמריקאי, ומול סל המטבעות הוא פוחת ב-0.1%. בנק ישראל סיים את תוכנית רכישות מטבע-החופ בשלהי שנת 2021 וזו לא חודשה. בחודש ינואר 2022 בנק ישראל רכש מטבע-חופ בשווי 356 מיליון דולר (שלא כחלק מתוכנית), אך לא רכש כלל בחודשים פברואר ומרץ השנה. במהלך חודש אפריל 2022 השקל פוחת בשיעור של 4.4% מול הדולר, בעיקר הודות להתחזקות של המטבע האמריקאי בעולם, אך גם בשל רכישות מטבע-חופ של גופים מוסדיים, כתגובה לירידת מחירי המניות בעולם.

שוקי הכספים והון

העלייה בסביבת האינפלציה והציפיות למדיניות מוניטרית מרסנת, בשילוב ההשפעות הממתנות של המלחמה בין רוסיה לאוקראינה על הפעילות הכלכלית ומחירי הסחורות, העיבו על שוקי המניות בעולם ובמקביל נרשמה עלייה בתנודתיות. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2022 מדד ה-S&P500 בארצות-הברית ירד בשיעור של 5.0%, מדד המניות האירופי היורוסטוקס 50 ירד ב-9.2% ואילו מדד ת"א 125 עלה בשיעור של 2.0%. מחזורי המסחר היומיים במניות והמירים הסיפוי לעלות לרמה של 2.6 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022, עלייה חדה לעומת המחזור הממוצע ברבעון הראשון של שנת 2021. ירידות השערים בעולם ובתל-אביב נמשכו גם בחודשים אפריל ומאי, ומסוף מרץ עד מחצית מאי מדד ה-S&P500 בארצות-הברית ירד בשיעור של 11.2% ומדד תל-אביב 125 ירד ב-6.5%.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמה עלייה חדה בתשואות אגרות-החוב לטווחים הארוכים. בארצות-הברית תשואת אגרת-החוב הממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה מרמה של 1.51% בסוף שנת 2021 לרמה של 2.34% בסוף הרבעון הראשון של 2022. גם בישראל נרשמה עלייה בתשואות, ותשואת אגרת ממשלתית לטווח של עשר שנים עלתה בתקופה זו מרמה של 1.24% ל-2.17%. עליית התשואות נמשכה ביתר שאת בחודשים אפריל ומאי 2022. נכון ל-15 למאי בארצות-הברית נרשמה בהן עלייה נוספת של כ-60 נקודות בסיס ובישראל של כ-45 נקודות בסיס.

בסיכום הרבעון הראשון מדד אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירד בשיעור של 4.5% ומדד אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות ירד ב-3.9%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות ירד ברבעון ב-2.3% ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות עלו לרמה של כ-1.66%. עליית המרווחים נמשכה גם בחודשים אפריל ומאי. גיוסי הון של החברות הישראליות הלא פיננסיות באמצעות אגרות-חוב הסתכמו בכ-13.3 מיליארד ש"ח, התמתנות לעומת הגיוסים במחצית השנייה של 2021, אך עלייה חדה לעומת 9.1 מיליארד ש"ח שגויסו ברבעון המקביל אשתקד. עיקר העלייה בגיוסים מקורה בחברות בסקטור הנדל"ן. העלייה בגיוסים משקפת את המשך השיפור בפעילות הכלכלית, לצד התגברות הציפיות לעליית ריבית במשק הישראלי.

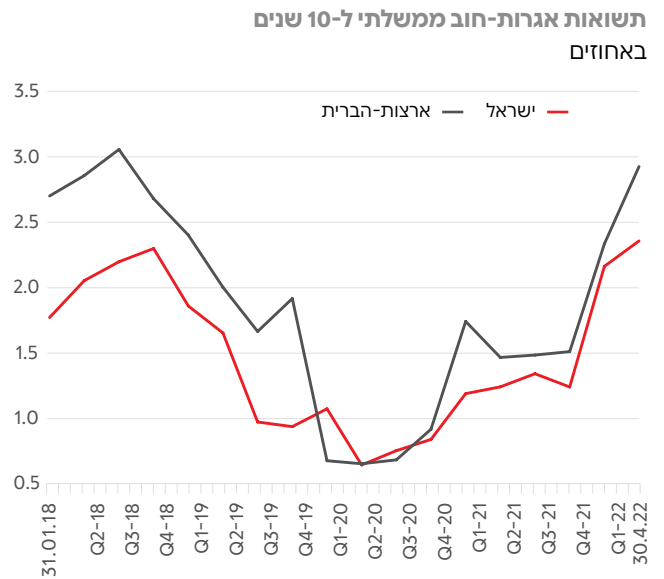
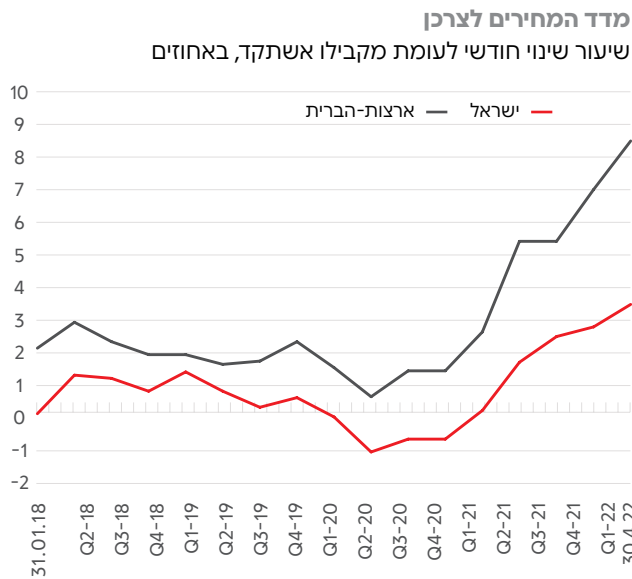
טבלה 2-1: נתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין

לשנת 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2021	2022	
2.40%	0.10%	1.17%	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"דוע"
(3.27%)	3.70%	2.12%	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
(10.76%)	(0.80%)	0.11%	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
(6.72%)	(3.04%)	0.88%	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
(46.11%)	(7.46%)	(6.90%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה התורכית

נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.2021	30.06.2021	30.09.2021	31.12.2021	31.03.2022	
0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	שיעור הריבית בסוף התקופה

תרשים 1-2: תשואות אגרות-חוב ממשלתי ומדד המחירים לצרכן

2.1.2. סיכונים מובילים ומתפתחים

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית), סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתואר בהרחבה בפרק סקירת הסיכונים, בהמשכו של דוח זה.

הנהלת הבנק והדירקטוריון דנו בהשפעתם על הבנק של הסיכונים המובילים והמתפתחים המפורטים להלן ובוחנים מעת לעת את הצורך בהתאמת האסטרטגיה העסקית בהתאם להתפתחויות אלה:

- סביבת המאקרו:** פעילות הבנק תלויה בסביבה העסקית בישראל ובעולם. מצב הכלכלה העולמית, שינויים משמעותיים במדיניות המוניטרית ובעקומי הריבית, תנודתיות בשווקים ושינויים במחירי הנכסים הפיננסיים בארץ ובעולם ובמחירי הנדל"ן והמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור הינם בעלי פוטנציאל להשפעה על פעילות הבנק. התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק כוללת הנחות מסוימות לגבי סביבת המאקרו תוך התייחסות לסיכונים הקיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון.

הבנק מעריך כי שילוב של גורמים כלכליים, פוליטיים-מדיניים ובריאותיים הגבירו בחודשים האחרונים את הסיכונים בכלכלה העולמית כאשר השפעתם של אלו על הכלכלה הישראלית והבנק עשויים להיות משמעותיים. הכלכלה העולמית מתמודדת עם השפעות מאוחרות של תקופת מגפת הקורונה והמדיניות הפיסקאלית והמוניטרית המרחיבות שנלוו לה. שיעורי האינפלציה בעולם רשמו זינוק חד, בתחילה כתגובה לעליית מחירי האנרגיה והסחורות, אך ככל שנקף הזמן עליות המחירים הפכו לרוחביות. בהיבט הפוליטי-מדיני, המלחמה שפרצה באוקראינה בחודש פברואר העלתה את מחירי האנרגיה והסחורות והחריפה עוד יותר את האינפלציה בעולם. מרבית הבנקים המרכזיים בעולם, ובכלל זה בנק ישראל, החלו בתהליך של צמצום מוניטרי והעלאת ריבית. תהליך העלאת הריבית הביא להתאמה כלפי מטה של מחירי נכסים פיננסיים, ובכלל זה מניות ואגרות-חוב. הבנק ולקוחותיו חשופים למחירי הנכסים הפיננסיים, ואלו גם בעלי השפעה על ההון העצמי של הבנק. ככל שהמאבק בהפחתת האינפלציה יהיה ארוך יותר, והמדיניות לריסון האינפלציה תתמשך, עלולים לעלות גם סיכונים אשראי אליהם חשוף הבנק. בהיבט הבריאותי, על רקע הסרת המגבלות השונות שהוטלו עקב התפרצות נגיף הקורונה והחזרה לשגרה, עדיין קיים חשש מזני קורונה חדשים אשר עלולים לחייב החזרה של חלק מהמגבלות תוך פגיעה בפעילות הכלכלית.

במהלך שנת 2021, על רקע הגידול בביקושים במשק, בשילוב עם החלטות עסקיות בבנק, חל גידול משמעותי בפעילות האשראי בבנק ובכלל זה באשראי לבינוי ונדל"ן שהביא לירידה ביחס ההון, ביחס המינוף וביחס הנזילות. ברבעון הראשון של שנת 2022 הואט קצב הגידול באשראי. לאור המגבלות הרגולטוריות השונות נוקט הבנק במגוון שיטות לניהול הסיכון ועמידה בהן, כגון עסקות סינדיקציה ורכישת ביטוח, להפחתת החשיפה. הבנק עומד בדרישות הרגולטוריות האמורות.

לפרטים ראה [פרק סקירה כלכלית ופיננסית](#) לעיל ו**סעיף בינוי ונדל"ן** בפרק סיכון האשראי להלן.

- **סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות:** איומי הסייבר המתגברים כלפי גופים פיננסיים מביאים להפניית משאבי התעשייה הבנקאית להתמודדות עם הסיכון. הבנק מבצע בקורות באופן תדיר בכלל הערוצים על מנת למנוע חדירת פוגענים, הפעלת תוכנות זדוניות ומניעת דלף מידע. מעגלי הבקרה מורכבים ממספר רב של מערכות אבטחת מידע מתקדמות אשר פרוסות פנימית ברשת הבנק וחיצונית בתור הגנה היקפית. מעבר עובדים לעבודה מרחוק ושינויים נוספים באופן פעילות הבנק, במקביל לגידול באיומים ובניסיונות תקיפה מעצימים את הסיכון. הבנק פועל במטרה לצמצם את הסיכון.
 - **הסביבה הרגולטורית בארץ ובח"ל:** לרפורמות רגולטוריות בינלאומיות קיימת השלכה על פעילותו העסקית של הבנק בארץ ובח"ל. בישראל גובשו בשנים האחרונות מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר הגברת התחרות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. היוזמות והמגמות הרגולטוריות והבנקאות הפתוחה עשויות להשפיע על המערכת הבנקאית ובכלל זה על הבנק. בשלב זה מוקדם להעריך את ההשפעות של שינויים אלה על הבנק. כמו-כן, השפעות אלו ייתכן ולא יהיו מיידיות, אלא השפעות איטיות ומתמשכות לאורך זמן, שתגזרנה מתהליכי השינוי ההדרגתי הן בסביבת הבנק (לקוחותיו, שחקנים בשוק וכדומה), לצד היערכות הדרגתית של הבנק להתאמות הדרושות בפעילותו.
 - **סיכון תחרותי-אסטרטגי:** תחרות מצד חברות ביג-טק (אפל, גוגל, אמזון ועוד), חברות פינטק ובנקים דיגיטליים, לצד חדירה של טכנולוגיות חדשות, שינויים בהתנהגות הלקוחות ומודלים עסקיים חדשים בעולם הפיננסי, עלולים להשפיע משמעותית על המערכת הבנקאית בארץ ובעולם בטווח הבינוני-ארוך. לצד זאת, שינויים רגולטוריים ותחרותיים בזירה המקומית, בדגש על מהלכים להגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי, ניווד חשבונות בנק ובנקאות פתוחה, כמו גם תחרות במגזר העסקי, העלולים להשפיע על התוצאות העסקיות של הבנק, ובכלל זה על מרווחי האשראי שלו. הבנק גיבש תוכנית אסטרטגית לשנים 2022-2024, כהמשך ליישום התוכנית האסטרטגית הקודמת, תוך ביצוע התאמות ועדכונים נדרשים. התוכנית כוללת, בין היתר, ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות ועוד, כדי לתת מענה למכלול האיומים.
 - **סיכון הציות:** תחת סיכון הציות כלולים, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור, מתן יעוץ ללקוח, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), היבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או שירותים ללקוחות, או הוראות בעלות אופי דומה. התממשות הסיכון בעולם באה לידי ביטוי בהמשך החקירות נגד בנקים בעולם והקנסות המוטלים עליהם בקשר להפרות חוק או רגולציה, כגון בדבר סיוע להעלמות מס ומניעת מימון טרור, הלבנת הון וחקירת מעשי שחיתות.
 - **סיכון סביבתי:** בשנים האחרונות גברה ההבנה בעולם, כי אפשרות של התממשות סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים תפגע בכלכלה ובמקרים קיצוניים עלולה להביא לפגיעה משמעותית בבנקים ובמערכת הפיננסית כתוצאה מהתממשות סיכונים פיננסיים ולא-פיננסיים בטווח הארוך. השפעות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי גם במסגרת הסיכונים האחרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי בפעילותו, כמו סיכון אשראי (דרך ההשפעה על החוסן הפיננסי של לווים ושווי ביטחונות), סיכון שוק והשקעה, סיכון תפעולי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד. לסיכונים אלו, בדגש על סיכונים האקלים והשפעת תהליכי המעבר לכלכלה מעוטת פליטת גזי חממה, יש מאפיינים ייחודיים של חוסר ודאות. בשלב זה מוקדם להעריך את פוטנציאל ההשפעות ארוכות הטווח של שינויים אלו על הבנק.
- לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [ביאור 10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.
- לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות מהותיות בעלות השפעה על פעילות הבנק בתקופת הדיווח ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

2.1.3. רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון זיו האפט (BDO) וסומך חייקין (KPMG) משמשים כרואי החשבון המשותפים של הבנק. לעיתים, מוצא לנכון רואי החשבון המבקר לכלול שינוי מהנוסח האחיד של חוות הדעת על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים.

לעניין זה, רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב. (ב) בתמצית הדוחות הכספיים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-1,654 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 1,354 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נבעה בעיקר מגידול בשיעור של כ-7.5% בסך הכנסות הבנק ומגידול בהכנסות מהפסדי אשראי.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם ב-15.6%, בהשוואה ל-13.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-2: תמצית דוח רווח והפסד

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח			
31.3%	2,591	3,403	הכנסות ריבית
91.9%	(358)	(687)	הוצאות ריבית
21.6%	2,233	2,716	הכנסות ריבית, נטו
(67.0%)	449	148	הכנסות מימון שאינן מריבית
6.8%	2,682	2,864	רווח מימוני, נטו*
18.1%	(508)	(600)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8.6%	3,190	3,464	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
9.5%	899	984	עמלות והכנסות אחרות*
2.0%	1,919	1,958	הוצאות תפעוליות ואחרות
14.7%	2,170	2,490	רווח לפני מסים
4.4%	826	862	הפרשה למסים על הרווח
21.1%	1,344	1,628	רווח לאחר מסים
285.7%	7	27	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים רווח נקי:
22.5%	1,351	1,655	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(133.3%)	3	(1)	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
22.2%	1,354	1,654	המיוחס לבעלי מניות הבנק
15.2%	13.5%	15.6%	תשואת הרווח הנקי**

* סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

** בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שונתה החל משנת 2022 שיטת המרת התשואה הרבעונית למונחים שנתיים מחישוב מעריכי לחישוב ליניארי. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

2.2.1. התפתחות הכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

הרווח מפעילות מימון כולל בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור השינוי בשערי חליפין ובמדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות מטבע-חוץ ומדד בגין היתרות המאזניות.

טבלה 3-2: הרכב הרווח המימוני, נטו

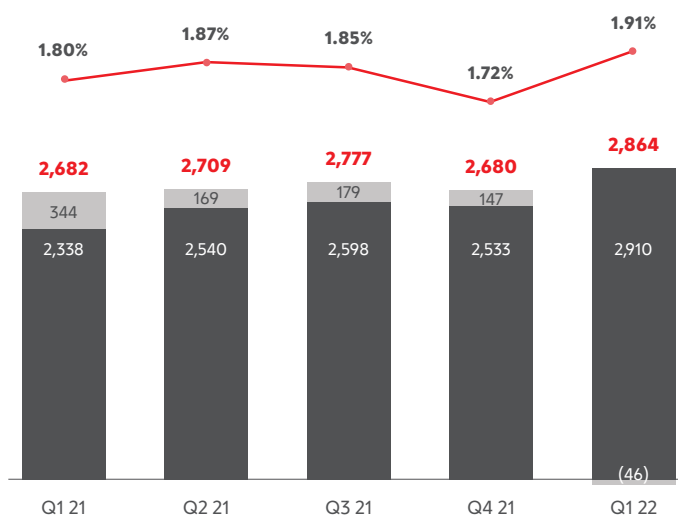
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	31.03.2021	31.03.2022
השינוי	במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית	2,591	3,403
הוצאות ריבית	(358)	(687)
הכנסות ריבית, נטו	2,233	2,716
הכנסות מימון שאינן מריבית	449	148
סך הרווח המימוני המדווח	2,682	2,864
בנטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:		
הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	59	46
רווח מהשקעות במניות	293	30
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	29	(73)
הוצאות מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל וגידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים ⁽²⁾	(43)	(38)
אחר	6	(11)
סך-הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	344	(46)
סך-הכל הכנסות מימון מפעילות שוטפת ⁽³⁾	2,338	2,910

- השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- כולל השפעות גידור חשיפות מטבע של פריטים לא-כספיים והשפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
- רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. מזה: בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה בסך 301 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022 בהשוואה להכנסה בסך 12 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2021.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכם בסך של 2,910 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,338 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מהשפעת הגידול בהיקפי האשראי ומגידול בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות.

סך הרווח המימוני המדווח הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 2,864 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 2,682 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-6.8%. העלייה נבעה מגידול ברווח מפעילות שוטפת כאמור לעיל. מנגד, חל קיטון ברווחים מהשקעה במניות והפסד כתוצאה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, זאת בהשוואה לרווח בתקופה המקבילה אשתקד.

תרשים 2-2: רווח מימוני נטו

● סך הרווח המימוני המדווח ● השפעות שאינן מפעילות שוטפת
● הכנסות מימון מפעילות שוטפת ● מרווח מימוני מפעילות שוטפת

טבלה 2-4: נתונים עיקריים בדבר הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31.03.2021		31.03.2022	
שיעור הכנסה (הוצאה) *	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה) ריבית	הכנסות (הוצאות) ריבית
במיליוני ש"ח/באחוזים			
2.09%	2,591	2.36%	3,403
(0.52%)	(358)	(0.85%)	(687)
1.57%	2,233	1.51%	2,716
1.80%		1.89%	

* בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שונתה החל משנת 2022 שיטת החישוב של שיעורי הכנסה (הוצאה), באופן עיקרי עם שינוי שיטת חישוב התשואה הרבעונית. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי להתאים לאופן החישוב בשנת 2022.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 חלה עלייה בהכנסות ובהוצאות ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד אשר נבעה מעלייה בהיקף הנכסים וההתחייבויות ומגידול בהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. כמו-כן, חלה עלייה בהכנסות ריבית עקב גידול בהיקפי האשראי.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 חלה עלייה ביחס בין הכנסות ריבית, נטו לבין יתרת נכסים נושאי ריבית לעומת התקופה המקבילה אשתקד בשיעור של 0.09%. מחד, חלה עלייה הנובעת מגידול בהכנסות ריבית, נטו, בעיקר עקב עלייה בהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות. מנגד, חלה ירידה הנובעת מגידול ביתרה הממוצעת של הנכסים נושאי ריבית, לרבות עלייה בהיקף הנכסים הנזילים. לפרטים נוספים ראה [פרק שיעורי הכנסות והוצאות ריבית](#) בדוח ממשל תאגידי.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהכנסה בסך של כ-600 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 508 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה הפרטנית, נטו הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בהכנסה בסך של כ-550 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של כ-55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נבע מקיטון בהפרשה הפרטנית נטו בתקופה, שהושפע בעיקרו ממספר מצומצם של לווים. ההוצאה הקבוצתית, נטו, הסתכמה להכנסה בסך של כ-50 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022, בהשוואה להכנסה בסך של כ-453 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה בתקופה המקבילה אשתקד נבעה בעיקר מהשיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים ובתחזיות הכלכליות וכן מהירידה הניכרת בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ההכנסה ברבעון הראשון של 2022 הושפעה בעיקר מירידה במלאי החובות כשלה והשיפור שחל במדדי הסיכון בתיק, זאת במקביל להמשך הגידול בתיק וגידול בהתאמה המאקרו כלכלית.

למידע נוסף בדבר היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) ראה [ביאור 1.ג.](#) בתמצית הדוחות הכספיים, ולגבי התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי, ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן [וביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

טבלה 2-5: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח		
89	149	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(144)	(699)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(55)	(550)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
(453)	(50)	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
(508)	(600)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:		
(203)	(586)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(68)	32	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
(237)	(46)	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	הוצאה (הכנסה) נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
(508)	(600)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
ב-%		
שיעור הוצאה (הכנסה) מסך האשראי לציבור ⁽¹⁾		
0.11%	0.16%	שיעור הוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
(0.47%)	0.11%	שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽²⁾
(0.66%)	(0.66%)	שיעור הוצאה (הכנסה) בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.03%	(0.06%)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
1.62%	(4.37%)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-984 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-899 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-889 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-817 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע ממרבית תחומי הפעילות בדגש על עלייה בעמלות ניהול חשבון ועלייה בשיעור של כ-25% בעמלות מעסקי מימון בעיקר בשל גידול בפעילות העסקית. העמלות מפעילות בניירות-ערך נותרו ברמה גבוהה, בדומה למגמה שאפיינה את שנת 2021, בשל מחזורי פעילות גבוהים בשוק ההון. **ההכנסות האחרות** הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-95 מיליון ש"ח בהשוואה ל-82 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה בעיקרה מרווחי הון ממכירת נכסי נדל"ן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 2-6: פירוט עמלות והכנסות אחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח			
			עמלות
12.8%	187	211	דמי ניהול חשבונות
(5.0%)	221	210	פעילות בניירות-ערך
25.5%	55	69	כרטיסי אשראי, נטו
(9.7%)	62	56	טיפול באשראי
25.2%	139	174	עמלות מעסקי מימון
10.0%	70	77	הפרשי המרה
10.8%	83	92	עמלות אחרות
8.8%	817	889	סך-הכל עמלות תפעוליות
15.9%	82	95	סך-הכל אחרות
9.5%	899	984	סך-הכל הכנסות תפעוליות והכנסות ואחרות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-1,958 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,919 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2-7: פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	31.03.21	31.03.22	
במיליוני ש"ח			
5.9%	1,096	1,161	שכר
(3.3%)	337	326	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(3.1%)	486	471	הוצאות אחרות
2.0%	1,919	1,958	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות השכר הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-1,161 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,096 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.9%. הגידול בהוצאות השכר נבע בעיקר מגידול בהוצאה למענק עקב העלייה בשיעורי התשואה ומגידול בהפרשה לחופשה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-326 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-337 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-3.3% שנבעה בעיקר מירידה בהוצאות האחזקה עקב צמצום שטחים.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-471 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-486 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נבעה בעיקר מירידה בהוצאות משפטיות בקשר עם חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים וכן מירידה בהוצאות בגין צמצום הפעילויות בחו"ל.

ההפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 862 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 826 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע בעיקרו מעלייה ברווח לפני מס.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ברווח של 27 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהשקעות שבוצעו באמצעות פועלים אקוויטי (חברה בת בבעלות מלאה). לפרטים נוספים ראה [פרק חברות עיקריות](#) להלן.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ברווח בסך של 1 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 1,654 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,354 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה, המיוחס לבעלי מניות הבנק, בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-1.24 ש"ח, בהשוואה ל-1.01 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.2.2. התפתחות ברווח הכולל

טבלה 8-2: רווח כולל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח		
1,351	1,655	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3)	1	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,354	1,654	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(582)	(1,508)	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(17)	321	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(599)	(1,187)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
204	390	השפעת המס המתייחס
(395)	(797)	הפסד כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	1	בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(395)	(798)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
956	858	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(3)	2	הרווח (הפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
959	856	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הרווח הכולל הסתכם במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בסך של 856 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 959 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הכולל ברבעון הושפע מירידה בסך של כ-1.5 מיליארד ש"ח בהתאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה בשל עלייה של כ-1.3% בריבית השקלית ועלייה של כ-1.2%-1.6% בריבית הדולרית למשך חיים ממוצע בטווחי ביניים. מנגד, הגידול ברווח הנקי ועלייה בהתאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים, בשל עלייה בריבית השקלית הצמודה, קיזזו ירידה זו.

יצוין כי, גם בתחילת הרבעון השני של שנת 2022 נמשכה מגמת עליית עקומי הריבית השקלית והדולרית והביאה לירידה נוספת בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח (לפני מס) בהתאמות של אגרות-החוב הממשלתיות בסמוך למועד פרסום הדוחות. מנגד קיימת השפעה מקזזת בגין עליית הריבית המשמשת להיוון התחייבויות בגין הטבות לעובדים בסך 0.3 מיליארד ש"ח (לפני מס) בסמוך למועד פרסום הדוחות.

2.3. המבנה והתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2022 הסתכם ב-637.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-638.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

טבלה 2-9: ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח			
(0.2%)	638,781	637,625	סך-כל הנכסים
3.3%	352,623	364,257	אשראי לציבור, נטו
(5.8%)	189,283	178,317	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(3.5%)	71,105	68,604	ניירות-ערך
(1.0%)	525,072	519,776	פיקדונות הציבור
7.2%	25,582	27,411	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
1.2%	42,735	43,230	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק

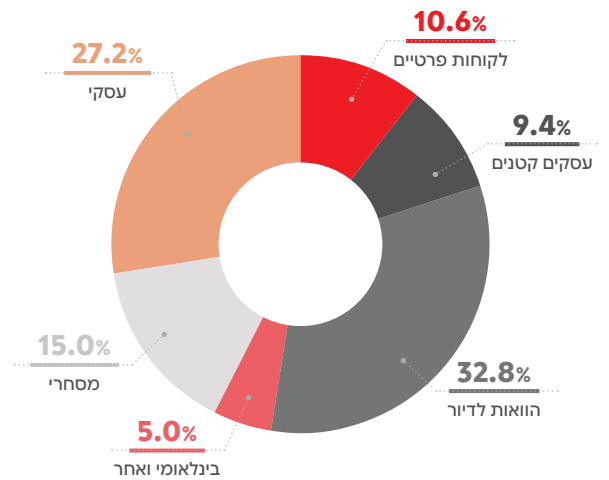
2.3.1. מבנה והתפתחות הנכסים וההתחייבויות

אשראי לציבור

טבלה 2-10: התפתחות האשראי לציבור, נטו, מאזני לפי מגזרי פעילות גישת ההנהלה

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח			
(1.2%)	39,139	38,655	לקוחות פרטיים
1.4%	33,899	34,357	עסקים קטנים
4.1%	114,633	119,298	הלואות לדיור
3.7%	52,758	54,700	מסחרי
2.7%	96,335	98,924	עסקי
4.6%	13,946	14,593	פעילות בינלאומית
95.0%	1,913	3,730	ניהול פיננסי
3.3%	352,623	364,257	סך-הכל

תרשים 2-3: פילוח האשראי לפי מגזרים עיקריים ליום 31 במרץ 2022

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה [פרק סיכון אשראי](#) להלן.

חביות בעייתיות

טבלה 2-11: סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾⁽²⁾

31.12.2021		⁽¹⁾ 31.12.2021 פרופורמה				31.03.2022			
חופ-מאזני סך-הכל	מאזני	חופ-מאזני סך-הכל	חופ-מאזני	מאזני	חופ-מאזני סך-הכל	מאזני	מאזני		
במיליוני ש"ח									
4,447	812	3,635	4,785	812	3,973	4,177	772	3,405	סיכון אשראי לא צובר ⁽³⁾
1,518	152	1,366	1,115	152	963	1,251	123	1,128	סיכון אשראי נחות
3,806	658	3,148	3,871	658	3,213	4,209	763	3,446	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
9,771	1,622	8,149	9,771	1,622	8,149	9,637	1,658	7,979	סך סיכון אשראי בעייתי*
7,926	1,458	6,468	7,796	1,433	6,363	8,077	1,386	6,691	סיכון אשראי בעייתי, נטו
679	-	679	84	-	84	71	-	71	* מזה חובות צוברים בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾

(1) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. במסגרת זו, בין היתר, שונו סיווגי החובות הבעייתיים - בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי וסיכון אשראי לא צובר וכן הלוואות לדיור בפיגור של 90 יום או יותר סווגו כאשראי לא צובר. בטבלה זו מוצגים נתוני 31 בדצמבר 2021 טרם יישום ההוראות החדשות וכן נתוני פרופורמה להשפעת שינוי בסיווגים והשינוי בהפרשה להפסדי אשראי בעקבות יישום ההוראה כאמור. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ליום 31 בדצמבר 2021 פגום.

(4) ליום 31 בדצמבר 2021 חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום או יותר.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחופ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

למידע נוסף על ניתוח תיק האשראי וסיכון אשראי בעייתי, לרבות תרחישים וניתוחי רגישות שנבחנו, ראה [פרק סיכון אשראי](#), להלן.

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	31.03.2022	
במיליוני ש"ח			
			מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים
(12.6%)	1,996	1,745	אשראי תעודות
6.2%	69,533	73,843	ערבוביות והתחייבויות אחרות*
(4.4%)	11,333	10,831	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
(4.8%)	41,534	39,547	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו*
(8.3%)	97,741	89,598	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות

* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-38,069 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות (ליום 31.12.21: 11,053 מיליוני ש"ח).

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 חל קיטון במכשירים הפיננסיים החוץ-מאזניים. הקיטון הושפע ממרבית סוגי המכשירים ונבע בעיקרו מניצול מסגרות אשראי וקיטון בהיקף המסגרות המחייבות. מנגד חל גידול בערבויות, בעיקר לרוכשי דירות אשר קיזז חלקית קיטון זה. בגין ערבויות כאמור נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות.

ניירות-ערך

לבנק השקעות באגרות-חוב ממשלתיות וקונצרניות וכן השקעה במניות סחירות (בעיקר זרות) ושאינן סחירות בפיזור נרחב. היקף ההשקעות בניירות הערך הסתכם ביום 31 במרץ 2022 בכ-68.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-71.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, ירידה בשיעור של כ-3.5% שנבעה בעיקר ממכירת אגרות-חוב ממשלתיות במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 ומירידה בשוויין. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשמו הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב בסך של כ-46 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-59 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לאור עליית עקומי הריבית השקלית והדולרית אשר התעצמה בשנת 2022, נרשמה ירידה בסך של כ-1,456 מיליון ש"ח בגין שינויים בשוויין של אגרות-החוב, בהשוואה לירידה בסך של כ-486 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינויים בשוויין של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה נזקפו לקרן הון. עליית עקומי הריבית השקלית והדולרית נמשכה גם בתחילת הרבעון השני של שנת 2022 והביאה לירידה נוספת בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח (לפני מס) בשוויין של אגרות-החוב הממשלתיות בסמוך למועד פרסום הדוחות. ביום 24 למרץ 2022 החליט הבנק להעביר אגרות-חוב (של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית) בהיקף של כ-3.5 מיליארד ש"ח מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. העברת אגרות-החוב לתיק לפדיון בוצעה במטרה לצמצם את השפעת עליית תשואות אגרות-החוב על התנודתיות בקרן ההון בגין ניירות-ערך זמינים למכירה כחלק מניהול ההון של הבנק. ההעברה בוצעה לנוכח השפעות ריבית חריגות ונדירות, זאת בשילוב עם המלחמה באוקראינה המשפיעה גם היא על סביבת האינפלציה והריבית בעולם והעצימה את ההשפעות. קרן ההון בגין אגרות-החוב שהועברו לתיק המוחזק לפדיון מסתכמת ליתרה שלילית בסך של כ-388 מיליון ש"ח. יתרה זו תמשיך להיות מוצגת בהון העצמי ותופחת לרווח והפסד על פני משך החיים הנותרים של איגרת החוב כהתאמת תשואה. לעניין רגישות קרן ההון לשינויים בשיעורי ריבית, ראה [פרק הלימות הון להלן](#). תיק המניות הכולל של קבוצת הבנק הסתכם לסך של כ-3.9 מיליארד ש"ח, המשקף המשך מגמת גידול בהשקעות שחלה בשנת 2021 ועלייה בשווי המניות. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם בגין תיק המניות של הבנק רווח בסך של כ-30 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-293 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מרווחים שנרשמו משערך מניות ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן פירוט אודות הפעילות בניירות הערך של קבוצת הבנק:

טבלה 2-13: יתרות ניירות-ערך

סך-הכל		תיק למסחר		זמין למכירה		מוחזק לפדיון		
% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	% מסך ניירות-ערך	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח/באחוזים								
ליום 31 במרץ 2022								
58.8%	40,341	6.6%	4,523	47.4%	32,539	4.8%	3,279	אגרות-חוב ממשלת ישראל
24.6%	16,886	0.4%	285	21.9%	15,024	2.3%	1,577	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.7%	1,145	0.0%	2	1.7%	1,143	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
85.1%	58,372	7.0%	4,810	71.0%	48,706	7.1%	4,856	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.4%	300	-	-	-	-	0.4%	300	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
8.8%	6,054	1.5%	1,056	7.3%	4,998	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
9.2%	6,354	1.5%	1,056	7.3%	4,998	0.4%	300	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
5.7%	3,878	-	-	5.7%	3,878	-	-	מניות
100.0%	68,604	8.5%	5,866	84.0%	57,582	7.5%	5,156	סך-הכל ניירות-ערך
ליום 31 בדצמבר 2021								
55.3%	39,328	6.7%	4,774	48.3%	34,358	0.3%	196	אגרות-חוב ממשלת ישראל
28.5%	20,286	4.4%	3,161	24.1%	17,125	-	-	אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית
1.6%	1,159	0.0%	2	1.6%	1,157	-	-	אגרות-חוב ממשלות - מדינות זרות אחרות
85.5%	60,773	11.2%	7,937	74.0%	52,640	0.3%	196	סך-הכל אגרות-חוב ממשלות
0.4%	312	-	-	-	-	0.4%	312	אגרות-חוב קונצרניות - בישראל
9.0%	6,370	1.4%	1,002	7.5%	5,368	-	-	אגרות-חוב קונצרניות - מדינות זרות
9.4%	6,682	1.4%	1,002	7.5%	5,368	0.4%	312	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות
5.1%	3,650	-	-	5.1%	3,650	-	-	מניות
100.0%	71,105	12.6%	8,939	86.7%	61,658	0.7%	508	סך-הכל ניירות-ערך

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 2-14: פירוט אגרות-חוב קונצרניות לפי ענפי משק

		יתרה ליום			
		31.12.2021	31.03.2022		
אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן	אחוז מסך אגרות-חוב קונצרניות	הערך במאזן		
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
	6.7%	447	5.9%	373	כרייה וחציבה
	15.7%	1,050	13.0%	824	תעשייה
	5.4%	359	3.1%	195	אספקת חשמל ומים
	3.3%	222	3.3%	209	מידע ותקשרות
	57.5%	3,843	65.7%	4,181	בנקים ומוסדות פיננסיים
	0.6%	41	0.0%	-	מסחר
	4.8%	318	3.3%	212	תחבורה ואחסנה
	6.0%	402	5.7%	360	ענפים אחרים
	100.0%	6,682	100.0%	6,354	סך-הכל אגרות-חוב קונצרניות

לפרטים נוספים לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב](#). בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות-חוב זמינות למכירה ואגרות-חוב זמינות למכירה שהועברו לתיק המוחזק לפדיון, ראה [ביאור 5](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

פיקדונות

טבלה 2-15: התפתחות ביתרות הפיקדונות

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	31.03.2022	
	במיליוני ש"ח		
(1.0%)	525,072	519,776	פיקדונות הציבור
(2.0%)	11,601	11,370	פיקדונות מבנקים
(19.6%)	752	605	פיקדונות הממשלה
(1.1%)	537,425	531,751	סך-הכל

יתרת הפיקדונות ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה בסך של כ-531.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-537.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021. הירידה נובעת בעיקר מירידה ביתרות מפקידים גדולים.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות-ערך המוחזקים על-ידי הציבור

טבלה 2-16: ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול וייעוץ

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.2021	31.03.2022	
	במיליוני ש"ח		
(1.3%)	769,900	759,761	ניירות-ערך ⁽¹⁾
(1.7%)	102,810	101,012	נכסי קרנות נאמנות ⁽²⁾

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
 (2) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

הקטון בהיקף ניירות-ערך של לקוחות קבוצת הבנק ברבעון הראשון של שנת 2022 הושפע בעיקרו מהירידה שחלה בשווקים. אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-27.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-25.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של כ-7.1%. הגידול נבע בעיקר מהנפקת כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב. בחודש מרץ 2022, הנפיק הבנק לציבור אגרות-חוב בהיקף של כ-2 מיליארד ש"ח וכן כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים בדרך של המרה כפויה למניות רגילות של הבנק, בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח. ביום 11 במאי 2022, קיבל הבנק את אישור רשות ניירות-ערך להארכת תשקיף המדף של הבנק מחודש מאי 2020 בשנה נוספת עד ליום 17 במאי 2023. לפרטים נוספים ראה [פרק הלימות הון](#) להלן.

טבלה 2-17: פירוט אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2022		
מזה: סחיר	הערך במאזן	מזה: סחיר*	הערך במאזן	
במיליוני ש"ח				
9,580	11,211	9,629	11,673	כתבי התחייבות נדחים
14,371	14,371	15,738	15,738	אגרות-חוב
23,951	25,582	25,367	27,411	סך-הכל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

* כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים הנסחרים ברצף המוסדי.

טבלה 2-18: מכשירים נגזרים

31.12.2021			31.03.2022			
ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
במיליוני ש"ח						
401,309	4,566	4,075	444,043	5,479	5,225	חוזי ריבית
356,848	7,263	6,282	370,560	5,848	5,473	חוזי מטבע
157,552	2,558	2,624	180,087	3,054	3,153	חוזים בגין מניות
198	3	3	1,186	23	23	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
915,907	*14,390	12,984	995,876	*14,404	13,874	סך-הכל

* מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 19 מיליוני ש"ח (31.12.2021: 40 מיליוני ש"ח) אשר נכללו במאזן בסעיף פיקודנות הציבור.

2.3.2. הון, הלימות הון ומינוף

1. הון

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2022 הינו 1,336,485,845 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו בניכוי 891,266 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק ("מניות באוצר"). לפרטים בדבר ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה, ראה [פרק "עניינים אחרים"](#) בדוח ממשל תאגידי להלן.

דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, בהתאם לאסטרטגיית הצמיחה של הבנק, כמפורט בהמשך.

על רקע הודעת הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרץ 2020 והוראת שעה שקבע [סעיף 2 לעניין הלימות הון](#) (להלן) בקשר עם התפשטות נגיף הקורונה החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020, כי לאור אי הוודאות בתנאים המאקרו כלכליים, יחד עם הגשמת תכלית הוראות ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים.

ביום 26 ביולי 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת השעה וביום 30 בספטמבר 2021 האריך המפקח על הבנקים את תוקף הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021. במסגרת דברי ההסבר צוין, בין השאר, כי חלוקה בסכום הגבוה מ-30% מרווחי הבנק (בשנת 2020 ובשנת 2021) לא יתחשב כתכנון הון זהיר ושמרני, וכן שחלוקה כאמור אפשרית גם בעת שהוראת השעה בתוקף. כמו-כן, צוין כי מצופה שתאגיד בנקאי ימשיך לנצל את עודפי ההון והנזילות שמהם הוא נהנה לצורך הגדלת האשראי ותמיכה בפעילות הכלכלית של המשק ולא לצורך חלוקה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים, עדכון להוראת שעה לפיו החל מיום 1 בינואר 2022 פג תוקף הוראת השעה בקשר לחלוקת דיבידנד. בהמשך לאמור לעיל, ביום 1 באוגוסט 2021 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 616.8 מיליון ש"ח, המהווה 30% מהרווח הנקי של הבנק בשנת 2020. כמו-כן, במועד אישור הדוחות הכספיים לרבעון השלישי אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% מרווחי הרבעון השלישי של 2021 (סך של 362 מיליון ש"ח) בתוספת חלוקה של 500 מיליון ש"ח בגין הרווחים שנצברו במחצית הראשונה של שנת 2021, היינו סך חלוקה כולל של 862 מיליון ש"ח, ששולמו ביום 8 בדצמבר 2021.

בהמשך למגמות שאפיינו את שנת 2021, גם במהלך הרבעון הראשון המשיכו הביקושים לאשראי במשק להיות גבוהים ברוב מגזרי הפעילות, ובפרט בתחום הדיור והאשראי העסקי.

בהתאם לאסטרטגיית הצמיחה של הבנק ותיאבון הסיכון, הפנה הבנק משאבי הון למתן מענה לביקושים אלו. בנוסף, חלה עלייה חדה בעקומי הריבית השקלית והדולרית אשר השפיעה על קרנות ההון וקיצוזה חלקית את השפעת הרווח לתקופה. מגמת התנודתיות בשווקים מאפיינת גם את התקופה שלאחר תום הרבעון, כמו גם התגברות אי הוודאות בסביבה הכלכלית הגלובלית והמקומית, לרבות בקשר עם האטה אפשרית בפעילות הגלובלית. לאור כל זאת, ועל רקע תעדוף המשך יישומה של אסטרטגיית הצמיחה, החליט דירקטוריון הבנק לשמר בשלב זה את עודפי הון הקיימים ושנצברו ולא להכריז על חלוקת דיבידנד ברבעון זה למרות רמת יחסי הון המדווחים.

הבנק שואף לחזור למתווה של חלוקת דיבידנד שוטפות בהקדם לצד שמירה על צמיחה מאוזנת ומערך כי רמת יחסי הון של הבנק כפי שמשקפים בדוח זה והיקף הצמיחה, הן אבני דרך חשובות לקראת אפשרות חידוש חלוקת דיבידנד בגין רבעון שני של שנת 2022 ואילך. חלוקות ושיעורן תהיינה בכפוף, בין היתר, לתוצאות הבנק, מגמות והתפתחויות בשווקים ובתנאים המאקרו כלכליים, השפעת יישום הוראות רגולטוריות עתידיות ובהתאם למבחנים על-פי דין.

טבלה 19-2: פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
15.11.2021	08.12.2021	64.499 באגורות	862.0 במיליוני ש"ח
01.08.2021	18.08.2021	46.152	616.8

2. הלימות הון

גישת הבנק להערכת הלימות הון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות אלה מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שמבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשופ אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2022 מכשירים אלו אינם נכללים עוד בהון הפיקוחי.

יעד הלימות הון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ייחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2022, הינם 10.23% ו-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האיחידים האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון יחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך בוחן נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקרות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 10.5% (למעט בתקופת הוראת השעה של בנק ישראל בדבר התמודדות עם משבר הקורונה במסגרתה הופחת יעד ההון הפנימי כמו גם יחס ההון הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים, ב-1%).

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים וביעד הפנימי, תוך שמירה על שולי ביטחון. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

רגישות קרן ההון בגין אגרות-חוב זמינות למכירה נטו, לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית של 1% בריבית חסרת סיכון ובמרווח סיכון האשראי נאמדת בקיטון בסך של כ-0.6 מיליארד ש"ח וכ-0.3 מיליארד ש"ח בהתאמה. מנגד, רגישות קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, נטו לאחר השפעת המס, לעלייה תיאורטית בריבית ההיוון נאמדת בגידול בסך של כ-0.3 מיליארד ש"ח.

שינויים מהותיים בהון

הנפקה של כתבי התחייבות עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש מרץ 2022, הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים (סדרה ו') בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות כוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן בדרך של המרה כפויה למניות רגילות של הבנק במקרה של ירידת יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק מ-5.0%. כתבי התחייבות נכללים בהון רובד 2 של הבנק בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. כתבי התחייבות הינם לתקופה של 11 שנים כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם מלא החל מ-6 שנים ממועד הנפקתם, בכפוף לקיומם של תנאים מסוימים. כתבי התחייבות הנדחים נושאים ריבית בשיעור של 0.84% לפרטים נוספים בדבר התאמות פיקוחיות וניכויים ובדבר השפעות נוספות על הון והלימות הון, לרבות בגין הוראות שטרם הגיע מועד יישומן, ראה [ביאור 9](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר העברת אגרות-חוב מהתיק הזמין לתיק המוחזק לפדיון, ראה [סעיף נירוות-ערך](#) לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 20-2: חישוב יחס הלימות ההון

31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
42,772	41,012	43,494	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
244	244	-	הון רובד 1 נוסף
43,016	41,256	43,494	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
12,490	10,216	12,737	הון רובד 2
55,506	51,472	56,231	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
363,588	324,431	362,795	סיכון אשראי ⁽²⁾
4,097	3,852	3,693	סיכונים שוק
22,595	23,090	22,964	סיכון תפעולי
390,280	351,373	389,452	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾
באחוזים			
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.96%	11.67%	11.17%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.02%	11.74%	11.17%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.22%	14.65%	14.44%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.21%	9.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾
12.50%	12.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות ראה [ביאור 9.9](#). בתמצית הדוחות הכספיים. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 - לפרטים נוספים ראה [ביאור 9.9](#). בתמצית הדוחות הכספיים.
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 253 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022, 275 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 ו-503 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2021 בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 358 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022 בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.
- (3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרשו בתקופת הוראת השעה ועד לתום תוקף הוראת השעה ביום 31 בדצמבר 2021 (ראה בסעיף זה לעיל) הינם 9.0% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה.

הגידול ביחס הון רובד 1 ליום 31 במרץ 2022 נובע בעיקר מהרווח הנקי לתקופה, מירידה ביתרות האשראי החוץ מאזני ועלייה בהיקף ביטוח האשראי וערבויות. גידול זה קוזז בעקבות הצמיחה באשראי והירידה בקרנות ההון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי כזה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תחילת יישום ההוראה מיום פרסומה. תוקפה של הוראת השעה הוארך עד 30 ביוני 2022, ולאחריה תמשיך ההקלה לחול עד 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף שיהיה ביום 30 ביוני 2022 או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה (6.0% כאמור), הנמוך מביניהם. ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לפיו תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2023 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0% כאמור).

טבלה 21-2: יחס מינוף

31 במרץ 2022	31 במרץ 2021	31 בדצמבר 2021	
			במיליוני ש"ח
בנתוני המאוחד			
43,016	41,256	43,494	הון רובד *1
713,511	620,054	710,706	סך החשיפות*
באחוזים			
6.03%	6.65%	6.12%	יחס מינוף
5.50%	5.50%	5.50%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [ביאור 9.ט](#)). בתמצית הדוחות הכספיים). השפעת ההקלות בגין תוכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2022, המוערכת בכ-0.03% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 (ראה [ביאור 9.יא](#)). בתמצית הדוחות הכספיים). השפעת ההקלות בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 31 במרץ 2022 מוערכת בכ-0.04%.

הגידול ביחס המינוף ליום 31 במרץ 2022 נובע מקיטון בחשיפות בעיקר בשל קיטון ביתרות המזומנים ופיקדונות בבנקים ומגידול בהון רובד 1.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

2.4. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בסעיף 2.5 ובביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

טבלה 2-22: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022											
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל								
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח											
רווח מימוני, נטו	2,864	125	2,739	-	798	34	373	229	537	14	754
עמלות והכנסות אחרות	984	10	974	113	24	27	142	86	239	41	302
סך הכנסות	3,848	135	3,713	113	822	61	515	315	776	55	1,056
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(600)	10	(610)	-	-	-	(401)	(180)	(15)	-	(14)
הוצאות תפעוליות ואחרות	1,958	93	1,865	32	110	37	151	106	479	47	903
רווח (הפסד) לפני מסים	2,490	32	2,458	81	712	24	765	389	312	8	167
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	862	11	851	34	236	8	273	137	106	2	55
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,654	20	1,634	47	503	16	492	252	206	6	112
יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח	369,293	16,341	352,952	-	-	3,103	94,816	39,245	61,217	830	153,741
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	519,776	20,415	499,361	-	-	90,791	82,416	35,426	95,548	35,401	159,779

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 21.3 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 2-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021											
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל									
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח											
2,682	120	2,562	-	835	23	297	195	493	10	709	רווח מימוני, נטו
899	10	889	96	35	25	113	69	218	39	294	עמלות והכנסות אחרות
3,581	130	3,451	96	870	48	410	264	711	49	1,003	סך הכנסות
(508)	6	(514)	-	-	2	(141)	(44)	(26)	-	(305)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,919	130	1,789	36	99	38	143	99	457	44	873	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,170	(6)	2,176	60	771	8	408	209	280	5	435	רווח (הפסד) לפני מסים
826	12	814	22	245	3	173	86	107	2	176	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,354	(17)	1,371	38	535	5	235	123	173	3	259	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
311,780	14,988	296,792	-	-	1,528	73,468	32,400	54,678	563	134,155	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
455,394	19,172	436,222	-	-	71,414	57,245	30,339	83,920	34,216	159,088	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) כולל הלוואות לדיור בסך של 18.3 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי בית ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-112 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-259 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מקיטון בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, שקוזז על-ידי עלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-754 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-709 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות הריבית כתוצאה מגידול בהיקפי האשראי, בעיקר האשראי לדיור.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של כ-14 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-305 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע ברובו מהכנסות גבוהות יותר שנרשמו ברבעון המקביל בהפרשה הקבוצתית לרבות בגין הלוואות לדיור, לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביא לקיטון בשיעורי ההפרשה הקבוצתית. זאת, בנוסף להמשך מגמת הירידה במחיקות האוטומטיות וכן לירידה בהוצאות שנרשמו על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-903 מיליון ש"ח בהשוואה ל-873 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה ומגידול בהפרשה לחופשה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-153.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-149.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. גידול ביתרות האשראי נובע בעיקרו מעלייה ביתרות האשראי לדיור.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-159.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-156.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו שקוזזה על-ידי עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-14 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי הפעילות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-47 מיליון ש"ח בהשוואה ל-44 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-0.8 מיליארד ש"ח, בדומה ליום 31 בדצמבר 2021.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-35.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

מגזר עסקים קטנים וזעירים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים קטנים וזעירים ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-206 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-173 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע ברובו מעלייה ברווח המימוני, נטו בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד ומעלייה בעמלות ובהכנסות האחרות. גידול זה קוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-537 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-493 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-239 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-218 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בדמי ניהול חשבונות ובעמלות מעסקי מימון שקוזזו בחלקן מירידה בעמלות משוק ההון.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות להפסדי אשראי בסך של 15 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע ברובו מהכנסות גבוהות יותר שנרשמו ברבעון המקביל אשתקד בהפרשה הקבוצתית, לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-479 מיליון ש"ח בהשוואה ל-457 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה ומגידול בהפרשה לחופשה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-61.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-60.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-95.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-94.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים בינוניים ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-252 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-123 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד וכן מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-229 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-195 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-86 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של כ-180 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע ברובו מקיטון בהפרשה הפרטנית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו בכ-106 מיליון ש"ח בהשוואה ל-99 מיליון ש"ח רבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-39.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-35.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-33.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר עסקים גדולים ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-492 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-235 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד וכן מעלייה ברווח המימוני, נטו. הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-373 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-297 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ביתרות האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-113 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של כ-401 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-141 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מקיטון בהפרשה הפרטנית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו בכ-151 מיליון ש"ח בהשוואה ל-143 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-94.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-89.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-82.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-84.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הירידה נבעה בעיקר מהקטנת יתרות מפקידים גדולים.

מגזר מוסדיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר גופים מוסדיים ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-16 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מגידול ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-34 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-3.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-4.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-90.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-101.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הירידה נבעה בעיקר מהקטנת יתרות מפקידים גדולים.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר ניהול פיננסי ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-503 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-535 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-798 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-835 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווחים מהשקעה במניות ומרישום הפסד כתוצאה משינוי בפערים בין השווי הרוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, בהשוואה לרווח בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, אשר קיזזה ירידה זו.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35 מיליון ש"ח רבעון המקביל אשתקד.

מגזר אחר (פעילות ישראל)

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם בסך של 47 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 38 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווחי הון ממכירת נכסי נדל"ן. העמלות וההכנסות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-113 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-96 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות אחרות מרווחי הון ממכירת נכסי נדל"ן.

מגזר הפעילות הבינלאומית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-20 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 17 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-43 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022 בהשוואה לרווח נקי של כ-20 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מעלייה בהכנסות על רקע עלייה בהיקפי האשראי לציבור והוזלת עלויות המימון על הפיקדונות.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-19 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022 בהשוואה להפסד בסך של כ-41 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נובע מקיטון בהוצאות המשפטיות בקשר עם עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים וקיטון בהוצאות הנובעות כחלק ממהלכי הסגירה של הפעילות.

- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-16.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-16.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-15.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-14.1 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-5.9 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-13.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, מתוכו סך של כ-5.5 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.2 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2021.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-20.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, מרביתם מקורם בסניף ניו-יורק. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-8.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-9.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-11.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

2.5. תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות ושייכותם ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים שונים שנקבעו על-ידי הנהלת הבנק. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לקבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפרטים בדבר הקריטריונים השונים לסיווג ולכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור א28 בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

טבלה 2-23: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022									
התאמות ⁽³⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			סך ההכנסות
			עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	עסקי לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים		
במיליוני ש"ח									
2,864	-	828	110	438	332	326	335	495	רווח מימוני, נטו
984	113	33	8	166	128	11	146	379	עמלות והכנסות אחרות
3,848	113	861	118	604	460	337	481	874	סך ההכנסות
(600)	-	10	10	(586)	(54)	32	41	(53)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,958	25	125	76	202	145	111	334	940	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,490	88	726	32	988	369	194	106	(13)	רווח (הפסד) לפני מסים
862	35	231	13	353	131	67	36	(4)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,654	53	522	18	635	238	127	70	(9)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
364,257	-	3,730	14,593	98,924	54,700	119,298	34,357	38,655	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
519,776	-	70,937	20,237	81,411	51,407	-	65,110	230,674	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-7,651 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021

התאמות ⁽³⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			סך ההכנסות
			עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	עסקי לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים		
במיליוני ש"ח									
2,682	-	830	106	377	285	268	318	498	רווח מימוני, נטו
899	91	33	9	147	103	12	139	365	עמלות והכנסות אחרות
3,581	91	863	115	524	388	280	457	863	סך ההכנסות
(508)	-	2	6	(135)	(39)	(68)	(45)	(229)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,919	36	116	128	170	136	91	322	920	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,170	55	745	(19)	489	291	257	180	172	רווח (הפסד) לפני מסים
826	21	236	8	199	119	102	73	68	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,354	34	518	(26)	290	172	155	107	104	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
306,117	-	1,667	13,502	78,102	43,832	100,650	31,139	37,225	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
455,394	-	54,127	18,844	59,979	40,670	-	57,368	224,406	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-3,864 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

2.6 חברות עיקריות

2.6.1 חברות בישראל

קבוצת פועלים אקוויטי

קבוצת פועלים אקוויטי, המהווה את זרוע ההשקעות הראליות של הבנק ומוחזקת בבעלות מלאה, פועלת בשני תחומים עיקריים:

- השקעות ישירות בחברות בהן ומעין הון (מזנין) וכן השקעה וייזום קרנות השקעה פרטיות. מדיניות ההשקעות בפועלים אקוויטי מותאמת למגבלות חוק הבנקאות (רישוי) ולפיכך כוללת, בין היתר, החזקות מיעוט בלבד (ככלל עד 20% מכל אחד מאמצעי השליטה). פועלים אקוויטי מבצעת את ההשקעות במגוון סקטורים בחברות ריאליות ובחברות טכנולוגיות בישראל ובחו"ל.
- פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל, אשר במסגרת פעילות זו, פועלים אקוויטי מעמידה מגוון שירותים הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות וליווי חברות בהשקעות שונות בארץ ובחו"ל.
- בנוסף, פועלים אקוויטי מחזיקה בפועלים אי.בי.אי. - ניהול וחיתום בע"מ (חברה ציבורית, שיעור ההחזקה כ-26.94%), העוסקת במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

יתרת ההשקעות של פועלים אקוויטי ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה בסך של כ-2.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-2.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021. בנוסף, קיימת התחייבות להשקעה בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 במרץ 2022, בהשוואה לסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הגידול בהיקף ההשקעות מהווה המשך ישום אסטרטגיית הבנק לגידול היקף ההשקעות המבוצעות בפועלים אקוויטי, בכפוף לתנאי השוק, במסגרת מתווה השקעות רב שנתי עד לשנת 2025 אשר אושר בדירקטוריון הבנק.

תרומת פועלים אקוויטי לתוצאות הפעילות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמה ברווח בסך של כ-81 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של כ-109 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתרומה נובעת בעיקר מרווחים שנרשמו משיעור מניות בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי להשקעה של קבוצת פועלים אקוויטי הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ב-12.5% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-29.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

ל-29.7% בתקופה המקבילה אשתקד. השקעת הבנק בפועלים אקוויטי הסתכמה ביום 31 במרץ 2022 ב-2.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-2.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021.

2.6.2 חברות מחוץ לישראל

Hapoalim (Switzerland) Ltd (להלן: "הפועלים שווייץ")

חברה בת (בבעלות מלאה של הבנק) המאוגדת בשווייץ, שעסקה בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות סניפים בציריך ובלוקסמבורג. בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותה של הפועלים שווייץ. למועד הנוכחי לא נותרו חשבונות לקוחות בשלוחה. הבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי.

ההפסד בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 של הפועלים שווייץ הסתכם בסך של 5 מיליון פרנק שווייצרי בהשוואה להפסד בסך של 10 מיליון פרנק שווייצרי בתקופה המקבילה אשתקד. תוצאות הפעילות בשווייץ משקפות את הקיטון שחל בהוצאות הנובעות מהליכי הסגירה והוצאות משפטיות בקשר עם סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוחלט לפעול למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף.

בעל מניות המיעוט בבנק פוזיטיף (שאחזקותיו הסתכמו ב-30.17%), שהעלה בעבר טענות כנגד הבנק בנוגע להשפעה לכאורה של הבנק על ניהול בנק פוזיטיף, פתח בהליכים משפטיים (בעצמו ועל-ידי דירקטורים מטעמו) כנגד בנק פוזיטיף במטרה לבטל החלטות שקיבלה האסיפה הכללית של בנק פוזיטיף.

על רקע זה, חתם הבנק ביום 31 בינואר 2022 הסכם עם בעל מניות המיעוט לפיו ירכוש הבנק את החזקות בעל מניות המיעוט (30.17%) בתמורה לסך של 5 מיליון דולר, כך שהבנק יחזיק 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף והצדדים יוותרו הדדית על טענות הצד האחד כלפי האחר. בעל מניות המיעוט הגיש בקשה לבית המשפט למשיכת תביעתו (אשר תיבחן במסגרת השימוע שנקבע לכלל התביעות להמשך השנה).

בתאריך 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק במלוא ההחזקה בבנק פוזיטיף.

להערכת הבנק ההתקשרות בהסכם מסייעת לבנק לממש את מהלך היציאה מפעילות בתורכיה ותתרום להמשך ניהול התקין של בנק פוזיטיף.

לפרטים בדבר הנחיות בנק ישראל להגדלת שיעורי השקלול של נכסי הסיכון וניכוי מסגרת קווי האשראי מההון הפיקוחי, ראה [ביאור 9.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

יתרת האשראי לציבור, נטו של בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-788 מיליון לירות תורכיות (כ-170 מיליון ש"ח), בהשוואה ליתרה בסך של 967 מיליון לירות תורכיות (כ-225 מיליון ש"ח) בסוף שנת 2021.

התוצאות העסקיות של קבוצת בנק פוזיטיף בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 הסתכמו ברווח של כ-28 מיליון לירות תורכיות לעומת רווח בסך של כ-3 מיליון לירות תורכיות בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח ברבעון נבע בעיקר מהשפעות הפרשי שער.

סך השקעת הבנק בבנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2022 בהון ובאמצעים אחרים, לאחר הכרה בהפסד מירידת-ערך, הסתכמה ב-108 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-91 מיליון ש"ח בסוף שנת 2021.

למידע נוסף בנוגע לפעילות הבינלאומית של הבנק, ראה [מגזר פעילות בינלאומית](#) בפרק מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, בדוח ממשל תאגידי.

3. סקירת הסיכונים

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, וכמפורט בסעיף 1.1 לעיל. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 במרץ 2022 להלן דוח על הסיכונים.

3.1. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מבצע בדיקה מקיפה להערכת הסיכונים להם הוא חשוף ובחינת המהותיות שלהם. במסגרת תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון) הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון תפעולי (לרבות סיכון IT וסיכון סייבר), סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי-תחרותי, סיכון רגולטורי וסיכון ציט. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והם: סיכון משפטי, סיכון כלכלי וסיכון סביבתי (לרבות סיכון אקלים). אסטרטגיית ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה כולה, תוך זיהוי וכימות הסיכונים, הגדרת אחריות על הסיכונים (Risk Ownership) ומקסום התועלת העסקית בהתייחס לעלות במונחי סיכון על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. ניהול הסיכונים בבנק מתבצע במתודולוגיה אחידה ובראיה כוללת תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בנטילת סיכונים באופן מושכל על מנת להשיא את רווחיות הקבוצה ברמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. החברות הבנות מונחות לנהל את הסיכונים על בסיס האסטרטגיה והמדיניות הקבוצתית, תוך ביצוע התאמות בהתאם לנסיבות, ודיווח עליהן לחברה האם. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטות על-ידי הדירקטוריון של כל חברה. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם. הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות לנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות הפיקוח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים עד ליום 31 במאי 2022 הינו ד"ר א. בכר והחל ממועד זה תכהן בתפקיד הגברת מ. בן שושן כהן. לפרטים ראה [פרק עניינים אחרים](#) בדוח ממשל תאגידי.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם.

חברי הנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים האשראי הינם מנהל החטיבה העסקית מר צ. כהן, והממונה על החטיבה הקמעונאית גברת ד. רביב. חבר הנהלה האחראי על ניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הינו מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית מר י. ענתבי.

הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי עורכת-דין י. אלמוג, היועצת המשפטית הראשית.

הסיכון הטכנולוגי, ובכללו סיכון הסייבר, מנוהל על-ידי גברת א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב.

הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

לפרטים והרחבה בדבר ממשל ניהול הסיכונים לרבות תפיסת הבקרה, הגורמים האחראים, ועדות דירקטוריון וצוותי הנהלה בזיקה לניהול סיכונים ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 במרץ 2022](#).

3.2. סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהחייביותו לבנק על-פי הסכם האשראי.

תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות:

- **אשראי מאזני** - התחייבויות נוכחיות כלפי הבנק כגון אשראי ומשכנתאות לציבור, אשראי לבנקים ופיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, השקעה באגרות-חוב (קונצרניות ואחרות) וכן החלק המאזני (שווי הוגן חיובי) של נגזרים ומכשירים פיננסיים.
 - **אשראי חוץ-מאזני** - התחייבויות פוטנציאליות (שטרם מומשו) כלפי הבנק כגון ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי, מסגרות לא מנוצלות וכן התחייבויות פוטנציאליות כתוצאה משינוי בשווי עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מוגדר כסיכון צד נגדי, שהינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. למידע על סיכון אשראי צד נגדי ואופן ניהולו ראה [דוח על הסיכונים](#).
- סיכון נוסף הנובע מתיק חשיפות אשראי הינו סיכון ריכוזיות. סיכון ריכוזיות נובע מפיזור לא אופטימאלי של סיכונים ספציפיים בתיק האשראי, דהיינו כאשר תיק האשראי אינו מפוזר דיו בין גורמי הסיכון השונים. לדוגמא: כאשר תיק האשראי מורכב מכמות קטנה של לוויים (ריכוזיות לווה) או חשוף במידה גבוהה לענף מסוים (ריכוזיות ענפית).

3.2.1. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

החל מיום 1 בינואר 2022, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מאן להבא. במסגרת זו בוטל המונח פגום ובמקומו מוצג אשראי לא צובר. בהתאם לכך, חובות צוברים שסווגו בעבר כחובות פגומים לא מוצגים במסגרת החובות שאינם צוברים וכן הלוואות לדיור בפיגור של 90 יום או יותר שסווגו בעבר במסגרת החובות הצוברים, מסווגים כחובות לא צוברים. לפרטים נוספים לגבי יישום ההוראה והשפעתה ראה [ביאור 1.ג.](#), [ביאור 6](#) ו**ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים**.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה

לנוכח התפרצות נגיף הקורונה בתחילת 2020 והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידיים בנקאיים לפעול לייצוב לוויים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב משבר התפשטות נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל מספר מתווים במטרה לאפשר שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה, תוך קביעת דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם למתווים נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסייג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל המשבר מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. יציין כי היקף החובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים והנמצאים בדחיית תשלומים פחת באופן ניכר החל משנת 2021.

להלן פרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים החל מחודש מרץ 2020, במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים כאמור לעיל. הנתונים מייצגים את יתרת החובות נכון למועד הדיווח לאחר פירעונות שבוצעו בחובות שתקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה.

טבלה 1-3: פרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים⁽¹⁾, במסגרת ההתמודדות עם משבר התפשטות נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי

חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ⁽¹⁾	פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים			פירוט נוסף של חובות לא בעייתיים			חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ⁽¹⁾			יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	חובות בעייתיים	
	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים					חובות בעייתיים
	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים	חובות לא בעייתיים	חובות בעייתיים
	2,129	259	2	274	271	-	3	98	66	13	372	עסקים גדולים		
	1,670	63	1	64	53	-	11	51	62	26	115	עסקים בינוניים		
	4,539	258	18	315	294	-	21	25	108	672	340	עסקים קטנים וזעירים		
	2,014	2	1	8	7	-	1	-	2	81	8	אנשים פרטיים - ללא דיור		
	16,754	419	15	446	412	15	19	15	37	817	461	הלוואות לדיור		
	27,106	1,001	37	1,107	1,037	15	55	189	275	1,609	1,296	סך-הכל ישראל		
	1,951	24	-	24	24	-	-	-	21	1	24	פעילות בחו"ל		
	29,057	1,025	37	1,131	1,061	15	55	189⁽²⁾	296	1,610	1,320⁽³⁾	סך-הכל ליום 31.03.22		
	31,069	1,016	95	1,178	978	38	162	281	292	2,467	1,459	סך-הכל ליום 31.12.21		

(1) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחיות שלהן הלווה זכאי לפי כל דין.
 (2) מזה: חובות לא צוברים הכנסות ריבית בסך 132 מיליון ש"ח (חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית 31.12.21: 107 מיליון ש"ח).
 (3) מזה: כולל הלוואות בערבות מדינה בסך של כ-354 מיליון ש"ח אשר נמצאות בדחיית תשלומים (31.12.21: 337 מיליון ש"ח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

אשראי בערבות מדינה

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, החליטה המדינה על הקמת קרן הלוואות ייעודית שעיקרה סיוע לעסקים קטנים, בינוניים וגדולים שנקלעו לקשיי תזרים כתוצאה מהתפרצות הנגיף. תנאי הלוואות נקבעו על-ידי משרד האוצר והינם אחידים לכל סוגי הלוואות:

- ריבית: שנה ראשונה ריבית אפס (משולמת על-ידי המדינה לבנק), שנה שנייה ואילך, פריים+1.5%.
- תקופה: עד 10 שנים, כולל תקופת גרייס עד 12 חודשים.
- בנוסף, אושרה דחיית תשלומי הלוואות לתקופה של עד שנה, בהלוואות שבהן הסתיימה תקופת הגרייס הראשונה ולא שולמו יותר מ-3 תשלומי קרן. בחודש ינואר 2022 אושרו הקלות עד ליום 30 באפריל 2022, שבמסגרתן ניתן לדחות תשלומי הלוואות לתקופה של שנה נוספת בכל נקודת זמן בחיי הלוואה.
- ביטחונות לקוח: עד 5% מגובה הלוואה המאושרת.
- סכום הלוואה בשני מסלולי הלוואה (הכללי והמוגבר): 40% מהמחזור השנתי של הלקוח או 20 מיליון ש"ח, הנמוך מביניהם.

נכון לרבעון ראשון של שנת 2022 כ-84% מיתרת האשראי בערבות מדינה הינו לעסקים קטנים וזעירים והיתרה לעסקים בינוניים וגדולים. הסיכון באשראי זה מגודר על-ידי המדינה על-פי השיעורים הבאים: עד 85% באשראי ספציפי, ולא יותר מ-15% לכלל התיק במסלול הכללי, ועד 95% באשראי ספציפי ולא יותר מ-60% לכלל התיק במסלול המוגבר שהושק ביום 21 ביוני 2020. המסלול המוגבר כולל עסקים שנפגעו באופן משמעותי מהתפשטות הקורונה ואשר הציגו ירידה משמעותית במחזור ההכנסות שלהם בשנת 2020 בהשוואה לשנה קודמת, ושהינם ללא יכולת תזרימית עצמאית להתמודד עם הנזקים התזרימיים.

טבלה 2-3: פרטים בדבר יתרת החוב הרשומה של אשראי בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

יתרה ליום		
31.12.21	31.03.22	
במיליוני ש"ח		
4,024	3,788	עסקים קטנים וזעירים
752	627	עסקים בינוניים
233	103	עסקים גדולים
5,009	4,518	סך-הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 3-3: ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021				יתרה ליום 31 במרץ 2022				
סך-הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך-הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
346,599	31,624	111,739	203,236	358,880	31,857	116,366	210,657	סיכון אשראי מאזני
179,552	17,583	10,594	151,375	169,484	17,481	9,583	142,420	סיכון אשראי חוץ-מאזני
526,151	49,207	122,333	354,611	528,364	49,338	125,949	353,077	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
12,642	2,468	2,793	7,381	11,193	2,284	2,752	6,157	א. לא בעייתי - מאזני
8,149	718	595	6,836	7,979	690	581	6,708	ב. סך-הכל בעייתי ⁽²⁾
4,176	246	-	3,930	4,574	401	-	4,173	בעייתי צובר*
3,973	472	595	2,906	3,405	289	581	2,535	בעייתי לא צובר*
20,791	3,186	3,388	14,217	19,172	2,974	3,333	12,865	סך-הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
3,658	165	39	3,454	3,018	124	34	2,860	סיכון אשראי חוץ-מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
24,449	3,351	3,427	17,671	22,190	3,098	3,367	15,725	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
84	44	-	40	71	39	-	32	מזה: חובות שצוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר*
550,600	52,558	125,760	372,282	550,554	52,436	129,316	368,802	סך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים								
3,955	472	595	2,888	3,394	289	581	2,524	א. חובות לא צוברים*
31	-	-	31	32	-	-	32	ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
3,986	472	595	2,919	3,426	289	581	2,556	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

* החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. בטבלה זו מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש לצרכי נוחות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ברבעון הראשון של שנת 2022 חלה עלייה בסך סיכון האשראי בדירוג ביצוע אשראי בעיקר בהשפעת מגזר הדיור. באשראי המסחרי נרשמה ירידה קלה בסך סיכון האשראי בדירוג ביצוע אשראי הנובעת בעיקר מירידה בסיכון האשראי החוץ-מאזני. בשיעור סך סיכון האשראי בדירוג ביצוע אשראי מסך-הכל סיכון אשראי כולל של הציבור נרשם שיפור בכל אחד מהסקטורים ובסך התיק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 4-3: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		
מסחרי	פרטי*	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה באשראי לציבור לא צובר		
2,970	647	3,617
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
(82)	420	338
התאמת יתרת פתיחה אשראי לא צובר בשל השפעת היישום לראשונה של CECL ⁽¹⁾		
80	194	274
חובות שסווגו כלא צוברים במהלך התקופה		
(167)	(296)	(463)
חובות שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה		
(47)	(34)	(81)
חובות שנמחקו חשבונאית		
(230)	(61)	(291)
חובות שנפרעו		
2,524	870	3,394
יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש לא צובר		
1,529	623	2,152
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
(80)	(171)	(251)
התאמת יתרת פתיחה אשראי לא צובר בארגון מחדש בשל השפעת היישום לראשונה של CECL ⁽¹⁾		
40	58	98
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(33)	(29)	(62)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(127)	(159)	(286)
חובות בארגון מחדש שחזרו לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה		
(18)	(44)	(62)
חובות בארגון מחדש שנפרעו		
1,311	278	1,589
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לא צובר לסוף התקופה		

* לרבות הלוואות לדיוור.
 (1) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. הנתונים המתייחסים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 מתייחסים לאשראי פגום ולא הוצגו מחדש. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 4-3: מידע נוסף על תנועה באשראי לציבור לא צובר⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		
מסחרי	פרטי	סך-הכל
במיליוני ש"ח		
תנועה ביתרת החובות הפגומים בגין אשראי לציבור		
3,221	739	3,960
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה		
326	52	378
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה		
(42)	(2)	(44)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום		
(88)	(28)	(116)
חובות פגומים שנמחקו		
(129)	(51)	(180)
חובות פגומים שנפרעו		
3,288	710	3,998
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה		
תנועה ביתרת החובות הבעייתיים בארגון מחדש		
2,012	698	2,710
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה		
33	49	82
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה		
(39)	(24)	(63)
חובות בארגון מחדש שנמחקו		
(84)	(50)	(134)
חובות בארגון מחדש שחזרו לסיווג שאינו פגום או שנפרעו		
1,922	673	2,595
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה		

(1) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. הנתונים המתייחסים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 מתייחסים לאשראי פגום ולא הוצגו מחדש. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1 ג.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 5-3: מדדי סיכון אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) מכאן ולהבא. יחד עם זאת, בטבלה זו לצורך ניתוח השינויים בסיכון האשראי הוצגו מחדש הנתונים המתייחסים ליום 31 בדצמבר 2021 באופן המשקף את יתרת ההפרשה ואת השינוי בסיכונים בעקבות יישום ההוראה. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

ליום							
31.12.2021				31.03.2022			
סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי	סך-הכל	אנשים פרטיים - אחר	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	מסחרי
ניתוח איכות האשראי לציבור							
1.11%	1.36%	0.52%	1.39%	0.92%	0.83%	0.49%	1.18%
שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור							
1.13%	1.48%	0.52%	1.41%	0.94%	0.94%	0.49%	1.19%
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור							
2.26%	2.06%	0.52%	3.26%	2.16%	1.98%	0.49%	3.12%
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור							
5.84%	9.15%	2.94%	6.89%	5.19%	8.54%	2.78%	5.99%
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור							
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח							
(0.37%)	(1.24%)	(0.21%)	(0.30%)	(0.66%)	(0.53%)	0.11%	(1.11%)
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
0.06%	0.07%	-	0.09%	0.06%	(0.05%)	-	0.11%
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור							
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור							
1.51%	2.49%	0.36%	1.99%	1.36%	2.35%	0.37%	1.76%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור							
137.0%	183.9%	68.9%	143.4%	148.4%	283.0%	76.8%	149.4%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
134.2%	168.2%	68.9%	141.4%	145.3%	249.4%	76.8%	147.5%
שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר							
27.4	34.7	410.0	24.1	22.9	(51.1)	-	16.0
יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות חשבונאיות נטו							

הערה:

אשראי לציבור - לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ניתוח איכות התיק

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמה ירידה (שיפור) במדדי סיכון האשראי הבאים לעומת סוף שנת 2021:

- שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת אשראי לציבור
- שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור
- שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
- שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
- בכל אחד מהמדדים המצוינים לעיל השיפור נרשם בכל אחד מהסקטורים ובעיקר באנשים פרטיים, אחר ומסחרי.
- במדדי ההוצאה בגין הפסדי אשראי מסך הסקטורים במצטבר נרשמה הכנסה בדומה לנתוני דצמבר 2021, בשיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור שיעור ההכנסה גבוה מנתוני דצמבר 2021 בעיקר בהשפעת גבייה במגזר המסחרי. בשיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור נרשמה יציבות
- בשיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור נרשמה ירידה בהשפעת ההכנסות שנרשמו מגבייה

3.2.2. מיון וניתוח סיכון האשראי לפי ענפי משק

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 31 במרץ 2022						
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג אשראי ⁽⁵⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח						
תעשייה	32,971	32,088	421	140	79	(14)
בינוי ונדל"ן - בינוי	95,129	93,460	926	558	(299)	(5)
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	35,327	34,770	137	92	37	(28)
מסחר	40,964	39,330	640	221	14	(4)
שירותים פיננסיים	48,104	47,864	153	2	(154)	(4)
שירותים עסקיים אחרים	16,523	15,317	132	41	36	2
שירותים ציבוריים וקהילתיים	9,442	8,952	69	29	12	-
ענפים אחרים	51,965	47,295	3,593	1,451	(299)	(1)
סך-הכל מסחרי	330,425	319,076	6,071	2,534	(574)	(54)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	128,744	125,404	561	558	32	-
אנשים פרטיים - אחר	52,238	49,142	694	291	(46)	3
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	511,407	493,622	7,326	3,383	(588)	(51)
סך-הכל בנקים בישראל וממשלת ישראל	48,366	48,366	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	559,773	541,988	7,326	3,383	(588)	(51)
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	39,147	34,742	2,311	773	(12)	(4)
בנקים וממשלות בחו"ל	48,136	47,976	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בחו"ל	87,283	82,718	2,311	773	(12)	(4)
סך-הכל פעילות בישראל ובחו"ל	647,056	624,706	9,637	4,156	(600)	(55)

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 13,874; 658; 64,726; 383,835 ו-183,963 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 במרץ 2021						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
283	29	(46)	240	704	30,514	31,679
578	(4)	8	448	727	79,065	80,716
475	11	(81)	176	507	27,143	29,164
927	9	(30)	399	1,222	36,208	38,638
246	-	5	6	170	41,409	41,717
205	6	(13)	100	195	14,164	15,409
79	-	(6)	43	83	8,144	8,573
1,619	(6)	(49)	1,685	3,787	38,875	43,984
4,412	45	(212)	3,097	7,395	275,522	289,880
684	-	(68)	-	631	105,602	108,676
784	3	(237)	712	768	48,146	52,061
5,880	48	(517)	3,809	8,794	429,270	450,617
-	-	-	-	-	2,231	2,231
-	-	-	-	-	47,257	47,257
5,880	48	(517)	3,809	8,794	478,758	500,105
515	(25)	9	808	2,844	28,081	33,376
5	-	-	-	-	37,902	38,065
520	(25)	9	808	2,844	65,983	71,441
6,400	23	(508)	4,617	11,638	544,741	571,546

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 328,552; 61,995; 892; 11,366; 168,741 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 6-3: סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום (למעט נגזרים)	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁶⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח						
280	52	(28)	178	539	33,516	34,554
798	(124)	103	557	873	93,465	95,350
469	(77)	(182)	127	212	34,927	35,698
755	(19)	(219)	265	689	39,627	41,705
253	(2)	9	6	154	50,283	50,636
189	28	(11)	87	171	14,743	16,228
70	1	(12)	41	73	8,727	9,284
1,413	19	(226)	1,567	3,266	46,196	50,960
4,227	(122)	(566)	2,828	5,977	321,484	334,415
527	(1)	(226)	1	570	121,811	125,207
625	(25)	(424)	649	720	49,033	52,381
5,379	(148)	(1,216)	3,478	7,267	492,328	512,003
-	-	-	-	-	6,511	6,511
-	-	-	-	-	41,758	41,758
5,379	(148)	(1,216)	3,478	7,267	540,597	560,272
524	(50)	(5)	943	2,504	33,823	38,597
6	-	1	-	-	50,247	50,251
530	(50)	(4)	943	2,504	84,070	88,848
5,909	(198)	(1,220)	4,421	9,771	624,667	649,120

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני⁽³⁾, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 373,312; 67,454; 1,253; ו-12,985 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.3. בינוי והנדל"ן

הפעילות בענפי הבינוי והנדל"ן התאפיינה בגידול משמעותי שהחל בשנת 2021, המוצא את ביטויו בין היתר ברמת ביקושים גבוהה לדירות, עלייה משמעותית בהיקפי מכירת דירות חדשות ועלייה במחירי הדירה.

כתוצאה מהצמיחה בענף גדל הביקוש לאשראי עסקי בענפי הבינוי והנדל"ן כך שהבנק הגדיל במהלך שנת 2021 את פעילות המימון לענפי הנדל"ן ופרויקטי הנדל"ן, תוך התאמות והקלות מסוימות. כתוצאה מכך נרשמה צמיחה בתיק האשראי בענפי הבניה והנדל"ן, תוך עלייה מתונה בשיעורי המימון במקביל לשחיקה מסוימת של מרווחי האשראי (לפרטים ראה [ביאור 12](#) מגזרי פעילות פיקוחיים בתמצית הדוחות הכספיים), ברבעון הראשון של שנת 2022 הואט קצב הגידול בתיק. הבנק פועל בהתאם למסגרת ניהול סיכון האשראי ותוך בחינה של רווחיות מתואמת סיכון. בהמשך להנחיית הפיקוח על הבנקים נקבעו קריטריונים לחיתום אשראי הנחשבים כסיכון מוגבר, הבנק מנטר את הביצועים בהתאם לכך החל מהרבעון השני של 2021. להערכת הבנק ההתאמות וההקלות שבוצעו בתנאי החיתום אינן מביאות לשינוי מהותי ברמת הסיכון בהתחשב בגורמים מפצים באשראים אלה. כמו-כן, הבנק הביא לידי ביטוי גורמים אלו בקביעת ההפרשה הקבוצתית הנאותה לענף הבינוי והנדל"ן כמפורט בהמשך.

טבלה 7-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים

יתרה ליום 31 במרץ 2022					
סיכון אשראי מאזני הלוואות ⁽²⁾	אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾		סיכון אשראי לפני השפעת מקדמים והפחתות	השפעת מקדמים והפחתות	סיכון אשראי כולל
	מסגרות לא מונצלות	ערבויות			
במיליוני ש"ח					
בנייה למסחר ושירותים	2,867	938	917	4,722	3,977
בנייה לתעשייה	301	56	42	399	399
בנייה לדיוור	26,573	37,377	45,613 ⁽³⁾	109,563	63,685
נכסים מניבים	24,253	5,836	915	31,004	30,182
אחר	9,845	6,794	7,277	23,916	20,693
סך-הכל חטיבה עסקית	63,839	51,001	54,764	169,604	118,936
חטיבה קמעונאית	8,804	1,992	724	11,520	11,520
סך-הכל - פעילות בישראל	72,643	52,993	55,488	181,124	130,456
פעילות בחו"ל	8,617	3,794	4	12,415	12,415
סך-הכל סיכון אשראי	81,260	56,787	55,492	193,539	142,871

(1) יתרת חוזים, לפני השפעת מקדמי ערבויות חוק מכר.

(2) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-7,608 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח לתיק אשראי מקרקעין.

(3) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-38,069 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 7-3: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
סיכון אשראי כולל	השפעת מקדמים והפחתות	סיכון אשראי לפני השפעת מקדמים והפחתות	אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾		סיכון אשראי מאזני הלוואות ⁽²⁾
			ערבויות	מסגרות לא מנוצלות	
במיליוני ש"ח					
5,198	(603)	5,801	755	1,375	3,671
409	-	409	38	54	317
61,699	(41,972)	103,671	41,917 ⁽³⁾	36,949	24,805
30,848	(799)	31,647	1,052	7,270	23,325
21,233	(3,014)	24,247	6,887	8,199	9,161
119,387	(46,388)	165,775	50,649	53,847	61,279
11,646	-	11,646	692	2,145	8,809
131,033	(46,388)	177,421	51,341	55,992	70,088
11,378	(2)	11,380	22	3,283	8,075
142,411	(46,390)	188,801	51,363	59,275	78,163

חטיבה עסקית

בנייה למסחר ושירותים	3,671	1,375	755	5,801	(603)	5,198
בנייה לתעשייה	317	54	38	409	-	409
בנייה לדיור	24,805	36,949	41,917 ⁽³⁾	103,671	(41,972)	61,699
נכסים מניבים	23,325	7,270	1,052	31,647	(799)	30,848
אחר	9,161	8,199	6,887	24,247	(3,014)	21,233
סך-הכל חטיבה עסקית	61,279	53,847	50,649	165,775	(46,388)	119,387
חטיבה קמעונאית	8,809	2,145	692	11,646	-	11,646
סך-הכל - פעילות בישראל	70,088	55,992	51,341	177,421	(46,388)	131,033
פעילות בחו"ל	8,075	3,283	22	11,380	(2)	11,378
סך-הכל סיכון אשראי	78,163	59,275	51,363	188,801	(46,390)	142,411

(1) יתרת חוזים, לפני השפעת מקדמי ערבויות חוק מכר.

(2) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-5,786 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח לתיק אשראי מקרקעין.

(3) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-11,053 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר.

ליום 31 במרץ 2022 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-143 מיליארד ש"ח. סך סיכון האשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן עלה ברבעון הראשון של שנת 2022 בכ-0.3%, מרבית החשיפה הינה בחטיבה העסקית (לקוחות בינוניים וגדולים), כ-83% מסך סיכון האשראי בענפי בינוי ונדל"ן. החשיפה לחברות שעיקר פעילותן בענף הבינוי לדיור בחטיבה העסקית מהווה כ-54% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן. עיקר המימונים לחברות בענף כוללים מימוני קרקעות למגורים וליווי פרויקטי בנייה למגורים ברחבי הארץ. החשיפה לחברות הפועלות בענפים של הקמת מבנים למסחר, שירותים ותעשייה וכן נכסים מניבים להשכרה בחטיבה העסקית מהווה כ-29% מחשיפת החטיבה לענף הבינוי והנדל"ן.

טבלה 8-3: ניתוח איכות האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן

השינוי	יתרה ליום	
	31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2022
	במיליוני ש"ח	
	סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי	
סיכון אשראי שאינו בעייתי	137,438	138,453
	0.7%	
	סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	
בעייתי צובר (עד ליום 31.12.2021 שאינו פגום)	524	598
לא צובר (עד ליום 31.12.2021 פגום)	1,368	1,275
שאינו בעייתי	3,081	2,545
סך-הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	4,973	4,418
סך-הכל סיכון אשראי	142,411	142,871
	0.3%	

סך סיכון האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי ירד ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-11.2%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 9-3: סיכון אשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בחטיבה העסקית - לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾

יתרה ליום 31 במרץ 2022					
סך-הכל	אחר	קרקעות	נכסים שבנייתם הושלמה ⁽²⁾	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח					
					שיעור מימון⁽³⁾
5,638	-	2,405	3,233	-	עד 45%
13,550	-	7,020	6,530	-	מעל 45% ועד 65%
23,603	-	16,510	7,093	-	מעל 65% ועד 85%
1,063	-	593	470	-	מעל 85%
					כושר ספיגה⁽⁴⁾
1,076	-	-	-	1,076	עד 25%
25,557	-	-	-	25,557	מעל 25% ועד 50%
17,196	-	-	-	17,196	מעל 50% ועד 75%
51,100	-	-	-	51,100	מעל 75%
					אחר⁽⁵⁾
30,821	30,821	-	-	-	סך-הכל סיכון אשראי לפני מקדמים והפחתות - חטיבה עסקית
169,604	30,821	26,528	17,326	94,929	השפעת מקדמים והפחתות
(50,668)	-	-	-	-	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית
118,936	-	-	-	-	

- (1) הפילוח לסגמנטים ולשיעורי המימון נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- (2) "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים (כושר ספיגה הוצג בהתאם לכושר הספיגה המינימלי בהתבסס על תנאי הליווי שאושרו) ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- (3) שיעור מימון הינו היחס בין סיכון האשראי לפני השפעת מקדמים והפחתות לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות אשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- (4) כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט.
- (5) "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 9-3: סיכון אשראי לציבור בענפי הבינוי והנדל"ן בחטיבה העסקית - לפי שיעור המימון (LTV) וכושר ספיגה⁽¹⁾⁽²⁾ (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021					
סך-הכל	אחר	קרקעות	נכסים שבנייתם הושלמה ⁽³⁾	נדל"ן בתהליכי בנייה ⁽³⁾	
במיליוני ש"ח					
שיעור מימון⁽⁴⁾					
6,366	-	3,373	2,993	-	עד 45%
13,814	-	6,638	7,176	-	מעל 45% ועד 65%
21,343	-	14,335	7,008	-	מעל 65% ועד 85%
1,134	-	501	633	-	מעל 85%
כושר ספיגה⁽⁵⁾					
1,704	-	-	-	1,704	עד 25%
27,345	-	-	-	27,345	מעל 25% ועד 50%
17,005	-	-	-	17,005	מעל 50% ועד 75%
45,423	-	-	-	45,423	מעל 75%
אחר⁽⁶⁾					
31,641	31,641	-	-	-	סך-הכל סיכון אשראי לפני מקדמים והפחתות - חטיבה עסקית
165,775	31,641	24,847	17,810	91,477	השפעת מקדמים והפחתות
46,388	-	-	-	-	סך-הכל סיכון אשראי חטיבה עסקית
119,387	-	-	-	-	

- הוצג לראשונה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.
- הפילווח לסגמנטים ולשיעורי המימון נערך בהתאם לניתוח מקור הפירעון של כל אשראי, כפי שהוצג ואושר בתהליך חיתומו.
- "נדל"ן בתהליכי בנייה" כולל אשראי לפרויקטים בשלבי הקמה שונים לרבות: קבוצות רכישה, פרויקטים שנחתם בגינם הסכם ליווי אך טרם החל הליווי מפאת אי עמידה בתנאים מקדמיים (כושר ספיגה הוצג בהתאם לכושר הספיגה המינימלי בהתבסס על תנאי הליווי שאושרו) ויתרות ערבויות חוק מכר בתהליכי ביטול בגין פרויקטים שהסתיימו.
- שיעור מימון הינו היחס בין סיכון האשראי לפני השפעת מקדמים והפחתות לבין שווי הבטוחה העדכני הקיים למועד הדיווח, לפני השפעת מקדמי ביטחון. שיעורי המימון אינם משקללים את גידור הסיכון של יתרות אשראי המגובות בביטוח שנרכש ממבטחי משנה.
- כושר ספיגה בפרויקטים הינו שיעור הירידה האפשרי המקסימלי בשווי הנכס כגמור, מבלי שהבנק יספוג הפסדים מהפרויקט.
- "אשראי אחר" הינו כל אשראי שאינו עומד בהגדרת אחד הסגמנטים המפורטים לעיל. תחת סעיף זה נכללים לדוגמה מימוני פרויקטי תשתיות (PPP), מימונים כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן (כגון פיקדונות, מניות, שעבוד צף, ערבויות צד ג' ועוד), אשראים שוטפים כנגד חוסן פיננסי ועוד.

שיעור האשראי במימון מעל 85% מהווה כ-2.4% מסך היתרה של נכסים שבנייתם הושלמה וקרקעות בחטיבה העסקית ברבעון הראשון של שנת 2022 לעומת 2.7% בדצמבר 2021. שיעור האשראי בכושר ספיגה עד 25% לנדל"ן בתהליכי בנייה מהווה כ-1.1% מסך היתרה של נדל"ן בתהליכי בנייה בחטיבה העסקית ברבעון ראשון של שנת 2022 לעומת 1.9% בדצמבר 2021. יצוין כי ביום 20 במרץ 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה לפיה לרשימת החובות המשוקללים לסיכון ב-150% יתווספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 75% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד.

ניהול סיכון האשראי בענפי הבינוי והנדל"ן

החשיפה לתחום הבינוי והנדל"ן מהווה חלק משמעותי מתיק האשראי. הבנק מבצע מעקב אחר התפתחות האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לנדל"ן נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לענפי הבינוי והנדל"ן בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים בנוסף למגבלה הרגולטורית המוגדרת על-ידי בנק ישראל. ביום 7 בינואר 2021 פרסם בנק ישראל התאמות נוספות להוראת ניהול בנקאי תקין 250 (הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה) - במסגרתו ניתנה התייחסות גם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 - מגבלת חבות ענפית. במסגרת העדכון, הוגדר כי מגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן בניכוי חבויות לתשתיות לאומיות תעלה משיעור של 20% ל-22% מסך-כל חבויות הציבור ומגבלת האשראי לענף בינוי ונדל"ן תעלה משיעור של 24% ל-26% מסך-כל חבויות הציבור. תוקף ההקלה הוארך עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025, ובלבד שהשיעור לא יעלה על השיעור ביום 31 בדצמבר 2025 או שיעור המגבלה הענפית כקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 315, הגבוה מביניהם. כחלק מניהול החשיפה הענפית והעמידה במגבלה בענף, הבנק משתמש בכלים כגון סינדיקציה, ורכישת ביטוח מחברות ביטוח מדורגות המוכרות להפחתת חבות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. במהלך המחצית השנייה של שנת 2021 וברבעון הראשון של שנת 2022 הרחיב הבנק את היקף הביטוח לתיק ערביות חוק מכר וביצע לראשונה ביטוח לתיק ההלוואות המובטחות בשעבוד קרקע. ביטוחים אלו איפשרו לבנק, עם השלמתם, להקטין את החשיפה לענף הבינוי והנדל"ן (לפרטים נוספים ראה [ביאור 10א\(4\)](#)) בתמצית הדוחות הכספיים [והערות שוליים בטבלה "פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן"](#) לעיל). הבנק עשוי לנקוט בצעדים נוספים בעתיד להמשיך ניהול המגבלה והחשיפה לענף זה. תהליך החיתום לאשראי חדש בענף נעשה תוך שימוש במדיניות אשראי סדורה לסוגי המימון השונים בענף כדוגמת מימון קרקעות, מימון בנייה למגורים, מימון בנייה והנבה של נכסים מניבים. המדיניות כוללת קריטריונים איכותיים וכמותיים כגון שיעור הון עצמי, LTV מקסימלי, יחס כיסוי מינימלי ורגישות לירידת מחיר. קריטריונים אלו מותאמים לסוג הנכס הממומן ומגדרים את תיאבון הסיכון בענף. חיתום אשראי חדש נעשה תוך קביעת רווחיות מתואמת סיכון.

במסגרת ניטור התיק נבחנים שינויים ומגמות במדדי סיכון שונים גם בהשוואה לנתונים המתפרסמים ביחס לכלל המערכת הבנקאית. הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור. הבנק עושה שימוש במודל המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת ההשפעה גם על האשראי לבינוי ונדל"ן.

הבנק הביא לידי ביטוי בחישובי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שינויים ומגמות באיכות התיק. במהלך 2021 בוצעו התאמות במקדם הפרשה הקבוצתית בענף הבינוי והנדל"ן וזאת לאור הגידול המהיר באשראי בענף ובגין הקלות בחיתום האשראי. התוספת במקדם הפרשה מעודכנת מדי רבעון בהתאם למתודולוגיה שנקבעה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.4. חשיפת אשראי למדינות זרות

להלן מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

טבלה 3-10: חשיפות עיקריות למדינות זרות⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2022				
חשיפה						
מאזנית	חוף-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך-הכל	מאזנית	חוף-מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾	סך-הכל	
במיליוני ש"ח						
						המדינה
42,491	8,596	33,895	40,998	9,766	31,232	ארצות-הברית
4,176	946	3,230	5,921	2,033	3,888	שוויץ
14,468	6,203	8,265	16,178	6,743	9,435	אנגליה
3,056	1,434	1,622	7,463	5,895	1,568	גרמניה
2,981	1,127	1,854	3,521	1,204	2,317	צרפת
15,494	3,146	12,348	16,169	3,370	12,799	אחרות
82,666	21,452	61,214	90,250	29,011	61,239	סך-כל החשיפות למדינות זרות
						מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS:
228	58	170	306	49	257	פורטוגל, איטליה, יוון וספרד
						מזה: סך החשיפות למדינות LDC
835	61	774	798	59	739	
						מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות*
288	54	234	285	26	259	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

* רשימת המדינות עם בעיות נזילות מבוססת על מספר קריטריונים שנקבעו על-ידי הבנק. התפשטות נגיף הקורונה העלתה את פרמיות הסיכון בשווקים הפיננסיים, וזו בלטה בשווקים המתעוררים. יודגש כי הוספה של מדינות לרשימה לא בהכרח מייצגת הרעה שייחודית למדינה זו, וכמו-כן שיפור באותם אינדיקטורים יוביל בהתאם לעדכון הרשימה.

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוף-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

בחודש פברואר 2022 פרצה מלחמה בין רוסיה ואוקראינה. הבנק בחן וניתח את השפעות האירוע על החשיפות השונות וממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות והשלכותיהן. נכון ליום 31 במרץ 2022 לא קיימת לבנק חשיפה מהותית ללקוחות שמדינת התושבות שלהם היא רוסיה או אוקראינה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.5. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים טבלה 3-11: חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 31 במרץ 2022			
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח						
דירוג אשראי חיצוני⁽⁴⁾						
4,615	2,792	1,823	10,167	6,055	4,112	AA- עד AAA
18,500	6,296	12,204	24,780	12,774	12,006	A- עד A+
661	161	500	720	169	551	BBB- עד BBB+
19	16	3	14	9	5	B- עד BB+
-	-	-	-	-	-	פחות מ-B-
198	57	141	158	74	84	ללא דירוג
23,993	9,322	14,671	35,839	19,081	16,758	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו. אך איננה כוללת חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות ממשלתית.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי.
- (4) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's ו-S&P.

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2022 בכ-35.8 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-11.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-24.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021. עלייה זו נבעה מעלייה בחשיפה החוץ-מאזנית בסך כ-9.8 מיליארד ש"ח הנובעת בעיקר מרכישת ביטוח בגין ערבויות חוק מכר ומהגדלת ביטוח לתיק אשראי מקרקעין מחברות ביטוח זרות. כ-97.5% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-48.4% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 51.3% בחברות ביטוח ו-0.3% מוסד פיננסי אחר. החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים במדינות מערב אירופה (79.6%), בארצות-הברית (17.3%) ובמדינות דרום ומזרח אסיה (3.1%).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.6 סיכונים בתיק הלוואות לדיור טבלה 12-3: סיכונים בתיק הלוואות לדיור

יתרה ליום			
31.12.21	31.03.21	31.03.22	
במיליוני ש"ח			
			יתרות אשראי
115,166	101,340	119,744	הלוואות מכספי הבנק
961	1,020	944	הלוואות מכספי האוצר*
229	183	243	מענקים מכספי האוצר*
116,356	102,543	120,931	סך-הכל
			ביצוע
לשנה שהסתיימה ביום			סך-הכל הלוואות מכספי הבנק
31.12.21	31.03.21	31.03.22	
במיליוני ש"ח			
28,683	5,046	7,912	הלוואות מכספי האוצר
69	13	13	הלוואות
57	10	12	מענקים
126	23	25	סך-הכל מכספי האוצר
28,809	5,069	7,937	סך-הכל הלוואות חדשות
2,794	404	672	הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק
31,603	5,473	8,609	סך-הכל הלוואות שניתנו

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

טבלה 13-3: התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי

שעור חוב בעייתי	חוב בעייתי*	שעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור*	הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור*	שעור הסכום בפיגור	הסכום בפיגור של 90 יום או יותר מתוך סך החובות הבעייתיים	יתרת חוב רשומה	
במיליוני ש"ח/באחוזים							
0.49%	581	0.40%	482	0.08%	94	119,744	31.03.2022
0.52%	595	0.46%	533	0.09%	101	115,166	31.12.2021
0.68%	676	0.76%	758	0.12%	122	99,495	31.12.2020

* החל מיום 1 בינואר 2022 בעקבות יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים, הלוואות לדיור אשר הקרן או הריבית בגינן מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, מסווגות כחובות לא צוברים הכנסות ריבית.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 שיעור הפיגור, שיעור החוב הבעייתי ושיעור ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור ירדו לעומת סוף 2021 ונמוכים גם בהשוואה לסוף 2020. ציוין כי הירידה בהפרשה להפסדי אשראי ביחס ליתרה ליום 31 בדצמבר 2021 נובעת בעיקרה מיישום הוראות בדבר הפסדי אשראי צפויים (CECL).

התפתחות יתרות אשראי לדיור

טבלה 3-14: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח		
4.0%	119,744	0.1%	140	24.2%	29,025	11.2%	13,463	39.8%	47,498	24.7%	29,618	31.03.2022
15.8%	115,166	0.1%	147	24.4%	28,137	11.8%	13,610	39.6%	45,600	24.0%	27,672	31.12.2021
10.8%	99,495	0.2%	200	25.7%	25,573	13.7%	13,619	38.8%	38,623	21.6%	21,480	31.12.2020

כימות ומדידת הסיכון - תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיור נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיור, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיור בבנק.

הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה. ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית.

הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. הוגדרו אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, בשיעור האינפלציה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיור.

דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהלת החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף, במסגרת בחינת תרחישי קיצון נבחנת השפעה גם על תיק המשכנתאות. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

טבלה 3-15: התפתחות יתרות האשראי לדיור ב-5 רבעונים אחרונים

	2021				2022	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
	במיליוני ש"ח					
יתרות לסוף תקופה	101,340	105,466	109,989	115,166	119,744	
שינוי ביתרות	1.9%	4.1%	4.3%	4.7%	4.0%	
ביצוע הלואות חדשות	5,069	7,159	7,752	8,829	7,937	

נתוני הלוואות לדיור - שיעור מסך הביצועים החדשים טבלה 16-3: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.21	30.06.21	30.09.21	31.12.21	31.03.22	
מאפיינים					
41.5%	41.8%	40.0%	41.0%	42.2%	שיעור מימון מעל 60%
0.1%	0.1%	0.1%	-	0.1%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
58.6%	59.8%	60.4%	60.1%	59.6%	שיעור בריבית משתנה
5.2%	3.8%	4.5%	3.8%	2.7%	שיעור הלוואות לכל מטרה
10.6%	9.3%	11.1%	11.8%	11.2%	שיעור הלוואות למטרת השקעה מסך רכישת דירות
8.0%	8.1%	8.1%	8.2%	8.0%	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 67 (ללא השקעה)
24.5	24.5	24.6	24.6	24.6	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

ברבעון ראשון של שנת 2022 קיימת עלייה ביתרות הלוואות לדיור של 4% לעומת דצמבר 2021. במדדי איכות התיק נרשמה עלייה (החמרה) במדד שיעור מימון מעל 60% בהשפעת עליית מחירי הדיור. מדד שיעור החזר מהכנסה מעל 40% נישאר ברמה דומה לרבעונים קודמים. ירידה נרשמה במדד שיעור ביצועי הלוואות בריבית משתנה וביעור הלוואות לכל מטרה. יציבות נרשמה בתקופת הפירעון הממוצעת לרכישה.

3.2.7. אשראי ללקוחות פרטיים (ללא דיור)

מתן אשראי ללקוחות פרטיים נעשה בהלימה למדיניות ולנוהלי האשראי והביטחונות, לרבות: מטרת האשראי והתאמתה לצרכי הלקוח, סכום האשראי המבוקש והתאמתו ליכולת ההחזר של הלקוח. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית המאושרות בסניפים מבוצעות באמצעות מערכות ממוכנות, מודלים וכלים התומכים בקבלת החלטות של בעל הסמכות. בקשות האשראי ללקוחות הפרטיים מוגשות ונבחנות ברמת קבוצת סיכון, כנדרש על-פי הוראות בנק ישראל. בקשות האשראי נבחנות תוך מתן דגש לנושאים המצוינים לעיל.

ללקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית מוצע בין היתר, אשראי מקוון מסוג "אשראי ברגע". סכום הלוואה המירבי אותו יכול הלקוח לקבל ותנאי הלוואה נקבעים על-פי קריטריונים שונים בהתאם לנתוני הלקוח וחשבוניתו.

פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות פרטיים מתבצעת לאוכלוסייה מוגדרת לאחר הפעלת סננים רלוונטיים. מתן האשראי מותאם לצרכי הלקוח ויכולת ההחזר שלו, ולאחר שנתינו לו גילוי נאות מלא על נתוני הלוואה.

תוכניות הבנק לצמיחה במוצרים הבנקאיים, ובין היתר בתחום האשראי, מתבססת על היבטי פוטנציאל צמיחה כמו גם היבטי סיכון, ביניהם, הצמיחה הצפויה במשק, יכולת ההחזר של הלקוחות, היקף הפירעונות הצפוי ועוד. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר ביצועי האשראי והסיכון.

החטיבה הקמעונאית נוקטת פעולות לניהול סיכון האשראי בקרב אנשים פרטיים, המבוססות על עקרונות ניהול סיכונים אשראי בבנק, באמצעות כלי מדידה ובקרה לניטור תיק האשראי, איכותו, סיכנו ועמידה במגבלות המדיניות, ביניהם: מודל סטטיסטי לדרוג סיכון אשראי ללווים פרטיים, מדדי תאבון סיכון, מדיניות ונוהלי אשראי ומדרג סמכויות, ותהליכי בקרה בתחום סיכונים אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 3-17: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל

השינוי	יתרה ליום		מאזני
	31.12.2021	31.03.2022	
	במיליוני ש"ח		
			מאזני
1.1%	28	2,522	עו"ש חובה
1.1%	256	24,073	הלוואות ⁽¹⁾
11.6%	5	43	מזה: הלוואות בולט ובלון
(4.2%)	(141)	3,376	אשראי לרכישת כלי רכב ⁽²⁾
(2.5%)	(122)	4,838	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.1%	21	34,809	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
			חוץ-מאזני
(0.8%)	(141)	17,743	סיכון אשראי חוץ-מאזני
(0.2%)	(120)	52,552	סך-הכל סיכון אשראי כולל

(1) אינו כולל הלוואות לרכישת כלי רכב.
 (2) כולל הלוואות שניתנו למטרת רכישת כלי רכב ובשעבוד כלי רכב.

טבלה 3-18: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם להכנסה הממוצעת⁽¹⁾ ולגודל הלווה

ליום 31 בדצמבר 2021				ליום 31 במרץ 2022				אשראי ללווה באלפי ש"ח
סך-הכל	הכנסה לחשבון			סך-הכל	הכנסה לחשבון			
	מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח		מעל 20 אלפי ש"ח	מ-10 עד 20 אלפי ש"ח	עד 10 אלפי ש"ח	
								במיליוני ש"ח
3,615	1,137	1,023	1,455	3,597	1,157	1,019	1,421	עד 20
3,185	1,041	835	1,309	3,116	1,029	826	1,261	מ-20 עד 40
7,069	1,968	2,261	2,840	6,972	1,996	2,241	2,735	מ-40 עד 80
10,458	3,711	4,001	2,746	10,325	3,739	3,922	2,664	מ-80 עד 150
8,622	5,345	2,478	799	8,854	5,549	2,488	817	מ-150 עד 300
1,860	1,548	159	153	1,966	1,604	164	198	מעל 300
34,809	14,750	10,757	9,302	34,830	15,074	10,660	9,096	סך-הכל

(1) ההכנסה לחשבון חושבה בהתבסס על הכנסה ממוצעת לתקופה של 12 חודשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 3-19: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם ליתרת תיק הנכסים הפיננסיים של הלווים

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 במרץ 2022	
סיכון אשראי מאזני במיליוני ש"ח		
גודל תיק נכסים פיננסיים באלפי ש"ח		
18,216	18,166	עד 10
6,424	6,440	מ-10 עד 50
5,276	5,268	מ-50 עד 200
2,358	2,353	מ-200 עד 500
2,535	2,603	מעל 500
34,809	34,830	סך-הכל

טבלה 3-20: התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בישראל בהתאם לסוג הריבית ולתקופה הנותרת לפירעון

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 31 במרץ 2022			
סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	סך-הכל	הלוואות בריבית קבועה	הלוואות בריבית משתנה	
במיליוני ש"ח						
תקופה לפירעון						
8,217	5,235	2,982	8,221	5,130	3,091	עד שנה
6,794	89	6,705	6,590	79	6,511	משנה עד 3 שנים
11,615	88	11,527	11,554	88	11,466	מ-3 עד 5 שנים
8,183	89	8,094	8,465	83	8,382	מעל 5 שנים
34,809	5,501	29,308	34,830	5,380	29,450	סך-הכל

לפרטים בדבר חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל ראה [ביאור 13](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ברבעון הראשון של שנת 2022 עלתה יתרת ההלוואות לאנשים פרטיים בישראל כולל אשראי לרכישת כלי רכב בשיעור של כ-0.4% לעומת 31 בדצמבר 2021. סך סיכון האשראי המאזני גדל בתקופה זו בכ-0.1%. בסיכון האשראי החוץ-מאזני חלה ירידה של כ-0.8%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.8. מימון ממונף

טבלה 21-3: חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענף המשק של הלווה

ליום 31 במרץ 2022			
מספר לוויים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	11	216	227
2	998	393	1,391
1	240	-	240
2	561	-	561
1	350	-	350
1	644	-	644
1	422	-	422
9	3,226	609	3,835

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

בתי מלון שירותי הארחה ואוכל

כרייה וחציבה*

מסחר

שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח

תעשייה

סך-הכל

* בניכוי מחיקה והפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-270 מיליון ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2021			
מספר לוויים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
1	3	326	329
2	889	497	1,386
1	240	-	240
2	600	-	600
1	641	-	641
1	425	-	425
8	2,798	823	3,621

ענף המשק של הלווה

בינוי ונדל"ן - בינוי

בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן

בתי מלון שירותי הארחה ואוכל

מסחר

שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח

תעשייה

סך-הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.9. סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים גדולים

טבלה 22-3: יתרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק

31 במרץ 2022			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
	ענף משק		
1	2,598	890	3,488
	אספקת חשמל		
5	3,797	4,055	7,852
	בינוי ונדל"ן - בינוי		
1	899	1,004	1,903
	בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית		
1	1,195	196	1,391
	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל		
1	901	497	1,398
	מידע ותקשורת		
11	10,851	10,380	21,231
	שירותים פיננסיים		
2	995	3,533	4,528
	תעשייה		
22	21,236	20,555	41,791
	סך-הכל		
31 בדצמבר 2021			
מספר לוויים	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
במיליוני ש"ח			
	ענף משק		
1	2,157	1,227	3,384
	אספקת חשמל		
5	3,523	4,624	8,147
	בינוי ונדל"ן - בינוי		
1	782	1,133	1,915
	בינוי ונדל"ן - הנדסה אזרחית		
1	1,300	103	1,403
	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל		
1	898	496	1,394
	מידע ותקשורת		
1	158	1,306	1,464
	מים, שירותי ביוב, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור		
10	10,187	10,950	21,137
	שירותים פיננסיים		
2	1,094	3,768	4,862
	תעשייה		
22	20,099	23,607	43,706
	סך-הכל		

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.2.10. סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

נכון ליום 31 במרץ 2022 קיימת קבוצת לווים אחת אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: "הוראה 313"), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות.

טבלה 3-23: יתרות סיכון האשראי⁽¹⁾ לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2022

31 במרץ 2022						
שיעור מההון הרגולטורי	חבות נטו ⁽¹⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות ברוטו ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני
במיליוני ש"ח						
16.3%	7,027	9	7,036	189	1,999	5,034
קבוצת לווים א'						

- הנתונים המוצגים להלן מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313. נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.
- סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
- ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.

3.3. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או של תיק נכסים/מכשירים עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

3.3.1. סיכון ריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים. הסיכון כולל גם את גורמי הסיכון הבאים:

- סיכון תמחור מחדש (Repricing risk)** - סיכון הנובע מהבדלי עיתוי בתקופות לפירעון (בריבית הקבועה) ובמועדי התמחור מחדש (בריבית המשתנה);
- סיכון עקום התשואה (Yield curve risk)** - סיכון הנובע משינויים שונים בשיעורי הריבית לתקופות פירעון שונות שיבואו לידי ביטוי בשינוי בשיפוע העקום (התללה או השטחה) או בצורתו (פיתול);
- סיכון מרווח (Spread risk)** - סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים;
- סיכון אופציונליות** - נובע מזכויות מימוש שונות הגלומות בנכסים והתחייבויות (לדוגמה הזכות למשיכת כספים בכל עת, לעיתים ללא קנסות);
- חשיפת הערך** - אומדן השינוי הצפוי בערך הכלכלי (ההון הפיננסי) כתוצאה משינויי הריבית;
- חשיפת ההכנסה החשבונאית** - השינוי הצפוי בהכנסה החשבונאית בשנה הקרובה כתוצאה משינויי הריבית.

טבלה 3-24: שווי הוגן נטו מותאם* של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2021			31 במרץ 2022		
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל
במיליוני ש"ח					
39,383	331	39,052	42,178	1,409	40,769
38,980	155	38,825	41,205	1,326	39,879

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור ב.15](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 25-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם* של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 בדצמבר 2021			31 במרץ 2022			
סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	סך-הכל	מטבע-חוץ	שקל	
במיליוני ש"ח						
שינויים מקבילים						
669	227	442	356	219	137	עלייה במקביל של 1%
647	233	414	397	258	139	מזה: תיק בנקאי
(604)	(154)	(450)	(261)	(227)	(34)	ירידה במקביל של 1%
(587)	(157)	(430)	(305)	(266)	(39)	מזה: תיק בנקאי
שינויים לא מקבילים						
(288)	(42)	(246)	(106)	77	(183)	התללה ⁽¹⁾
503	67	436	355	(60)	415	השטחה ⁽²⁾
632	96	536	495	24	471	עליית ריבית בטווח הקצר
(639)	(93)	(546)	(488)	1	(489)	ירידת ריבית בטווח הקצר

* שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא-כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים ופריסה לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
 (1) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
 (2) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שמצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

טבלה 26-3: השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 31 במרץ 2022			
סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	סך-הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית	
במיליוני ש"ח						
1,379	(12)	1,391	1,488	(114)	1,602	עלייה במקביל של 1%
1,354	(37)	1,391	1,527	(75)	1,602	מזה: תיק בנקאי
(773)	(57)	(716)	(698)	6	(704)	ירידה במקביל של 1%
(757)	(41)	(716)	(744)	(40)	(704)	מזה: תיק בנקאי

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל חושבה על-ידי שינוי עקומי הריבית תוך שימוש בהנחות לגבי שינויים במרווחי פיקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפיקדונות במקרה של עליית ריבית לעומת יציבות ביתרות במקרה של ירידת ריבית ובהנחה של רצפות ריבית כך שעקומי הריבית השונים יורדים לאפס. במגזר מטבע-החוץ עקום הריבית יורד לאפס או לריבית השלילית הקיימת, הנמוך מביניהם. בחלק מהתרחישים ההפסד התיאורטי במקרה של ריבית שלילית (מתחת לרצפה) עלול להיות גבוה יותר. רגישות התיק למסחר חושבה בגישת MTM. העלייה ברגישות ההכנסה נובעת מהמשך הגידול ביתרות עו"ש זכות.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 נרשמה עלייה בעקום הריביות השקלי והדולרי ועלייה מתונה בעקום הריבית המדדי. כמו-כן אירעו לאחרונה עליות בריביות הבנקים המרכזיים בישראל ובארצות-הברית וקיימות ציפיות להמשך תהליך העלאת ריביות הבנקים המרכזיים. עליית עקומי הריבית יוצרת השפעה על הערך הכלכלי כמפורט בלוח רגישות הערך הכלכלי בדוח על הסיכונים. עליית הריביות לטווח קצר ובפרט ריביות הבנקים המרכזיים יוצרת השפעה חיובית על הכנסות הבנק לאורך זמן, כמפורט בלוח רגישות ההכנסה לעיל. עם זאת, לעליית עקומי הריבית השפעה שלילית על ההון העצמי של הבנק, עקב ירידת שווי של תיק אגרות-החוב הזמין למכירה (בקיצוץ שינוי שווי התחייבויות בגין זכויות עובדים), שכן בניגוד לרגישות הערך הכלכלי, המתחשבת בכל המכשירים הפיננסיים במאזן הבנק, ההון העצמי מושפע רק מחלקם. לפירוט ראה פרק יעד הלימות הון בדוח על הסיכונים. על מנת למתן השפעת שינוי ריבית עתידיים על ההון העצמי של הבנק, הועברו במהלך הרבעון הראשון אגרות-חוב בסך של כ-3.5 מיליארד ש"ח (בשקלים ובמטבע-חוץ) מהתיק הזמין למכירה לתיק לפדיון. יצוין כי ההעברה אינה משפיעה על פוזיציות הריבית של הבנק במונחי רגישות ערך או רגישות הכנסה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

3.3.2. סיכון שער חליפין

סיכוי המטבע (או בשמם האחר - חשיפת בסיס הצמדה) כוללים את החשיפה לשערי חליפין של המטבעות השונים מול השקל וכן את החשיפה למדד המחירים לצרכן בכלל הבנק.

טבלה 3-27: רגישות הבנק לשינויים בשערי חליפין של מטבעות חוץ בעלי נפח פעילות משמעותי ושינויים במדד המחירים לצרכן

31 בדצמבר 2021		31 במרץ 2022		
ירידה 10%	עלייה 10%	ירידה 10%	עלייה 10%	
במיליוני ש"ח				
225	74	250	(88)	דולר ארצות-הברית
*40	*27	49	(21)	אירו

ירידה 3%	עלייה 3%	ירידה 3%	עלייה 3%	
(548)	529	(589)	582	מדד המחירים לצרכן

* הוצג מחדש.

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, המבוסס על שערות כל המכשירים המאזניים והחוץ-מאזניים במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערות כל מכשיר, ובשערים יציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוער התיק מחדש בשער חליפין המשקף עלייה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות. הרגישות למדד המחירים לצרכן מחושבת על-פי חשיפת הבנק למדד כמפורט בביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים ובתוספת השפעת רצפת מדד על הרווח החשבונאי הצפוי.

לפירוט והרחבה בנושא סיכוי השוק ובכלל זה סיכון הריבית, סיכון שערי חליפין וסיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) ראה [הדוח על הסיכונים](#).

3.4. סיכון נזילות ומימון

סיכון נזילות - סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק נבחן בראיה רחבה יותר של יכולת עמידה בפירעון ההתחייבויות במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מימון - הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות.

טבלה 3-28: יחס כיסוי הנזילות (LCR) *

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	
באחוזים			
א. בנתוני המאוחד			
124%	139%	123%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
124%	139%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* היחס במאוחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב על בסיס יומי, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

לימים	לימים	
31 בדצמבר	31 במרץ	
2021*	2022	
באחוזים		
		בנתוני המאוחד
136%	134%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* הוצג מחדש.

מתחילת השנה לא חלו שינויים מהותיים במדיניות ניהול סיכון הנזילות ובמדיניות גיוס המקורות. יחס כיסוי הנזילות הממוצע של הרבעון הראשון של שנת 2022 ירד מעט לעומת הרבעון הקודם על רקע גידול באשראי. יחס מימון יציב נטו לסוף הרבעון הראשון של שנת 2022 עומד על 134% במאוחד, כאשר הדרישה המזערית היא 100%. יחס מימון יציב נטו ירד מעט במהלך רבעון הראשון של שנת 2022 על רקע גידול באשראי מעבר לגידול במקורות מימון יציבים.

3.5 סיכון ציות

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 308. תחת סיכון הציות כלולים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308, גם סיכונים הנובעים מתחום הוגנות הבנק כלפי לקוחותיו, ניגוד עניינים, איסור הלבנת הון ומימון טרור (לרבות אלה העוסקות בדיני המס), מתן ייעוץ ללקוח, אכיפה בניירות-ערך, הגנה על הפרטיות (למעט היבטים של טכנולוגיית המידע), הוראות החקיקה בישראל ליישום ה-FATCA וה-CRS והיבטי מיסוי רלוונטיים למוצרים או לשירותים ללקוחות או הוראות בעלות אופי דומה. סיכון הציות כולל גם את סיכון המוניטין הנלווה לאי-הציות להוראות האמורות.

במסגרת סיכון הציות נכלל גם הסיכון בקשר עם פעילות הבנק מול בנקים שמקום מושבם ברשות הפלסטינאית אשר טעונה עמידה בדרישות רגולטוריות שונות, בפרט בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור, וכרוכה במעקב אחר העברות כספים אל ומאת תושבי הרשות הפלסטינאית. בתחילת שנת 2009 הפסיק הבנק את פעילותו עם בנקים וסניפים שמקום מושבם ברצועת עזה, לאחר שהממשלה הכריזה על עזה כעל ישות עוינת. במרוצת השנים, חזר הבנק ופנה לבנק ישראל ולמשרד האוצר והודיע כי נוכח הבעייתיות הכרוכה במתן שירותים בנקאיים לבנקים הפלסטינאיים ברצונו להפסיק מתן שירותים קורספונדנטים לבנקים אלה.

בחודש ינואר 2018 קיבל הבנק כתבי חסינות ושיפוי חתומים מהיועץ המשפטי לממשלה ומשרד האוצר. כתב החסינות מגן על הבנק, נושאי משרה בו ועובדיו מפני הגשת כתב אישום בישראל בגין עבירות מסוימות בקשר עם הלבנת הון ומניעת מימון טרור ביחס לשירותים שהבנק העניק או יעניק לבנקים פלסטיניים מיום 28 במרץ 2016 ועד ליום 31 במאי 2019 ("תקופת החסינות והשיפוי"). בהמשך לכתב החסינות, קיבל הבנק בינואר 2018 מכתב מהמפקחת על הבנקים ובו הודעתה כי לא יינקטו צעדי אכיפה בכל הנוגע לפעולות של הבנק בקשר למתן שירותי קורספונדנציה שעליהם חל כתב החסינות.

בכתב השיפוי התחייבה מדינת ישראל לשפות את הבנק בסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין הוצאות (חבות לפי פסק דין והוצאות משפט) בהן יישא הבנק במסגרת הליכים אזרחיים או הליכים פליליים שלא הסתיימו בהרשעה אשר ננקטו כנגד הבנק, נושא משרה בו או עובד בקשר עם מתן השירותים הקורספונדנטים בתקופת החסינות והשיפוי. התחייבויות החסינות והשיפוי הניתנות לבנק, כאמור כפופות לסייגים שנקבעו בהן ולתנאים בהם על הבנק לעמוד.

לאור בקשת המדינה לדחות את מועד סיום מתן השירותים הקורספונדנטים עד ליישום של פתרון ארוך טווח למתן השירותים הקורספונדנטים, באמצעות הקמת חברה ממשלתית אשר תספק לבנקים פלסטיניים שירותים אלה - ניתן ביום 30 ביוני 2019 כתב שיפוי מעודכן. בהתאם לכתב השיפוי המעודכן, עודכן סכום השיפוי בו התחייבה המדינה כלפי הבנק כמפורט לעיל, לסכום של עד 1.5 מיליארד ש"ח בגין כל הליך (ולא באופן מצטבר). בחודש יולי 2021 נמסר לבנק כתב שיפוי מעודכן בתוקף עד ליום 15 ביולי 2022 עם אפשרות למדינה להאריך עד ליום 31 בדצמבר 2022. כתב החסינות הוארך אף הוא עד ליום 15 ביולי 2022.

למידע נוסף בנושא סיכון ציות ואופן ניהולו ראה [הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021](#). לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.10](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

4.2. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית. ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (רשות ניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-COSO 2013 Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission. כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות. הבנק מבצע עבור שנת 2022 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת ייעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. עיקר פעילות זו, על-פי המתוכנן, תושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2022 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2022 לא אירע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 22 במאי 2022

הצהרת המנכ"ל

אני, דב קוטלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

דב קוטלר
המנהל הכללי

תל-אביב, 22 במאי 2022

הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)

אני, רם גב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2022 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

רם גב

משנה למנכ"ל,

ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 22 במאי 2022

הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי

ליום 31 במרץ 2022

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, גיא כליף, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2022 להלן: "הדוח".
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

גיא כליף

חבר הנהלה, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 22 במאי 2022

Q1
2022

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרץ 2022

תוכן העניינים

110	ביאור 7 פיקדונות הציבור	81	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
111	ביאור 8 זכויות עובדים	82	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
116	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	83	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
123	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	84	תמצית מאזן מאוחד
	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	85	תמצית דוח על השינויים בהון
128		85	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
136	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים	87	
148	ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה	89	ביאורים לדוחות הכספיים
	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	89	ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית
151		94	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
170	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	95	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
173	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	97	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
186	ביאור 16 יוזמות רגולטוריות	100	ביאור 5 ניירות-ערך
		106	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2022 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה ישראל (2410) של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק.

זיו האפט

רואי חשבון
משרד האפט את האפט אשר התמזג
למשרד זיו האפט בשנת 2000
החל לכהן כרואי החשבון המבקרים של הבנק
משנת 1921

סומך חייקין

מכהנים כרואי החשבון המבקרים
של הבנק משנת 1998

תל-אביב, 22 במאי 2022

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2021	2022		
מבוקר	בלתי מבוקר			
11,684	2,591	3,403	2	הכנסות ריבית
(1,917)	(358)	(687)	2	הוצאות ריבית
9,767	2,233	2,716		הכנסות ריבית, נטו
(1,220)	(508)	(600)	13,6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
10,987	2,741	3,316		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,081	449	148	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,355	817	889		עמלות
189	82	95		הכנסות אחרות
4,625	1,348	1,132		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,333	1,096	1,161		משכורות והוצאות נלוות
1,333	337	326		אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,137	486	471		הוצאות אחרות
7,803	1,919	1,958		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,809	2,170	2,490		רווח לפני מסים
2,958	826	862		הפרשה למסים על הרווח
4,851	1,344	1,628		רווח לאחר מסים
49	7	27		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי				
4,900	1,351	1,655		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	3	(1)		הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	1,354	1,654		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
3.68	1.01	1.24		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל				
3.68	1.01	1.24		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

גיא כליף
חבר הנהלה,
חשבונאי ראשי

רם גב
משנה למנכ"ל,
מומנה על החטיבה הפיננסית

דב קוטלר
המנהל הכללי

ראובן קרופיק
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 22 במאי 2022

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	
4,900	1,351	1,655	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(14)	(3)	1	הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,914	1,354	1,654	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(575)	(582)	(1,508)	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
(314)	(17)	321	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים*
(889)	(599)	(1,187)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
300	204	390	השפעת המס המתייחס
(589)	(395)	(797)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	1	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(589)	(395)	(798)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
4,311	956	858	הרווח (ההפסד) הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(14)	(3)	2	הרווח (ההפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,325	959	856	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד

ליום 31 במרץ 2022

31 בדצמבר	31 במרץ			
2021	2021	2022		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
189,283	159,943	178,317		מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,105	64,798	68,604	5	ניירות-ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
1,253	892	658		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
357,729	311,780	369,293		אשראי לציבור
(5,106)	(5,663)	(5,036)		הפרשה להפסדי אשראי
352,623	306,117	364,257	13,6	אשראי לציבור, נטו
1,969	2,106	1,911		אשראי לממשלות
853	566	966		השקעות בחברות כלולות
3,555	3,245	3,492		בניינים וציוד
12,984	11,366	13,874	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,156	5,365	5,546		נכסים אחרים ⁽¹⁾
638,781	554,398	637,625		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
525,072	455,394	519,776	7	פיקדונות הציבור
11,601	6,942	11,370		פיקדונות מבנקים
752	556	605		פיקדונות הממשלה
3,426	3	6,432		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,582	21,415	27,411		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,350	11,363	14,385	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,251	17,867	14,415		התחייבויות אחרות (מזה: 797; 732; 860 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
596,034	513,540	594,394		סך-כל ההתחייבויות
42,735	40,835	43,230	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
12	23	1		זכויות שאינן מקנות שליטה
42,747	40,858	43,231		סך-כל ההון
638,781	554,398	637,625		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב.](#)

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5.](#)

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	סך-הכל הון
8,200	16	8,216	(1,598)	36,117	42,735	12	42,747
-	-	-	-	(364)	(364)	-	(364)
8,200	16	8,216	(1,598)	35,753	42,371	12	42,383
-	-	-	-	1,654	1,654	1	1,655
-	3	3	-	-	3	-	3
-	-	-	(798)	-	(798)	1	(797)
-	-	-	-	-	-	(13)	(13)
8,200	19	8,219	(2,396)	37,407	43,230	1	43,231

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת היישום לראשונה של CECL⁽¹⁾

יתרת פתיחה מתואמת ליום 1 בינואר 2022

רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון

התאמות ושינויים הנובעים מ:

הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

ירידה בזכויות שאינן מקנות שליטה כתוצאה מעלייה בשיעור החזקה בחברה בת⁽²⁾

יתרה ליום 31 במרץ 2022

* בניכוי 891,166 יתרת מניות באוצר.

(1) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU 2016 13). לפירוט ראה [ביאור 1.1](#) להלן.

(2) לפירוט ראה [ביאור 9.1](#) להלן.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	סך-הכל הון
8,183	17	8,200	(1,009)	32,682	39,873	26	39,899
-	-	-	-	1,354	1,354	(3)	1,351
-	3	3	-	-	3	-	3
1	(1)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(395)	-	(395)	-	(395)
8,184	19	8,203	(1,404)	34,036	40,835	23	40,858

* בניכוי 1,455,368 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*	
39,899	26	39,873	32,682	(1,009)	8,200	17	8,183	יתרה ליום 1 בינואר 2021
4,900	(14)	4,914	4,914	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לשנה
(1,479)	-	(1,479)	(1,479)	-	-	-	-	דיבידנד
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
16	-	16	-	-	16	16	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(17)	17	מימוש תגמול הוני למניות
(589)	-	(589)	-	(589)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
42,747	12	42,735	36,117	(1,598)	8,216	16	8,200	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

* בניכוי 924,138 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
122	(214)	(24)	פיקדונות בבנקים
(46,428)	* (3,830)	(11,395)	אשראי לציבור ⁽¹⁾
225	87	54	אשראי לממשלות
(885)	(524)	595	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(190)	(187)	(1,225)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
115	115	-	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(33,226)	(6,564)	(5,233)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
29,859	10,441	2,889	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
6,039	569	2,027	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה
(472)	*-	(34)	רכישת תיקי אשראי
-	-	637	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(282)	(11)	(129)	השקעה בחברות כלולות
(886)	(100)	(105)	רכישת בניינים וציוד
140	95	24	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(45,869)	(123)	(11,919)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
5,010	351	(231)	פיקדונות מבנקים
83,084	20,177	(6,781)	פיקדונות מהציבור
(9)	(205)	(147)	פיקדונות מהממשלה
3,420	(3)	3,006	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
8,123	-	2,437	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(6,174)	(2,029)	(752)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,479)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
-	-	(16)	רכישת זכויות המיעוט בחברה בת
91,975	18,291	(2,484)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
51,284	20,627	(11,344)	גידול (קיטון) במזומנים
137,898	137,900	188,594	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(588)	391	352	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
188,594	158,918	177,602	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו			
10,108	2,390	2,828	ריבית שהתקבלה
(1,708)	(555)	(312)	ריבית ששולמה
33	4	5	דיבידנדים שהתקבלו
(1,608)	(336)	(546)	מסים על הכנסה ששולמו
4	-	7	מסים על הכנסה שהתקבלו

* סווג מחדש.

(1) כולל פעילות שוטפת של רכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2022 נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הוראות אילו מבוססות בעיקרן על כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יישמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 22 במאי 2022.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט האומדנים וההנחות בקשר עם היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326), כמפורט להלן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה עודכנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (ASC 326).

(1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה 13-2016 ASU. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגידים הבנקאיים. זאת באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנוני המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחזיק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר:

- ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה;
 - באומדן ההפרשה להפסדי אשראי נעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שמשקף תחזיות סבירות ונתמכות לגבי אירועים כלכליים עתידיים;
 - הורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי;
 - השתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה.
- הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי (לרבות הלוואות לדיוור), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי, בהתאם להנחיות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ורשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ובמדינות אחרות בעולם.

ביום 31 בינואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים. במסגרת השאלות והתשובות, בין היתר, נכללו הבהרות לגבי אופן הסיווג והחזרת חובות בארגון מחדש למסלול צובר.

בנוסף לכך, ביום 2 בפברואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים" אשר במסגרתו בוטלה, בין היתר, הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדיוור, ובוטלה הדרישה לחשב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור. כמו-כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "ההון הפיקוחי", לפיו תאגידים בנקאיים נדרשים לנכות מהון עצמי רוברד 1 סכומים בגין הלוואות לדיוור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, בהתאם לאופן החישוב שנקבע במסגרת נספח ח' להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202. כתוצאה מיישום התקן שינה הבנק תהליכים מסוימים בקשר לסיווג ובחינת האשראי הבעייתי, הגדרת אשראי כלא צובר הכנסות ריבית, כללי מחיקה ושיטות למדידת ההפרשה. כמו-כן, דרישות הגילוי הותאמו לדרישות התקינה החשבונאית בארצות-הברית, כפי שאומצו על-ידי הפיקוח על הבנקים במסגרת הוראות הדיווח לציבור, והכל כמפורט להלן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

התקן החדש יישם החל מיום 1 בינואר 2022, תוך התאמת יתרת העודפים ליום 1 בינואר 2022 בגין ההשפעה המצטברת של שינוי השיטה. לעניין ההון הפיקוחי, נכללה הקלה לפיה, במועד היישום לראשונה תאגיד בנקאי רשאי להוסיף בחזרה להון עצמי רוברד 1, את הקיטון שנרשם במועד היישום לראשונה על פני שלוש שנים (ב-1 לינואר לשנת היישום הראשונה - 75%, השנייה - 50% והשלישית - 25%). עיקר ההשפעה, כפי שמוצגת בטבלה להלן, נבעה מעדכון שיטות המדידה של ההפרשה להפסדי אשראי, עדכון של יתרות המסים הנדחים המתייחסות וכן, השפעות על ההון הרגולטורי כתוצאה מניכוי מההון בגין הלוואות לדיור שנמצאות באופן ממושך בסטאטוס לא צובר וזקיפת הגידול בהפרשה להפסדי אשראי תוך פריסה בהתאם להוראות המעבר שנקבעו כאמור לעיל.

31 בדצמבר 2021	השפעה יישום CECL	1 בינואר 2022
מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		
מאזן		
5,909	546	6,455
הפרשה להפסדי אשראי (לרבות בגין יתרות חוץ-מאזניות)		
4,744	336	5,080
מזה: תיק מסחרי		
533	(83)	450
הלוואות לדיור		
626	285	911
אנשים פרטיים אחר		
6	8	14
אחר		
הון עצמי		
36,117	(364)	35,753
עודפים (לאחר השפעת מס)		
הלימות הון ומינוף*		
10.96%	(0.03%)	10.93%
יחס הון עצמי רוברד 1		
14.22%	(0.03%)	14.19%
יחס הון כולל		
6.03%	(0.02%)	6.01%
יחס מינוף		

* לאחר יישום ההקלה כמפורט לעיל. לפרטים נוספים בדבר השפעת יישום התקן על הלימות הון ומינוף, ראה [ביאור 9](#) להלן.

(2) עדכון מדיניות חשבונאית בעקבות היישום לראשונה של כללי החשבונאות החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים

זיהוי וסיווג חובות לא צוברים (חלף חוב פגום)

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות בין חובות בסיווג בעייתי לרבות חובות לא צוברים לבין חובות תקינים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ-מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או לא צובר. חוב מסווג כחוב לא צובר כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (expected) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של החוב. חובות (לרבות אגרות-חוב) נמצאים בפגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף חשבונות חח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים.

1. אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב וההפרשה הנדרשת מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה, חוב מסחרי כאמור, מסווג כחוב לא צובר כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה, או ככל שהחוב עבר הליך ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החל ממועד הסיווג כחוב לא צובר, החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב לא צובר").

2. אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית מתחת 1 מיליון ש"ח

קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת על מצב הפיגור של החוב. לצורך כך, הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות אלה, אשר מצויים בפגור של 90 יום או יותר, מסווגים כחובות בסיווג נחות כאשר הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית, זאת למעט הלוואות לדיור אשר יסווגו כחובות לא צוברים הכנסות ריבית כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפגור של 90 ימים או יותר.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

חוב בעייתי בארגון מחדש

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על-ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים, ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. חובות שתנאיהם שווו בארגון מחדש של חוב בעייתי, יסווגו כחוב לא צובר.

החזרה של חוב לא צובר למצב של חוב צובר

ככלל, חוב לא צובר חוזר להיות מסווג כחוב צובר בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועד פרעונום וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).

2. כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כמו-כן, לגבי חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי, שסווג כחוב שאינו צובר במועד שינוי התנאים, הבנק רשאי להחזיר את החוב למצב צובר, וזאת בתנאי שבוצע ניתוח אשראי עדכני ומתועד היטב, התומך בחזרה למצב צובר בהתבסס על המצב הכספי של החייב וסיכויי החזר בהתאם לתנאים המעודכנים. ההערכה צריכה להיות מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים, כאשר הבנק רשאי להביא בחשבון תשלומים שבוצעו במשך תקופה סבירה לפני הארגון מחדש אם התשלומים עקביים לתנאים המעודכנים. אחרת, חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי חייב להמשיך להיות מסווג כחוב לא צובר.

החל מיום 1 בינואר 2022 הוראות אלה לעניין טיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש חלות על הלוואות לדיוח. בהתאם להנחיות שנקבעו במסגרת שאלות ותשובות ליישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים, הבנק בחר לא ליישם הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים, ולא למדוד את ההפרשה להפסדי אשראי בשיטה הנדרשת לפי כללים אלה לגבי חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, בגין שינויים בתנאים שבוצעו בהלוואות לדיוח לפני יום 1 בינואר 2022.

(3) הפרשה להפסדי אשראי - מדידה

כחלק מיישום התקן, הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאגרות-חוב המוחזקות לפדיון ותיק אגרות-חוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות.

אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים. התקופה החוזית בגין הארכות, חידושים ושינויים צפויים אינם מובאים בחשבון, אלא אם מתקיים אחד או יותר מהבאים: (א) במועד הדיווח קיימת לבנק ציפייה סבירה (reasonable expectation) שיבוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה; או (ב) אופציית הארכה או החידוש נכללות בחוזה המקורי או בחוזה המעודכן במועד הדיווח, והן אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על-ידי הבנק.

בעת חישוב אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק מביא בחשבון את ההשפעות של אירועי העבר, תנאים נוכחיים, ותחזיות סבירות וניתנות לביסוס על יכולת הגבייה של הנכסים הפיננסיים.

ככלל, חישוב ההפרשה להפסדי האשראי הצפויים מוערך על בסיס קבוצתי כאשר הנכסים הינם בעלי מאפייני סיכון דומים. מאפיינים אלה כוללים ברמת הלקוח והעסקה, בין היתר: (1) דירוגי אשראי, פנימיים או חיצוניים; (2) היקף וסוגי הביטחונות המוקצים לעסקה; (3) משך חיי האשראי; (4) סוג הנכס הפיננסי. עבור אשראי לדיוח מובא בחשבון גם משך הזמן ממועד הקמת העסקה.

לכל קבוצה של נכסים פיננסיים בעלי מאפייני סיכון דומים, הבנק מחשב את ההפרשה להפסדי אשראי צפויים בהתאם לשיטה מתקדמת המבוססת על אומדן כלכלי של תוחלת ההפסד הצפויה לאורך חיי האשראי (Life Time Expected Loss). ההפסד החזוי בכל נקודת זמן עתידית עד למועד הפירעון החוזי של הלוואה, מתקבל באמצעות הכפלת רכיבי הסיכון המתייחסים לנקודת זמן עתידית זו: ההסתברות לכשל (Probability Of Default, "PD"), ההפסד בהינתן כשל (Loss Given Default, "LGD", להלן "LGD") ויתרת האשראי, המביאה בחשבון פירעונות וניצולים עתידיים של מסגרות חוץ-מאזניות (Exposure At Default, "EAD", להלן "EAD"). חישוב ההפסד הצפוי נערך ברמת החוב, עבור כל חודש מתאריך החתך ועד למועד הפירעון החוזי של החוב. ההפסד המצטבר לאורך כל חיי החוב, הינו יתרת ההפרשה בגינו. להערכת הבנק גישה זו צפויה להביא לידי האומדן הטוב ביותר של ההפרשות להפסדי אשראי.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות וניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים אשר שררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי.

לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון משתנים מאקרו כלכליים על בסיס תחזיות לכל אורך החיים של הנכס הפיננסי בשלושה תרחישים: בסיס, אופטימי ופסימי, המתורגמות לעדכון בערכי ה-PD החזוי, עבור כל תקופה עתידית עד לתום חיי האשראי. עדכונים בערך הביטחונות, המהווים רכיב עיקרי באומדן LGD, נערכים באמצעות הצמדה של סוגי נכסי ביטחונות עיקריים למדד מייצג או ירידת-ערך טבעית לאורך חיי האשראי.

כמו-כן, במסגרת רכיב ההתאמה האיכותנית מובאים בחשבון מאפיינים נוספים של הנכסים הפיננסיים שלא הובאו בחשבון בחישוב תוחלת ההפסד, לרבות גורמים איכותניים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה, כגון: מאפיינים פוליטיים וסביבתיים, צמיחה מהירה באשראי, מדיניות ונהלי מתן האשראי של הבנק, לרבות שינויים באסטרטגיית מתן האשראי, תהליכי חיתום ועוד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

אומדן הפרשה להפסדי אשראי כולל גם רכיב גבייה חזויה (Expected Recoveries) המבוסס על מידע היסטורי בקשר לעיתוי ושיעור גביית החובות הצפויים לאחר מחיקת החוב לפי משך הזמן ממועד המחיקה ומאפיינים רלוונטיים נוספים. עבור עסקות בתיק המסחרי מתבצע תהליך איכותני בו נערכת בחינה ברמת לקוח של צפי הגבייה. בנושאים בהם שוררת אי ודאות הנובעת מצורך בשיפור תהליכי החישוב והאומדנים, נוספו מקדמי שמרנות ברמת רכיבי הסיכון: PD, LGD או EAD. נושאים אלו נבחנים באופן תקופתי, ורמת השמרנות מתעדכנת בהתאם לשיפורים המוטמעים בתהליך האומדן. בנוסף לכך, הבנק קבע קריטריונים וגורמים שנקלחים בחשבון על מנת לקבוע כי עבור חשיפות מסוימות לממשלות, הפסדי האשראי הצפויים הינם אפסיים.

הפרשה להפסדי אשראי - אגרות-חוב זמינות למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות-חוב זמינות למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן נמוך מהעלות המופחתת. בכל מועד בו השווי הוגן נמוך מהעלות המופחתת, הבנק בוחן האם הירידה בשווי הוגן נובעת מהפסדי אשראי או גורמים אחרים. ירידת-ערך שנובעת מהפסדי אשראי, נרשמת במסגרת הפרשה להפסדי אשראי. הבנק מחשב את הפרשה להפסדי אשראי צפויים עבור אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שיטת תזרים מזומנים מהוון. הפרשה כאמור נקבעת כנגד רישום של הוצאה בגין הפסד אשראי, כדי לשקף את רכיב הפסד האשראי של הירידה בשווי ההוגן אל מתחת לעלות המופחתת. הפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות-חוב זמינה למכירה מוגבלת כך שסכומה לא יעלה על סכום הפרש שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן הנמוך ממנה, הנקרא רצפת השווי ההוגן. אם השווי ההוגן של נייר הערך עולה עם הזמן, כל הפרשה להפסדי אשראי שלא נמחקה חשבונאית מתבטלת באמצעות הקטנת הוצאה בגין הפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי - אשראי המוערך על בסיס פרטני

בהתאם להנחיות שנקבעו בתקן, כאשר הבנק זיהה כי אין לנכס פיננסי מאפייני סיכון משותפים שדומים למאפייני הסיכון של נכסים פיננסיים אחרים, הבנק מעריך את הפרשה להפסדי אשראי עבור נכסים אלו על בסיס פרטני. נכסים פיננסיים אלו כוללים בעיקר אשראי מסחרי לא צובר שיתרתו החוזית מעל 1 מיליון ש"ח. במקרים אלו הפרשה מחושבת על בסיס פרטני, תוך שימוש בשיטת היוון תזרימי מזומנים ו/או על בסיס שווי הביטחון עבור הלוואות שגבייתן מותנה בביטחון. האמור אינו מתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים קמעונאים קטנים, בעלי מאפייני סיכון דומים, אשר הפרשה בגינם מחושבת על בסיס קבוצתי.

(4) מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו שנחשב כאינו בר גבייה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת הפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי אשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח ואשראי לאנשים פרטיים, שאינו לדיור, הבנק מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הם הפוכים לחובות בפיגור של 150 ימים או יותר. לעניין זה יצוין כי אם החוב מובטח על-ידי ביטחון שאינו דירת מגורים, ותפיסת הביטחון החלה והינה מובטחת, הבנק מוחק חשבונאית רק את החלק של יתרת החוב הרשומה העודף על שווי הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). לגבי הלוואות לדיור בביטחון נכס למגורים, הבנק מבצע הערכה עדכנית של שווי הביטחון לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 180 יום או יותר ומבצע מחיקה חשבונאית לחלק של יתרת החוב הרשומה העודף על השווי העדכני של הביטחון (בניכוי עלויות מכירה). יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הפסקת פרסום ריבית הליבור

החל מסוף שנת 2021, הפסק פרסום ריביות הליבור בארבע מטבעות (אירו, ליש"ט, יין ופר"ש). ריביות הליבור על הדולר האמריקאי ימשיכו להתפרסם עד יוני 2023. ריביות אלו היוו בסיס לצורך חישוב שיעור הריבית החל על מוצרים פיננסיים במטבעות חוץ עיקריים או צמודים למטבעות אלו בריבית משתנה. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, גובשו בעולם, על-ידי גופים כגון (International Swaps and Derivatives Association) ISDA וה-ARRC (Alternative Reference Rate Committee), חלופות לריביות אלו, שפה משפטית חדשה והצעות למנגנוני החלפה. השינוי הצפוי ישפיע בכל תעשיית הבנקאות בעולם ובארץ. לפי המלצת הוועדות הבינלאומיות נקבעו בחודש מרץ 2021, בהתאם להחלטות ISDA, שיעורי תוספות הריבית לצורך המרת מכשירים פיננסיים שנסמכים על ריביות אלו.

הבנק נערך להחלפת בסיס הריבית במוצרים הפיננסיים שהוא מציע ללקוחות ומתאים את המערכות הטכנולוגיות לריביות ולמנגנונים החדשים. בסוף חודש ינואר 2020 נשלחו ללקוחות הבנק מכתבים אשר מתארים את השינוי העתידי על-פי המידע שהיה מצוי בבנק באותה עת. בחודש פברואר 2021 נשלח מכתב נוסף הכולל עדכונים על-פי המידע הנוסף שנודע לבנק. ברבעון האחרון של 2021 נשלחו מכתבים הכוללים את האפשרויות העומדות בפני הלקוח ואופן ההמרה של המוצר שברשותו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

מיום 1 בינואר 2022 הוחלפו ריביות הבסיס על מוצרי העו"ש והחח"ד לריביות הבסיס החדשות. בהלוואות המבוססות על ריביות הבסיס שפרסומם הופסקו, הבנק פעל ברבעון האחרון של 2021 וממשיך לפעול להחלפת ההסכמים המשפטיים מול הלקוחות והמרת המוצרים, כחלק מהיערכות הבנק לשינוי בריביות הבסיס.

הבנק ממשיך לעקוב אחרי הפרסומים הבינלאומיים ויפעל בשאיפה להקטין את הסיכונים שנובעים מתהליך החלפת הריביות. ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB הקלות יישום בטיפול החשבונאי בהחלפת חוזים מבוססי ליבור לעוגני ריביות חלופיות. הקלות אלו מתייחסות בעיקר לטיפול בשינוי תנאי חוב וחשבונאות גידור, אשר נועדו לאפשר רציפות בטיפול החשבונאי במצב של החלפת ריבית הליבור בעוגני ריביות חלופיות. בכוננת הבנק ליישם את ההקלות ביחס לחוזים הרלוונטיים שיוחלפו בעוגני ריביות חלופיות.

בחודש אוקטובר 2021 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מעבר מריבית הליבור". ההוראה כוללת, בין היתר, התייחסות לתהליכים בבנק בבחירת הריביות האלטרנטיביות, התייחסות בנוגע לחוזים קיימים (ניהול המעבר), התייחסות לחוזים חדשים עד למועד הפסקת הפרסום וחוזים לאחר ה-31 בדצמבר 2021, התייחסות לפרסום מידע ללקוח וניהול הסיכונים הנובעים מהתהליך.

להלן פירוט יתרות החוזים המושפעים מריבית הליבור:

מזה: עסקות שיימשכו מעבר למועדי הפסקת פרסום הליבור		סך העסקות ליום 31 במרץ 2022		
מספר עסקות	סכום במיליוני ש"ח	מספר עסקות	סכום במיליוני ש"ח	
2,731	8,890	3,628	14,447	הלוואות
15	210	29	845	פיקדונות
920	60,088	1,418	127,360	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

בנוסף קיימות מסגרות לא מנוצלות אשר מרביתן לתקופה שאינה עולה על שנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
א. הכנסות ריבית*		
2,416	3,208	מאשראי לציבור
9	13	מאשראי לממשלות
14	16	מפיקדונות בבנקים
30	34	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
122	132	מאגרות-חוב
2,591	3,403	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית*		
(210)	(324)	על פיקדונות הציבור
(1)	(1)	על פיקדונות הממשלה
(3)	(1)	על פיקדונות מבנקים
-	(7)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(144)	(352)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	(2)	על התחייבויות אחרות
(358)	(687)	סך-כל הוצאות ריבית
2,233	2,716	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**		
(27)	(35)	הכנסות ריבית
4	1	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
4	1	מוחזקות לפדיון
113	103	זמינות למכירה
5	28	למסחר
122	132	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל השפעת יחסי גידור.

** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
1,519	976	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2. מהשקעה באגרות-חוב		
155	96	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(59)	(44)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
96	52	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
(1,555)	(1,047)	3. הפרשי שער, נטו
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
289	25	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽³⁾⁽⁴⁾
4	5	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
6	(7)	התאמה לשווי הוגן של השקעה בחברה מוחזקת
299	23	סך-הכל מהשקעה במניות
-	-	5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח
-	(4)	6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
-	(20)	7. עלויות ביטוח אשראי, נטו
359	(20)	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-0 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2021: כ-0 מיליוני ש"ח).
- (3) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-3 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2021: כ-7 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
127	174	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(37)	(6)	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
90	168	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
449	148	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
		פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:
6	5	חשיפת ריבית
76	153	חשיפת מטבע-חוץ
8	10	חשיפה למניות
90	168	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-5 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2021: 24 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2022 ובשנת 2021

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			יתרה ליום 1 בינואר 2022
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
		בלתי מבוקר			
(1,598)	2	(1,596)	(1,701)	105	2022
(798)	1	(797)	211	(1,008)	שינוי נטו במהלך התקופה
(2,396)	3	(2,393)	(1,490)	(903)	יתרה ליום 31 במרץ 2022
(1,009)	2	(1,007)	(1,496)	489	יתרה ליום 1 בינואר 2021
(395)	-	(395)	(11)	(384)	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,404)	2	(1,402)	(1,507)	105	יתרה ליום 31 במרץ 2021

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2021

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			יתרה ליום 1 בינואר 2021
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים*	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
		מבוקר			
(1,009)	2	(1,007)	(1,496)	489	2021
(589)	-	(589)	(205)	(384)	שינוי נטו במהלך השנה
(1,598)	2	(1,596)	(1,701)	105	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס
1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2022 ובשנת 2021

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 במרץ 2021			31 במרץ 2022		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
(318)	168	(486)	(973)	483	(1,456)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(66)	30	(96)	(35)	17	(52)
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(384)	198	(582)	(1,008)	500	(1,508)
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
(38)	20	(58)	180	(94)	274
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*					
27	(14)	41	31	(16)	47
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
(11)	6	(17)	211	(110)	321
שינוי נטו במהלך התקופה					
(395)	204	(599)	(797)	390	(1,187)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	1	-	1
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(395)	204	(599)	(798)	390	(1,188)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
 (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)
2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2021

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(319)	115	(204)
רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	(256)	76	(180)
שינוי נטו במהלך התקופה	(575)	191	(384)
הטבות לעובדים			
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה*	(487)	168	(319)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	173	(59)	114
שינוי נטו במהלך התקופה	(314)	109	(205)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(889)	300	(589)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק			
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(889)	300	(589)

* בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#).
(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי**	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	3,279	-	-	(39)	3,240
של ממשלות זרות	1,577	-	-	(4)	1,573
של מוסדות פיננסיים בישראל	300	312	(12)	-	315
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון	5,156	5,168	(12)	(43)	5,128
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	32,966	-	130	(557)	32,539
של ממשלות זרות	16,690	-	27	(550)	16,167
של מוסדות פיננסיים זרים	3,210	-	5	(30)	3,185
של אחרים זרים	1,805	-	20	(12)	1,813
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	54,671	-	(1)182	(1)1,149	53,704
(3) השקעות במניות שאינן למסחר					
מניות שאינן למסחר	3,674	-	(2)241	(2)(37)	3,878
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾	2,185	-	-	-	2,185
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר	62,738	(12)	438	(1,229)	62,710

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
** כולל את השפעות היישום לראשונה של הוראות בדבר הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL). לפרטים נוספים ראה [ביאור 3.1](#). לעיל. במהלך התקופה לא חל שינוי ביתרת ההפרשה.

- (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 15](#).

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2022					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
של ממשלת ישראל	4,523	-	2	(48)	4,523
של ממשלות זרות	287	-	1	(8)	287
של מוסדות פיננסיים זרים	696	-	9	(28)	696
של אחרים זרים	360	-	-	(13)	360
סך-כל ניירות הערך למסחר	5,866	-	(12) ⁽¹⁾	(97) ⁽¹⁾	5,866
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾⁽³⁾	68,604	(12)	450	(1,326)	68,576

סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	0-20%	20-40%			0-20%	20-40%	
סך-הכל	-	-	-	(557)	-	(557)	15,925
סך-הכל	(145)	-	(145)	1,287	(405)	(405)	12,689
סך-הכל	-	-	-	(30)	-	(30)	1,823
סך-הכל	(4)	-	(4)	136	(8)	(8)	570
סך-כל אגרות-חוב ומלוות	(149)	-	(149)	1,423	(1,000)	(1,000)	31,007

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות							
של ממשלת ישראל	-	-	-	(557)	-	(557)	15,925
של ממשלות זרות	(145)	-	(145)	1,287	(405)	(405)	12,689
של מוסדות פיננסיים זרים	-	-	-	(30)	-	(30)	1,823
של אחרים זרים	(4)	-	(4)	136	(8)	(8)	570
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	(149)	-	(149)	1,423	(1,000)	(1,000)	31,007

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-15.3 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.
- (3) ניירות-ערך שהושאלו בסך 248 מיליוני ש"ח מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	189	-	-	189
של מוסדות פיננסיים בישראל	312	8	-	320
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון	501	8	-	509
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	41,755	242	(39)	41,755
של ממשלות זרות	10,665	72	(279)	10,665
של מוסדות פיננסיים זרים	3,033	80	(19)	3,033
של אחרים זרים	2,785	91	-	2,785
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	58,090	(1)485	(1)337	58,238
(3) השקעות במניות שאינן למסחר				
מניות שאינן למסחר	2,522	(2)287	(2)6	2,803
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	1,748	-	-	1,748
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר	61,113	780	(343)	61,550

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור [3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) מומשו	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	3,215	40	(1)	3,254
של ממשלות זרות	2	-	-	2
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	3,217	40	(1)	3,256**
מניות				
סך-כל ניירות הערך למסחר	3,217	(1)40	(1)	3,256
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾	64,330	820	(344)	64,806

סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן	12 חודשים ומעלה	
	הפסדים שטרם מומשו 0-20%	רווחים שטרם מומשו 20-40%		הפסדים שטרם מומשו 0-20%	רווחים שטרם מומשו 20-40%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן	12 חודשים ומעלה	
	הפסדים שטרם מומשו 0-20%	רווחים שטרם מומשו 20-40%		הפסדים שטרם מומשו 0-20%	רווחים שטרם מומשו 20-40%
של ממשלת ישראל	(37)	-	913	(2)	(2)
של ממשלות זרות	(271)	-	691	(8)	-
של מוסדות פיננסיים זרים	(19)	-	-	-	-
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	(327)	-	1,604	(10)	-

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 ** מזה: ניירות-ערך בסך 2,366 מיליוני ש"ח שסווגו כניירות-ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהם לא נרכשו למטרות מסחר.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-5.7 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.

הערות:

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	196	1	-	197
של מוסדות פיננסיים בישראל	312	6	-	318
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון	508	7	-	515
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	34,115	265	(22)	34,358
של ממשלות זרות	18,496	33	(247)	18,282
של מוסדות פיננסיים זרים	2,759	50	-	2,809
של אחרים זרים	2,485	76	(2)	2,559
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	57,855	(1)424	(1)(271)	58,008
(3) השקעות במניות שאינן למסחר				
מניות שאינן למסחר	3,229	(2)431	(10)(2)	3,650
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽³⁾	2,058	-	-	2,058
סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר	61,592	862	(281)	62,173

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפירוט נוסף ראה [ביאור 15ג](#).

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(4) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
של ממשלת ישראל	4,774	55	(3)	4,774
של ממשלות זרות	3,163	-	-	3,163
של מוסדות פיננסיים זרים	722	8	(2)	722
של אחרים זרים	280	-	(3)	280
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	8,939	63	(8)	8,939
מניות				
סך-כל ניירות הערך למסחר	8,939	⁽³⁾ 63	⁽³⁾ (8)	8,939
סך-כל ניירות הערך ⁽¹⁾⁽²⁾⁽⁴⁾	71,105	925	(289)	71,112

פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
	0-20%		0-20%
סך-הכל	20-40%	סך-הכל	20-40%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות							
של ממשלת ישראל	1,584	(22)	-	(22)	-	-	-
של ממשלות זרות	11,534	(91)	-	(91)	-	(156)	-
של אחרים זרים	247	(2)	-	(2)	-	-	-
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	13,365	(115)	-	(115)	-	(156)	-

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 - (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 - (3) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין - מוצגות לפי עלות מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפירוט נוסף ראה [ביאור 15](#).
 - (4) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-11.6 מיליארד ש"ח ששועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) ו**ביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

העברת אגרות-חוב מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון

ביום 24 למרץ 2022 החליט הבנק להעביר אגרות-חוב (של ממשלת ישראל וממשלת ארצות-הברית) בהיקף של כ-3.5 מיליארד ש"ח מהתיק הזמין למכירה אל התיק המוחזק לפדיון. העברת אגרות-החוב לתיק לפדיון בוצעה במטרה לצמצם את השפעת עליית תשואות אגרות-החוב על התנדוטיות בקרן ההון בגין ניירות-ערך זמינים למכירה, כחלק מניהול ההון של הבנק. ההעברה בוצעה לנוכח השפעות ריבית חריגות ונדירות, זאת בשילוב עם המלחמה באוקראינה המשפיעה גם היא על סביבת האינפלציה והריבית בעולם והעצימה את ההשפעות. קרן ההון בגין אגרות-החוב שהועברו לתיק המוחזק לפדיון מסתכמת ליתרה שלילית בסך של כ-388 מיליון ש"ח. יתרה זו תמשיך להיות מוצגת בהון העצמי ותופחת לרווח והפסד על פני משך החיים הנותרים של איגרת החוב כהתאמת תשואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.1](#). בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

1. חובות*, אגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרים**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
255,325	68,246	187,079	621	-	186,458	יתרת חוב רשומה
						חובות שנבדקו על בסיס פרטני
187,370	5,156	182,214	34,209	119,699	28,306	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
442,695	73,402	369,293	34,830	119,699	214,764	סך-הכל ⁽¹⁾
						(1) מזה:
3,394	-	3,394	289	581	2,524	חובות לא צוברים
71	-	71	39	-	32	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,496	-	4,496	362	-	4,134	חובות בעייתיים אחרים
7,961	-	7,961	690	581	6,690	סך-הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות
3,515	2	3,513	191	-	3,322	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,535	12	1,523	627	446	450	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,050	14	5,036	818	446	3,772	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
726	-	726	133	48	545	(2) מזה: הפרשה בגין חובות לא צוברים
562	-	562	95	-	467	מזה: הפרשה בגין חובות בעייתיים אחרים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-45 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
167,921	16,772	151,149	896	-	150,253	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
160,631	-	160,631	32,485	101,285	26,861	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
101,229	-	101,229	-	101,174	55	(1) מזה: חובות שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
328,552	16,772	311,780	33,381	101,285	177,114	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
2,595	-	2,595	673	-	1,922	חובות בארגון מחדש
1,403	-	1,403	37	-	1,366	חובות פגומים אחרים
3,998	-	3,998	710	-	3,288	סך-הכל חובות פגומים
777	-	777	35	656	86	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
5,240	-	5,240	21	-	5,219	חובות בעייתיים אחרים
10,015	-	10,015	766	656	8,593	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3,835	5	3,830	105	-	3,725	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,833	-	1,833	631	690	512	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
5,668	5	5,663	736	690	4,237	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
690	-	690	-	690	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
1,398	-	1,398	100	-	1,298	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-55 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-542 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות*, אגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
194,660	15,585	179,075	934	-	178,141	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
178,654	-	178,654	33,874	115,127	29,653	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
115,057	-	115,057	-	115,018	39	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
373,314	15,585	357,729	34,808	115,127	207,794	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
2,152	-	2,152	623	-	1,529	חובות בארגון מחדש
1,465	-	1,465	24	-	1,441	חובות פגומים אחרים
3,617	-	3,617	647	-	2,970	סך-הכל חובות פגומים
679	-	679	44	595	40	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,800	-	3,800	27	-	3,773	חובות בעייתיים אחרים
8,096	-	8,096	718	595	6,783	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
3,638	6	3,632	91	-	3,541	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,474	-	1,474	504	533	437	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
5,112	6	5,106	595	533	3,978	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
533	-	533	-	533	-	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
1,204	-	1,204	87	-	1,117	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-39 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-403 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(600)	-	(600)	(46)	32	(586)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(178)	-	(178)	(95)	(1)	(82)	מחיקות חשבונאיות
233	-	233	91	1	141	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
55	-	55	(4)	-	59	מחיקות חשבונאיות נטו
5,910	14	5,896	861	482	4,553	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
860	-	860	43	36	781	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
6,931	5	6,926	1,026	758	5,142	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(508)	-	(508)	(237)	(68)	(203)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(207)	-	(207)	(87)	(1)	(119)	מחיקות חשבונאיות
184	-	184	84	1	99	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(23)	-	(23)	(3)	-	(20)	מחיקות חשבונאיות נטו
6,400	5	6,395	786	690	4,919	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2021 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(49)	-	(49)	(31)	-	(18)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
732	-	732	50	-	682	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
233,518	202,406	241,227	אינם נושאים ריבית
145,743	112,887	136,105	נושאים ריבית
379,261	315,293	377,332	סך-הכל לפי דרישה
125,305	120,929	122,029	לזמן קצוב
504,566	436,222	499,361	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
1,527	1,362	1,617	אינם נושאים ריבית
8,368	7,733	7,520	נושאים ריבית
9,895	9,095	9,137	סך-הכל לפי דרישה
10,611	10,077	11,278	לזמן קצוב
20,506	19,172	20,415	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
525,072	455,394	519,776	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
190,674	193,304	195,180	פיקדונות של אנשים פרטיים
101,287	71,414	90,791	פיקדונות של גופים מוסדיים
212,605	171,504	213,390	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפקדון			
147,494	148,358	151,153	עד 1
114,756	113,042	117,126	מעל 1 עד 10
74,023	64,408	75,453	מעל 10 עד 100
51,346	47,342	54,161	מעל 100 עד 500
137,453	82,246	121,883	מעל 500
525,072	455,396	519,776	סך-הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. התחייבות בגין הטבות לעובדים

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
8,167	7,757	7,943	סכום ההתחייבות
(4,073)	(3,890)	(4,084)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
4,094	3,867	3,859	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
409	369	380	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
409	369	380	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
36	35	35	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
36	35	35	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
726	693	672	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
726	693	672	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
5,265	4,964	4,946	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
7	25	9	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,918	4,918	5,229	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
163	39	46	עלות שירות
70	20	13	עלות ריבית
(16)	-	(4)	הפקדות משתתפי התוכנית
489	55	(269)	הפסד (רווח) אקטוארי
(2)	3	(5)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(393)	(106)	(99)	הטבות ששולמו
5,229	4,929	4,911	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,906	4,705	4,661	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (ד) להלן.

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
5,229	4,929	4,911	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
2,579	2,282	2,258	הפסד אקטוארי נטו
2,579	2,282	2,258	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
9,302	8,819	8,995	מחויבות בגין הטבה חזויה
8,979	8,595	8,745	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(4,073)	(3,890)	(4,084)	שווי הוגן של נכסי התוכנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
163	39	46	עלות שירות
70	20	13	עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
173	41	47	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
173	41	47	סך-הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
406	100	106	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
489	55	(269)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(173)	(41)	(47)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(2)	3	(5)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
314	17	(321)	סך-הכל הוכר ברווח (הפסד) כולל אחר
406	100	106	סך עלות ההטבה נטו
720	117	(215)	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

3. הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

	31 במרץ		31 בדצמבר	
	2021	2022	2021	2022
שיעור היוון	0.30%	0.39%	0.19%	
שיעור עליית המדד	1.50%	1.50%	1.50%	
שיעור גידול בתגמול ⁽¹⁾	0.0%-7.5%	0.5%-7.6%	0.5%-7.6%	

שיעורי עזיבה משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.6% לשנה.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2021	2022	2021	2022
שיעור היוון	0.37%	(0.19%)	0.07%	
שיעור גידול בתגמול	0.0%-7.5%	0.0%-7.6%	0.0%-7.6%	

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

	קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
	31 בדצמבר	31 במרץ	2022	31 בדצמבר	31 במרץ	2022
שיעור היוון	554	504	493	(464)	(423)	(415)

במיליוני ש"ח

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1.2% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

4. נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,876	3,703	3,892	התחייבות לפיצויים
(3,822)	(3,638)	(3,853)	יעודות לפיצויים
54	65	39	התחייבות נטו

ג. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

הפקדות בפועל			תחזית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2021	2022	*2022
מבוקר	בלתי מבוקר		
163	37	40	160

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2022.

2. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2022	442
2023	377
2024	356
2025	340
2026	322
2027-2031	1,337
2032 ואילך	2,121
סך-הכל	5,295

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. ביום 22 במאי 2022 אישר הדירקטוריון הענקת מניות חסומות (ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2022) למנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, ומנהלים בכירים בבנק וכן מנהלים שפרשו מהבנק, בהיקף כולל של עד כ-0.03% מההון המונפק של הבנק (עד 372 אלף מניות) וזאת במסגרת יישום תוכנית התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים, כחלק מרכיב התגמול הקבוע לשנת 2021 אשר הוכר בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021 ולפי מתאר שפרסם הבנק ביום 26 באפריל 2021. המניות יוקצו סמוך לאחר פרסום דוחות כספיים אלה.

ה. בהמשך לאמור בביאור 2.ג.22 לדוחות הכספיים לשנת 2021 בנוגע לתנאי כהונת יו"ר הדירקטוריון וטייטה לעדכון הוראות הפיקוח בנושא, בחודש אפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין ו-301A-301 בנוגע לתפקידי יו"ר הדירקטוריון ותנאי הכהונה של יושבי ראש הדירקטוריון בבנקים ללא גרעין שליטה. הבנק נערך ליישום הוראות העדכון שייכנסו לתוקף ביחס ליו"ר המכהן עד חודש אוקטובר 2022.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף וניזילות

א. דיבידנד

חלוקת דיבידנד על-ידי הבנק כפופה למבחנים ולמגבלות הקבועים בחוק החברות ובהוראות הפיקוח על הבנקים, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין 331. מדיניות חלוקת דיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה ושיעורה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בהוראות כל דין ובמגבלות על החלוקה ובשיקולים עסקיים, בהתאם לאסטרטגיית הצמיחה של הבנק, כמפורט בהמשך.

על רקע הודעת הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרץ 2020 והוראת שעה שקבע בקשר עם התפשטות נגיף הקורונה החליט דירקטוריון הבנק ביום 31 במרץ 2020, כי לאור אי הוודאות בתנאים המאקרו כלכליים, יחד עם הגשמת תכלית הוראות ומדיניות הפיקוח על הבנקים, עד לתום תוקף הוראת השעה והתבהרות התנאים ימשיך הבנק שלא לבצע חלוקות מרווחים שוטפים.

ביום 26 ביולי 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת השעה וביום 30 בספטמבר 2021 האריך המפקח על הבנקים את תוקף הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021. במסגרת דברי ההסבר צוין, בין השאר, כי חלוקה בסכום הגבוה מ-30% מרווחי הבנק (בשנת 2020 ובשנת 2021) לא תיחשב כתכנון הון זהיר ושמרני, וכן שחלוקה כאמור אפשרית גם בעת שהוראת השעה בתוקף. כמו-כן, צוין כי מצופה שתאגיד בנקאי ימשיך לנצל את עודפי ההון והניזילות שמהם הוא נהנה לצורך הגדלת האשראי ותמיכה בפעילות הכלכלית של המשק ולא לצורך חלוקה.

ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים, עדכון להוראת שעה לפיו החל מיום 1 בינואר 2022 פג תוקף הוראת השעה בקשר לחלוקת דיבידנד. בהמשך לאמור לעיל, ביום 1 באוגוסט 2021 הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 616.8 מיליון ש"ח, המהווה 30% מהרווח הנקי של הבנק בשנת 2020. כמו-כן, במועד אישור הדוחות הכספיים לרבעון השלישי אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% מרווחי הרבעון השלישי של 2021 (סך של 362 מיליון ש"ח) בתוספת חלוקה של 500 מיליון ש"ח בגין הרווחים שנצברו במחצית הראשונה של שנת 2021, היינו סך חלוקה כולל של 862 מיליון ש"ח, ששולמו ביום 8 בדצמבר 2021.

בהמשך למגמות שאפיינו את שנת 2021, גם במהלך הרבעון הראשון המשיכו הביקושים לאשראי במשק להיות גבוהים ברוב מגזרי הפעילות, ובפרט בתחום הדיור והאשראי העסקי.

בהתאם לאסטרטגיית הצמיחה של הבנק ותיאבון הסיכון, הפנה הבנק משאבי הון למתן מענה לביקושים אלו. בנוסף, חלה עלייה חדה בעקומי הריבית השקלית והדולרית אשר השפיעה על קרנות ההון וקניית חלקית את השפעת הרווח לתקופה. מגמת התנודתיות בשווקים מאפיינת גם את התקופה שלאחר תום הרבעון, כמו גם התגברות אי הוודאות בסביבה הכלכלית הגלובלית והמקומית, לרבות בקשר עם האטה אפשרית בפעילות הגלובלית. לאור כל זאת, ועל רקע תעדוף המשך יישומה של אסטרטגיית הצמיחה, החליט דירקטוריון הבנק לשמר בשלב זה את עודפי ההון הקיימים ושנצברו ולא להכריז על חלוקת דיבידנד ברבעון זה למרות רמת יחסי ההון המדווחים.

הבנק שואף לחזור למתווה של חלוקות דיבידנד שוטפות בהקדם לצד שמירה על צמיחה מאוזנת ומערך כי רמת יחסי ההון של הבנק כפי שמשקלפים בדוח זה והיקף הצמיחה, הן אבני דרך חשובות לקראת אפשרות חידוש חלוקות דיבידנד בגין רבעון שני של שנת 2022 ואילך. חלוקות ושיעורן תהיינה בכפוף, בין היתר, לתוצאות הבנק, מגמות והתפתחויות בשווקים ובתנאים המאקרו כלכליים, השפעת יישום הוראות רגולטוריות עתידיות ובהתאם למבחנים על-פי דין.

ב. תשלום דיבידנד

מועד תשלום	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
15.11.2021	08.12.2021	64.499	862.0
01.08.2021	18.08.2021	46.152	616.8

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום היו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2022 מכשירים אלו אינם נכללים עוד בהון הפיקוחי.

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
			מבוקר
			בלתי מבוקר
			במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
42,772	41,012	43,494	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
244	244	-	הון רובד 1 נוסף
43,016	41,256	43,494	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
12,490	10,216	12,737	הון רובד 2
55,506	51,472	56,231	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

363,588	324,431	362,795	סיכון אשראי ⁽²⁾
4,097	3,852	3,693	סיכונים שוק
22,595	23,090	22,964	סיכון תפעולי
390,280	351,373	389,452	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

10.96%	11.67%	11.17%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
11.02%	11.74%	11.17%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.22%	14.65%	14.44%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.21%	9.23%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾
12.50%	12.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽³⁾

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות ראה [סעיף ט. להלן](#). בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 - לפרטים נוספים ראה [סעיף יא. להלן](#).

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 253 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022, 275 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 ו-503 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2021 בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 358 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022 בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרשו בתקופת הוראת השעה ועד לתום תוקף הוראת השעה ביום 31 בדצמבר 2021 (ראה [סעיף ת. להלן](#)) הינם 9.0% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדירור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
הון עצמי רובד 1			
42,747	40,858	43,231	סך ההון
(4)	(13)	(1)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
42,743	40,845	43,230	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(28)	(27)	(16)	מסים נדחים לקבל
(154)	(184)	(188)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1*
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכניות ההתייעלות ולפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1			
(182)	(211)	(204)	
211	378	194	סך התאמות בגין תוכניות ההתייעלות - הון עצמי רובד 1**
-	-	274	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1***
42,772	41,012	43,494	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 1 נוסף			
244	244	-	סך-הכל הון רובד 1 נוסף
43,016	41,256	43,494	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
7,945	6,161	8,202	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
4,545	4,055	4,535	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
12,490	10,216	12,737	סך-הכל הון רובד 2
55,506	51,472	56,231	סך-הכל הון כולל

* היתרה ליום 31 במרץ 2022 כוללת סך של 143 מיליוני ש"ח, היתרה ליום 31 בדצמבר 2021 כוללת סך של 140 מיליוני ש"ח והיתרה ליום 31 במרץ 2021 כוללת סך של 167 מיליוני ש"ח הנובע מניכוי קו אשראי לבנק פוזיטיף בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים ראה [סעיף י. להלן](#).

** התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ט. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

*** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף יא. להלן](#)) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ו. השפעת התאמות בגין תוכניות ההתייעלות ובגין הפסדי אשראי צפויים על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון			
10.90%	11.55%	11.03%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות בגין תוכניות ההתייעלות ולפני השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
0.06%	0.12%	0.06%	השפעת התאמות בגין תוכניות ההתייעלות*
-	-	0.08%	השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים**
10.96%	11.67%	11.17%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

* התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ט. להלן](#)) נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

** התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף יא. להלן](#)) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ז. רכיבי הון הנתונים לתנועתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2022:

השפעת קיטון	השפעת גידול
ב-100 מיליוני ש"ח	ב-1 מיליארד ש"ח
בהון עצמי רובד 1	בסך נכסי הסיכון
באחוזים	
(0.03%)	(0.03%)

הבנק בנתוני המאוחד

ח. יעד הלימות ההון ואופן ניהול ותכנון ההון

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10.0% וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרץ 2022, הינם 10.23% ו-13.50%, בהתאמה.

יעד הון עצמי רובד 1 שנקבע על-ידי הבנק מביא בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק, לרבות תוצאות מבחני הקיצון הפנימיים שערך הבנק, ואת תוצאות הדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים לגבי מאפייני הסיכון הפרטניים של הבנק במסגרת תהליך הסקירה הפיקוחי האחרון שבוצע ומבחני הקיצון האיחידים האחרונים שבוצעו.

לצורך עמידה ביעד הלימות ההון וניהול אפקטיבי של ההון מבוצע תכנון הון בבנק בהתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. במסגרת תכנון ההון ויחסי ההון, מתבצעים מבחני רגישות שונים. כמו-כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התכנון והפערים ביניהם, ובהתאם לצורך נקיטת פעולות נדרשות לצורך עמידה ביעדי הון שנקבעו. כחלק מקביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק כמפורט להלן, מדיניות הבנק הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהיחס המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ואשר אינה נמוכה מרמת הלימות ההון הנדרשת לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (ה-ICAAP). במסגרת ה-ICAAP, הבנק בוחן את השפעתם של תרחישי קיצון על יחסי הלימות ההון ובהתאם קיימת תוכנית לחזרה להלימות ההון הרגולטורית בקורות אירוע קיצון כאמור.

על יסוד תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק ותוצאות הדיונים הפנימיים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים (כמפורט לעיל), הגדיר דירקטוריון הבנק יעד פנימי של יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 10.5% (למעט בתקופת הוראת השעה של בנק ישראל בדבר התמודדות עם משבר הקורונה במסגרתה הופחת יעד ההון הפנימי כמו גם יחס ההון הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים, ב-1%).

ט. התייעלות תפעולית

במסגרת חוזרי הפיקוח על הבנקים ניתנו הקלות לבנקים שיבצעו התייעלות בכח אדם והתייעלות בתחום הנדל"ן. ממועד מתן ההקלות הכריז הבנק על תוכניות התייעלות בכח אדם בהיקף כולל של 1,114 מיליוני ש"ח, נטו מהשפעת מס. השפעת התוכניות האמורות נזקפה להון, ולצרכי חישוב יחס הון ויחס מינוף מופחתת מההון הפיקוחי על פני 5 שנים, ממועד תחילת היישום של כל תוכנית.

יתרת השפעת ההקלות בגין תוכניות התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 מוערכת בכ-0.06% ליום 31 במרץ 2022.

י. שלוחת הבנק בתורכיה

על רקע המצב הכלכלי והפוליטי בתורכיה ובמסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הבנק פועל למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף.

לפרטים בדבר פעולות הבנק למכירת ההשקעה והסכם שנחתם עם בעל מניות המיעוט לרכישת החזקותיו, ראה [ביאור 15 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#). בנוגע להסכם לרכישת החזקות המיעוט בבנק פוזיטיף, ביום 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק בבנק פוזיטיף בבעלות מלאה.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מהפיקוח על הבנקים בישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיב, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלאו החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
- החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 600% לכל הפחות.

כמון כן, לבנק קו אשראי לבנק פוזיטיב בהיקף של כ-45 מיליון דולר מתוכו מנוצל סך של כ-34 מיליון דולר לסוף מרץ 2022 בשיעור ריבית נמוך מתנאי השוק (ראה להלן). בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים בישראל, בשל התמחור האמור נכתה יתרת קו האשראי מההון הפיקוחי.

סך ההשפעות האמורות על יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ליום 31 במרץ 2022 מסתכמות בהקטנה ב-0.06%.

בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים התקבל מכתב מהפיקוח על הבנקים בישראל שמאפשר לבנק להקטין את שיעור השקלול של נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה לשיעור של 300% (חלף 600% כאמור לעיל). השפעת יישום הוראה זו צפויה להגדיל את יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק בכ-0.02% ותיישם החל מהדוחות לרבעון השני של שנת 2022.

בחודש דצמבר 2021 חידש הבנק קו אשראי לבנק פוזיטיב בהיקף של כ-45 מיליון דולר בשיעור ריבית נמוך מתנאי השוק, ל-12 חודשים או עד למועד בו יחדל הבנק מלהיות בעל מניות עיקרי בבנק פוזיטיב, המוקדם מביניהם. תמחור קו האשראי הינו בהתחשב בין היתר בנסיבות המיוחדות של בנק פוזיטיב ושל מערכת היחסים עם בעל מניות המיעוט ומאמצי הבנק למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיב, בשל המצב המתגבר של הכלכלה התורכית ובנק פוזיטיב וכן בהתחשב בעמדת רשויות המס בתורכיה כמפורט להלן. בנק פוזיטיב קיבל הודעה מרשויות המס בתורכיה בקשר עם ביקורת מס לשנת 2018, לפיה לגישתן תמחור קו האשראי שגבה אז הבנק, היה גבוה מתנאי השוק על-פי אומדן שלהם ולפיכך סכומי הריבית ששולמו בגינו ייחשבו וימוסו כתשלום דיבידנד.

יא. השפעת היישום של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים על ההון הפיקוחי

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL). השפעת היישום לראשונה גרמה לקטון בהון עצמי רובד 1 של הבנק. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים, הבנק יזקוף את השפעת יישום התקן בהדרגה על פני 3 שנים. השפעת ההקלות בגין יישום הכללים החדשים על יחס הון עצמי רובד 1 מוערכת בכ-0.08% ליום 31 במרץ 2022. לפרטים נוספים בדבר השפעת יישום הכללים החדשים על ההון הפיקוחי, ראה [ביאור 1.ג.](#) לעיל.

יב. הנפקה של כתבי התחייבות עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש מרץ 2022, הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים (סדרה ו') בהיקף של כ-0.4 מיליארד ש"ח. כתבי התחייבות כוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן בדרך של המרה כפויה למניות רגילות של הבנק במקרה של ירידת יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק מ-5.0%. כתבי התחייבות נכללים בהון רובד 2 של הבנק בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. כתבי התחייבות הינם לתקופה של 11 שנים כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם מלא החל מ-6 שנים ממועד הנפקתם, בכפוף לקיומם של תנאים מסוימים. כתבי התחייבות הנדחים נושאים ריבית בשיעור של 0.84%.

יג. הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

בחודש מרץ 2014 פרסמה וועדת באזל לפיקוח הבנקאי ('BCBS') עדכונים להוראות באזל 3 (המוכרים גם כבאזל 4) וביניהם הוראה בדבר "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי - SA-CCR".

בחודש דצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. החוזר נועד להתאים את הוראות ניהול בנקאי תקין למספר הוראות חדשות ועדכונים שפורסמו בשנים האחרונות על-ידי ועדת באזל ואשר קשורים לסיכון אשראי צד נגדי. בהתאם לחוזר נוספה הוראה 203A בנושא טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי. הוראה זו כוללת גישה חדשה, הגישה הסטנדרטית - SA-CCR, שמחליפה את הגישות הקיימות בהוראת ניהול בנקאי 203 (גישת החשיפה הנוכחית והגישה הסטנדרטית) לחישוב חשיפה לצד נגדי במקרה כשל (EAD). עיקרי העדכונים בגישה החדשה מתייחסים לטיפול שונה במערכי קיזוז הכוללים הסכמי התאמת מרווח אל מול מערכי קיזוז שאינם כוללים הסכמי התאמת מרווח, מקדמי סיכון פיקוחיים עדכניים וחלוקת חשיפות הנגזרים במערכי קיזוז למערכי גידור המאפשרים קיזוז החשיפות באופן מלא או חלקי. נדרש ליישם את ההוראה החל מיום 1 ביולי 2022.

הבנק מצוי בתהליך ליישום ההוראה. להערכת הבנק, ההוראה תביא להגדלה בדרישות הון בגין מכשירים נגזרים, לקטון ביחס המינוף וכן תשפיע על חישוב מגבלת לווה בודד, אך בשלב זה לא ניתן לכמת את היקף ההשפעה באופן מהימן.

בנוסף, בהתאם לחוזר נוספה הוראה 208A בנושא גישות חדשות להקצאת הון בגין סיכון CVA. ההוראה מציגה מספר גישות אפשריות לחישוב הקצאת הון בגין סיכון CVA, כאשר נדרש ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2023. עם זאת, בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 21 בפברואר 2022, יישום ההוראה נדחה ליום 1 בינואר 2025.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. טיוטה בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי

ביום 20 במרץ 2022 פורסמה טיוטה בנושא עדכון הוראה 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי. בהתאם לטייטה, לרשימת החובות המשוקלים לסיכון ב-150% נוספו הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 75% משווי הנכס הנרכש (LTV), למטט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד. ההוראה טרם אושרה כסופית, ולמיטב ידיעת הבנק מתקיימים דיונים לגבי מועד תחילתה ואופן יישומה. לאור האמור, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף ההשפעה של ההוראה, אך ככל שתיושם ביחס למלאי החובות הקיימים, היא תביא לגידול בנכסי הסיכון.

טו. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות הון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מוגדר כיחס בין מדידת הון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניהור-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

ביום 15 בנובמבר 2020 הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר יחס המינוף. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (הבנק הינו תאגיד בנקאי זה), יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (במקום 6.0% לפני ההקלה). תחילת יישום ההוראה מיום פרסומה. תוקפה של הוראת השעה הוארך עד 30 ביוני 2022, ולאחריה תמשיך ההקלה לחול עד 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף שיהיה ביום 30 ביוני 2022 או יחס המינוף המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה (6.0% כאמור), הנמוך מביניהם. ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לפיו תוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 בדצמבר 2023 ולאחר מועד זה יידרש לשוב תוך שני רבעונים ליחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה (6.0% כאמור).

31 במרץ 2022	31 במרץ 2021	31 בדצמבר 2021
בלתי מבוקר	מבוקר	
במיליוני ש"ח		

א. בנתוני המאוחד

הון רובד *1	43,494	41,256	43,016
סך החשיפות*	710,706	620,054	713,511

	באחוזים		
יחס מינוף	6.12%	6.65%	6.03%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים בתקופת הוראת השעה	5.50%	5.50%	5.50%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים לאחר תום הוראת השעה	6.00%	6.00%	6.00%

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה [סעיף ט. לעיל](#)). השפעת ההקלות בגין תוכניות ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2022, המוערכת בכ-0.03% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 (ראה [סעיף יא. לעיל](#)). השפעת ההקלות בגין הפסדי אשראי צפויים ליום 31 במרץ 2022 מוערכת בכ-0.04%.

השפעת קיטון	השפעת גידול
ב-100 מיליוני ש"ח בהון רובד 1	ב-1 מיליארד ש"ח בסך החשיפות
באחוזים	

ב. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2022:

הבנק בנתוני המאוחד	(0.01%)	(0.01%)
--------------------	---------	---------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

טז. יחס כיסוי הנזילות (LCR)

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מידי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 64.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
א. בנתוני המאוחד			
124%	139%	123%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
124%	139%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

זז. יחס מימון יציב נטו (NSFR)

מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על-ידי התאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

לימים 31 בדצמבר 2021*	לימים 31 במרץ 2022	
באחוזים		באחוזים
בנתוני המאוחד		
136%	134%	יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

* הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
932	*767	987	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
866	27	847	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם

* הוצג מחדש.

3. פעילות מכירת אשראי הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2021	2022	
מבוקר	בלתי מבוקר		
-	-	641	הערך בספרים של האשראי שנמכר
-	-	637	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	(4)	סך-הכל נטו ממכירת אשראי

4. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 הרחיב הבנק את שיעור הכיסוי בפוליסת ביטוח אשראי ("פוליסת מקרקעין") שבוצעה בתום שנת 2021, המבטיחה את הבנק מהפסדי אשראי בגין תיק הלוואות, אשר הועמדו ללקוחות החטיבה העסקית של הבנק והמובטחות בשיעבוד קרקע, וזאת בגובה החלק המבוטח.

בנוסף רכש הבנק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, פוליסת ביטוח ערבויות חוק מכר ("פוליסת עח"מ") המבטיחה את הבנק מהפסדים בגין ערבויות חוק מכר אשר מונפקות במסגרת פרויקטי נדל"ן של לקוחות החטיבה העסקית המלווים על-ידי הבנק. זאת בנוסף לביטוחים דומים שנרכשו על-ידי הבנק בשנת 2021 ובשנים קודמות.

פוליסת מקרקעין ופוליסת עח"מ נרכשו מחברות ביטוח בינלאומיות המדרגות בדירוגי אשראי גבוהים (A מינוס ומעלה) ומאפשרות לבנק להפחית את הקצאת ההון בגין התיק המבוטח וכן מאפשרות לבנק להפחית את החבות בגין הסכום המבוטח מסך החבות הענפית לענף משק נדל"ן.

5. ביום 10 במאי 2022 חתם הבנק על מסמך עקרונות עם אלקטרה מוצרי צריכה (1970) (בע"מ (אמ"צ) וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל) לפיו הוסכם, על התקשרות בהסכם שיתוף פעולה משולש להקמת מועדון לקוחות משותף מבוסס כרטיס אשראי חוץ בנקאי. הפניה להנפקת כרטיסי האשראי תתבצע בין היתר, באמצעות כפתור ייעודי באפליקציית ביט אשר לחיצה עליו תפנה את הלקוחות להנפקת הכרטיס על-ידי כאל. אמ"צ תציע הצעות ערך ברכישה ברשתות קמעונאיות קיימות של קבוצת אמ"צ, וכן רשתות קמעונאיות נוספות. הצדדים יחלקו ברווחים שינבעו מפעילות כרטיסי המועדון ומאשראי בכרטיסים ויתחייבו לתקופות בלעדיות מוגבלות והכל בתנאים שנקבעו במסמך העקרונות. בכוננת הצדדים להחיל את התנאים המסחריים שבמסמך העקרונות על כרטיסי ביטקארד הקיימים ובכפוף לכל דין להסב למועדון החדש כרטיסים אלה. שיתוף הפעולה שיימשך עשר שנים, כפוף למספר תנאים מתלים, ובהם קבלת היתר מרשות התחרות וותימת הסכם מפורט על בסיס מסמך העקרונות. אין ודאות בהשלמת שיתוף הפעולה או בקבלת היתר הדרוש.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 31 במרץ 2022 בכ-525 מיליון ש"ח.

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על דעת הנהלת חברות מאוחדות רלוונטיות ובהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור 25ה. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021](#) (להלן: "הדוחות לשנת 2021"). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט בביאור 25ה. בדוחות לשנת 2021 האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית המתוארת בביאור 25ה.א. לדוחות לשנת 2021, שהוגשה נגד הבנק ונושאי משרה בו בעבר ובהווה ביום 5 במאי 2020, שעוסקת בטענות לפגמים, חוסרים והטעיות בדיווחי הבנק לפי חוק ניירות-ערך מאז שנת 2015 הנוגעים לחקירת המס של הרשויות האמריקאיות ולניהול החקירה הפנימית שערך הבנק, ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו ישלם הבנק סך כולל של 50 מיליון ש"ח (מתוכו ישולם גמול למבקש ושכר טרחה והחזר הוצאות לבאי כוחו). הסדר הפשרה יביא למיצוי ויתור וסילוק של כל תביעה, דרישה, טענה וסעד הנובעים מדיווחי הבנק בקשר עם פרשת המס, החקירה ואופן ניהולה, ובקשר עם עילות התובענה ובקשת האישור ו/או עם המעשים או המחדלים הנתענים בתובענה ובבקשת האישור. הסדר הפשרה טוען את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן.

2. באשר לתביעה המתוארת בביאור 25ה.א. לדוחות לשנת 2021, שהוגשה ביום 13 בספטמבר 2021 נגד הבנק וארבעה בנקים נוספים בה נטען, בין היתר, כי הבנקים מציגים בתעריפונים עמלות בגין ביצוע פעולות שונות הנקובות במטבע-חוץ ולא בשקלים, וכי הבנקים גובים עמלות אלה בשקלים על-בסיס שערי המרה גבוהים שאף עולים על שערי המטבעות היציגים. ביום 9 במאי 2022 ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקשים מהבקשה לאישור התביעה כייצוגית, ומורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית תביעתם האישית של המבקשים.

3. באשר לתביעה המתוארת בביאור 25ה.ב. לדוחות לשנת 2021, שהוגשה ביום 22 באפריל 2021 נגד הבנק ובנק נוסף בה נטען, בין היתר, כי גביית עמלת שורה (עמלת דמי רישום פעולה או עמלת דמי ניהול פעולה כהגדרתן בבקשת האישור) ביחס ללקוחות המוגדרים עסק גדול, מנוגדת לדין ולהוראות התעריפון ומהווה גביה ביתר. ביום 30 במרץ 2022 הגישה המבקשת בקשה לאישור הסתלקות מבקשת האישור, טרם ניתנה החלטה בבקשה.

ב. בנוסף, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה:

ביום 9 בפברואר 2022 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים על-ידי המועצה הישראלית לצרכנות כנגד הבנק, תשעה בנקים נוספים ושתי חברות פרטיות המפעילות בעצמן ו/או באמצעות זיכיון מכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים למשיכת מזומן. בבקשה נטען, בין היתר, כי משיכת כספים במכשירים אוטומטיים חוץ בנקאיים/פרטיים משיתה על הלקוחות חיוב כפול, שכן בנוסף לתשלום שמשלם הלקוח לחברה הפרטית, הוא גם משלם לבנק עמלה מהטעם שמדובר בפעולה בערוץ ישיר, וזאת מבלי שניתן על כך גילוי ובניגוד לדין. סכום הנזק הקבוצתי הוערך בסך כולל של 458 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעים, תוך שהמבקשת מותירה לשיקול דעת בית המשפט את שאלת חלוקת האחריות בין כלל המשיבים. הבנק טרם הגיש תשובה לבקשת האישור.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים (המשך)

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות, ראה [ביאור 25ה.ג. \(ג\) בדוחות לשנת 2021](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור 25ה.ג. (ג) למעט כמפורט להלן.

1. באשר לבקשה לאישור תביעה נגזרת שהוגשה נגד הבנק ונושאי משרה המתוארת בביאור 25ה.ג.1. בדוחות לשנת 2021, במסגרתה נטען כי על המשיבים לפצות את הבנק בגין נזקים שנגרמו לו במעשיהם ומחדליהם בקשר עם חקירת המס האמריקאית, ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה, במסגרתו ישולם לבנק סך של 135 מיליון דולר (מתוכם ישולם גמול למבקשת, והחזר הוצאות ושכר טרחה לבא כוחה) על-ידי מבטחי אחריות של נושאי המשרה בבנק. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת המס, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת המס. הסדר הפשרה טעון את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן.

2. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת המתוארת בביאור 25ה.ג.2. בדוחות לשנת 2021, בקשר עם חקירה שהתנהלה בארצות-הברית בחשד כי קבוצת הבנק שימשה צינור להחזקה ולהעברת כספי שוחד ששולמו לבכירי ארגון הכדורגל FIFA, ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים להליך המשפטי לבית המשפט בתל-אביב-יפו בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו ישולם לבנק סך של 5 מיליון דולר (מתוכם ישולם שכר טרחה לבאי כח המבקש) על-ידי מבטחי אחריות של נושאי המשרה בבנק. הסדר הפשרה יביא לסילוק הדדי של הטענות, הדרישות והתביעות בקשר עם פרשת פיפ"א, ייצור מעשה בית דין, ויביא לסילוק מלא של חבות המבטחים בקשר עם ההליכים, התביעות והטענות הקיימות והפוטנציאליות בקשר עם עילות התביעה ופרשת פיפ"א. הסדר הפשרה טעון את אישורו של בית המשפט ואין ודאות שאישור זה יינתן.

3. בהמשך להודעת הערעור שהגיש המבקש ביום 6 בינואר 2022 על החלטת בית המשפט למחוק את ההליך, המתוארת בביאור 25ה.ג.4. בדוחות לשנת 2021. בית המשפט הורה לבנק להגיש תשובה בכתב לערעור וכן קבע את מועד הדיון בהליך ליום 18 בינואר 2023.

4. באשר לבקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה בבנק בעבר, המתוארת בביאור 25ה.ג.5. בדוחות לשנת 2021, שעניינה, בין היתר, בטענות לכשלים של הבנק בהעמדת אשראי לחברות מקבוצת מר אליעזר פישמן ("קבוצת פישמן"), הבנק והמשיבים הגישו תגובתם לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, כאשר הבנק בתשובתו ביקש מבית המשפט לאשר את הסדר הפשרה כלשונו ובכלל זה לא למנות בודק חיצוני, שכן השאלות הטעונות הכרעה הן שאלות משפטיות. ביום 23 במרץ 2022 התקיים דיון בבקשה לאישור הסדר פשרה, התיק ממתין להחלטת בית המשפט. באשר לצו גילוי המסמכים, הבנק והמשיבים פנו בהודעת עדכון נוספת לבית המשפט העליון בעניין מועד הגשת בקשת רשות לערער בקשר עם צו גילוי המסמכים, במסגרת ההודעה התבקש בית המשפט לאפשר לצדדים לשוב ולעדכנו בעניין הסדר הפשרה עד ליום 14 ביוני 2022, בית המשפט אישר את הבקשה.

5. באשר לבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, המתוארת בביאור 25ה.ג.6. בדוחות לשנת 2021, ועניינה, בין היתר, בטענה להעמדת אשראי בהיקף של כמיליארד ש"ח לצורך מסחר במכשירים פיננסיים ספקולטיביים ברמת סיכון גבוהה לחברות הנמנות על קבוצת "ידעות אחרונות" ולבעל השליטה בקבוצה, מר ארנון (נוני) מוזס, ביום 27 באפריל 2022 התקיים דיון בתיק. על הבנק להגיש את תגובתו לבקשה המתוקנת לגילוי מסמכים שהגישה המבקשת 30 ימים לאחר קבלת החלטת בית המשפט בבקשה התלויה ועומדת בפניו.

6. באשר לפסק דין בשתי תובענות ייצוגיות שניתן כנגד מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ ("מיטב דש") המתוארת בביאור 25ה.ג.9. בדוחות לשנת 2021, בקשר עם קופת הגמל "תגמולים" ("קופת הגמל") אותה רכשה מיטב דש מהבנק בשנת 2007, ביום 10 בפברואר 2022 הגישו התובעים ערעור על פסה"ד המשלים אשר פורסם ביום 20 בדצמבר 2021 (ותוקן ביום 7 בינואר 2022), וביום 27 בפברואר 2022 הגישה מיטב דש ערעור נוסף (ע"א 1451/22).

א. בהמשך לביאור 25(ו) לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021, ביום 30 באפריל 2020 הוכרזו ונכנסו לתוקפם הסדרים עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם חקירת המס ועם פרשת פיפ"א. ההסדרים הכוללים התחייבויות נמשכות מפורטים להלן:

א. הסדר מסוג Deferred Prosecution Agreement (כתב אישום נדחה) ("DPA") בין הבנק לבין ה-DOJ, המתייחס לפעילות הבנק ועסקי הבנק מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2002-2014) ככל שהדברים נוגעים לבנק הפועלים בישראל, חברת פועלים שירותי נאמנות בע"מ וכן סניפים וחברות בנות של בנק הפועלים מחוץ לישראל (למעט הפועלים שווייץ).

במסגרת ה-DPA קיבל על עצמו הבנק אחריות לפי חוקי ארצות-הברית בכך שסייע ללקוחות אמריקאים לחמוק מהתחייבויותיהם לפי חוקי המס האמריקאים כמפורט במסמך העובדות (Statement of Facts) המצורף ל-DPA, אשר הבנק הודה בו. בהתאם ל-DPA וכפי שאושר על-ידי בית משפט פדרלי במדינת ניו-יורק, האישומים כנגד הבנק יעוכבו למשך תקופה של שלוש שנים, כך שאם הבנק יעמוד בתנאי ההסדר במשך התקופה האמורה האישומים (המפורטים במסמך ה-Information המצורף כנספח להסדר) יבוטלו ללא כל הרשעה פלילית. במקרה שהבנק יפר את ההסדר, יהיה רשאי ה-DOJ, בין השאר, להאריך את תקופת ההסדר הנדחה לתקופה של שנה אחת נוספת וכן לנקוט בצעדים אחרים כנגד הבנק, ובכלל זה לבטל את ההסדר ולהעמיד לדין את הבנק.

בהתאם ל-DPA, הבנק שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 214,385,612 דולר ארצות-הברית, הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 77,877,099 דולר בגין רכיב השבת אבדן מס, סך של 35,696,929 דולר בגין רכיב חילוט עמלות ברוטו ששולמו לבנק על-ידי הלקוחות האמריקאים הרלוונטיים וסך של 100,811,584 דולר בגין רכיב הקנס.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- ב.** הסדר מסוג Plea Agreement (הסדר טיעון) בין ה-DOJ ובין הפועלים שוויץ בע"מ (לשעבר, בנק הפועלים (שוויץ) בע"מ) ("הפועלים שוויץ") המתייחס לפעילות הפועלים שוויץ ועסקי הפועלים שוויץ מול לקוחותיו האמריקאים במהלך התקופה נשוא החקירה (2002-2014). במסגרת הסדר הטיעון הפועלים שוויץ הודה באשמה והורשע בעבירה על חוקי ארצות-הברית בכך שסייע ללקוחות אמריקאים לחמוק מהתחייבויותיהם לפי חוקי המס האמריקאים כמפורט במסמך העובדות (ה-Statement of Facts) המצורף להסדר הטיעון בו הודה הפועלים שוויץ. בהתאם להסדר הטיעון (ה-Plea Agreement) הפועלים שוויץ שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 402,534,921 דולר ארצות-הברית, הסכום האמור מורכב מרכיבי התשלום הבאים: סך של 138,908,073 דולר בגין רכיב השבת אובדן מס, סך של 124,628,449 דולר בגין רכיב חילוט עמלות ברוטו ששולמו לבנק על-ידי הלקוחות האמריקאים הרלוונטיים וסך של 138,998,399 דולר בגין רכיב הקנס.
- ג.** הסדר מסוג Consent Order שהוצא על-ידי הרשות לשיירות פיננסים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) ("NYDFS"), במסגרתו שילם הבנק ל-NYDFS עיצום כספי אזרחי בסך של 220,000,000 דולר.
- ד.** Cease and Desist Order שהוצא על-ידי ה-Board of Governors of the Federal Reserve System ("ה-Fed") במסגרתו שילם הבנק ל-Fed עיצום כספי אזרחי בסך של 37,350,000 דולר.
- בסך-הכל במסגרת ההסדרים האמורים שילמה קבוצת הבנק לשלוש הרשויות האמריקאיות האמורות סך כולל של 874,270,533 דולר ארצות-הברית בקשר עם חקירת המס (3,066 מיליון ש"ח).
- כניסתם לתוקף של ההסדרים האמורים הביאו לידי סיום את חקירת המס אשר התנהלה על-ידי הרשויות האמריקאיות כנגד קבוצת הבנק. ה-DPA וה-Plea Agreement כוללים Statement of Facts (מסמכי עובדות), המפרטים את המעשים והמחדלים אשר הבנק והפועלים שוויץ הודו בהם ואשר בגינם הם קיבלו אחריות בהתאם לחוקי ארצות-הברית. מסמכי ההסדרים מפרטים בנוסף גם את השיקולים לקביעת סכומי הקנסות השונים, הכוללים, בין השאר, את סוג וחומרת המעשים של קבוצת הבנק בכל אחד מהמקרים; קרדיט חלקי אשר ניתן על-ידי הרשויות הרלוונטיות בקשר עם תשלומים ששולמו לרשויות אחרות; המעורבות של יחידים בעלי תפקידים בכירים בעבירות; רמת שיתוף הפעולה של קבוצת הבנק עם הרשויות הרלוונטיות; והיעדר עבר פלילי של קבוצת הבנק.
- ההסדרים המפורטים לעיל עם ה-DOJ כוללים התחייבויות שונות של הבנק והפועלים שוויץ להמשיך ולשתף פעולה באופן מלא עם הרשויות האמריקאיות בקשר עם הנושאים מושא החקירות, ובכלל זה, להמשיך ולספק סיוע וסוגים שונים של מידע ל-DOJ ולהגיש ל-DOJ דוח תקופתי בקשר להלוואות שהועמדו על-ידי סניפי הבנק בארצות-הברית ומובטחות על-ידי חשבונות המנוהלים בסניפי הבנק מחוץ לארצות-הברית וכן על הבקורות הפנימיות הקשורות לכך.
- ה-Consent Order וה-Cease and Desist Order מחייבים את הבנק ליטול על עצמו מספר התחייבויות, בין היתר בקשר עם הליכים משמעתיים כנגד עובדים, בקורות פנימיות, דיווח ושיתוף פעולה. ההסדרים אינם כוללים מינוי מפקח (monitor).
- ההסדרים המפורטים לעיל מתייחסים לבנק ולהפועלים שוויץ, לפי העניין, ולתאגידים הנכללים בקבוצת הבנק בלבד ולאחריות שתאגידים אלה נוטלים על המעשים והמחדלים המפורטים במסמכי ההסדרים השונים, בהתאם לדיון האמריקאי. ההסדרים אינם חלים על יחידים, ובכלל זה עובדים או בעלי תפקידים אחרים בקבוצת הבנק, בהווה ובעבר, למעט ככל שהדברים נוגעים להתחייבויות של קבוצת הבנק לשיתוף פעולה בהתאם להסדרים. הפרה של הוראות ההסדרים.
- ה.** הסדר מסוג Non Prosecution Agreement (הסכם בדבר אי העמדה לדין) ("NPA") בין ה-DOJ לבין הבנק והפועלים שוויץ בקשר עם חקירת פיפ"א. ההסדר אינו כולל אישום פלילי, העמדה לדין או הרשעה פלילית. במסגרת ה-NPA, הודה הבנק, בין השאר, כי עובדים מסוימים של קבוצת הבנק השתתפו בתוכנית הלבנת הון של כספים המהווים כספי שוחד ששולמו לבעלי תפקידים בעולם הכדורגל. התחייבויות הבנק במסגרת הסדר זה כוללות בין היתר הגשת דוח שנתי בקשר עם תוכניות איסור הלבנת הון. בהתאם ל-NPA, הבנק שילם לממשלת ארצות-הברית סך כולל של 30,063,317 דולר ארצות-הברית.
- ההסדרים המפורטים לעיל על נספחיהם זמינים לקריאה באתר הבנק בכתובת <https://www.bankhapoalim.co.il/he/node/757>.
- דירקטוריון הבנק הקים ועדת דירקטוריון למעקב אחר יישום ההסדרים של הבנק עם הרשויות האמריקאיות ופיקוח אחר יישום הדרישות וההתחייבויות של הבנק הכלולות בהסדרים.
- לפי דרישת המפקחת על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק שוועדה בלתי תלויה, בראשות שופט בית המשפט העליון (בדימ') פרופ' יורם דנציגר ("הוועדה"), תבדוק את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את המעשים נשוא חקירת המס בכללותה, תוך התייחסות להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות ההנהלה הבכירה והדירקטוריון. על-פי החלטת דירקטוריון הבנק, הוועדה בחנה את מיצוי זכויות הבנק בקשר עם חקירת המס, ובכלל זה האם טובת הבנק מצדיקה נקיטת הליכים או צעדים אחרים כלפי כל צד שלישי ו/או הגעה להסדרים אחרים. חברי הוועדה הם כבוד השופט (בדימ') פרופ' יורם דנציגר (יו"ר הוועדה); כבוד השופט (בדימ') יוסף אלון, פרופ' גדעון פרחומבסקי וגב' רונית אברמזון-רוקח, דירקטורית חיצונית בבנק.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

הוועדה החלה בעבודתה מיד לאחר אישורם של ההסדרים עם הרשויות האמריקאיות. במסגרת הליך בדיקתה, קיימה הוועדה כ-80 ישיבות, ראינה עשרות מראיינים, והוענקה לה גישה למסמכים שונים שנדרשו לה לצורך עבודתה. לאחר שהוועדה סיכמה את מסקנותיה וטרם שאלו הועברו לבנק נוהל משא ומתן עם נציגי המבטחים שביטחו את אחריות נושאי המשרה בקבוצת הבנק, שבסופו הוסכם כי המבטחים ישלמו לבנק סכום של 140 מיליון דולר לסילוק סופי ומוחלט של כל התביעות והדרישות נגד המבטחים ונושאי המשרה בקבוצת הבנק, בקשר עם פרשת המס ופרשת פיפ"א (ראה [ביאור 10.ב.ג.1](#) ו-[10.ב.ג.2](#) לעיל). אלה עיקרי המלצות הוועדה:

אחריותם של נושאי המשרה בקבוצת הבנק וצדדים שלישיים - הוועדה בחנה את אחריותם של נושאי המשרה בקבוצת הבנק בפרשת המס ובפרשת פיפ"א, ומצאה כי קיימת אפשרות מסתברת להפדת חובת זהירות מצד מספר נושאי משרה לשעבר בקבוצת הבנק. הוועדה ציינה עם זאת כי נושאי משרה אלה ראו לנגד עיניהם את טובת הבנק, לא פעלו מתוך מניע אישי ולא פעלו במצב של ניגוד עניינים, ואף לא פעלו תוך הפרה מודעת של החוק או האסדרה (רגולציה). עוד נמצא כי קיימת אפשרות מסתברת להפדת חובת אמונים של נושאי משרה לשעבר בבנק הפועלים שוויץ ("פועלים שוויץ"). הוועדה שקלה את סיכויי התביעה נגד נושאי המשרה, ואת מכלול שיקולי הרוחב הנוגעים לטובת הבנק, איזנה בין השיקולים, והמליצה לבנק למצות את זכויותיו אל מול המבטחים בהסדר פשרה שבו ישולם לבנק סך של 140 מיליון דולר, לסילוק סופי ומוחלט כאמור, ולא להגיש תביעות נגד נושאי משרה בפרשת המס ובפרשת פיפ"א.

לאחר שבדקה את אחריותם של צדדים שלישיים אחרים הוועדה לא מצאה בסיס להמליץ על נקיטת הליכים או צעדים נוספים כלפיהם. השבת תגמול ששולם לנושאי משרה - הוועדה בחנה האם יש מקום לדרוש מגורמים שכיחמו כנושאי משרה בבנק להשיב לבנק חלק מהתגמול שהוענק להם בשנים הרלוונטיות לחקירה שניהלו רשויות האכיפה האמריקאיות בפרשת המס. הוועדה ניתחה את המצב הנורמטיבי בהקשר זה, שקלה שיקולי רוחב נוספים, והגיעה לכלל מסקנה כי אין מקום לדרוש את השבת התגמול מאותם גורמים.

הפקת לקחים בבנק - הוועדה בחנה את תהליך הפקת הלקחים שביצע הבנק בעקבות החקירה שניהלו רשויות האכיפה האמריקאיות בפרשת המס ובפרשת פיפ"א. בתום בדיקתה, מצאה הוועדה לקבוע כי התרשמה מהמאמצים המשמעותיים שהשקיע הבנק במסגרת תהליך הפקת הלקחים ומהאופן שבו הבנק פעל ועודנו פועל במטרה לשפר ולחזק את הממשל התאגידי בו. הוועדה פירטה שורה של תחומים בהם שיפר הבנק את מערכיו, נהליו והתנהלותו.

לאחר מספר דיונים בהמלצות הוועדה, החליט דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 26 בינואר 2022 לאמץ את המלצות הוועדה הבלתי תלויה במלואן, הן בפרשת המס, הן בפרשת פיפ"א, והנחה את הנהלת הבנק והיועצים המשפטיים לממש וליישם את המלצות הוועדה הבלתי תלויה ולגבש הסדרים מפורטים עם כל הגורמים הרלוונטיים בהליכים המשפטיים המתייחסים לפרשות. הבנק מסר הודעות עדכון לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו הן בהליך הנגזר בפרשת המס ([ביאור 10.ב.ג.1](#) לעיל) וכן בהליך הנגזר בפרשת פיפ"א ([ביאור 10.ב.ג.2](#) לעיל) בדבר אימוץ המלצות הוועדה הבלתי תלויה, בצירוף תקצירי דוחות הוועדה. ביום 1 במאי 2022 הגישו הבנק והצדדים הרלוונטיים לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשות לאישור הסדרי פשרה במסגרת התביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית ובמסגרת הבקשה לאישור תביעה נגזרת בפרשת המס ([ביאור 10.ב.א.1](#) ו-[10.ב.ג.1](#) בהתאמה לעיל) לעיל) ובקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת הבקשה לגילוי ועיון במסמכים לפני הגשת בקשה לתביעה נגזרת בפרשת פיפ"א ([ביאור 10.ב.ג.2](#) לעיל).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2022			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
55,425	49,114	6,311	חוזי Forward-Futures
5,386	5,287	99	אופציות שנכתבו
5,958	5,637	321	אופציות שנקנו
377,274	356,900	20,374	Swaps ⁽¹⁾
444,043	416,938	27,105	סך-הכל ⁽²⁾
14,500	-	14,500	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
279,073	258,591	20,482	חוזי Forward-Futures
27,114	27,114	-	אופציות שנכתבו
29,135	28,788	347	אופציות שנקנו
35,238	34,950	288	Swaps
370,560	349,443	21,117	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
37,796	37,796	-	חוזי Forward-Futures
35,753	34,239	1,514	אופציות שנכתבו
34,660	34,239	421	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
71,878	71,114	764	Swaps
180,087	177,388	2,699	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
48	48	-	חוזי Forward-Futures
549	549	-	אופציות שנכתבו
588	588	-	אופציות שנקנו
1	1	-	Swaps
1,186	1,186	-	סך-הכל
995,876	944,955	50,921	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 199,484 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 39,737 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 28,241 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 34,239 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 במרץ 2021			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
27,063	24,025	3,038	חוזי Forward-I Futures
3,890	3,890	-	אופציות שנכתבו
3,990	3,890	100	אופציות שנקנו
319,399	301,860	17,539	Swaps ⁽¹⁾
354,342	333,665	20,677	סך-הכל ⁽²⁾
12,013	-	12,013	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
278,593	266,315	12,278	חוזי Forward-I Futures
23,725	23,725	-	אופציות שנכתבו
22,518	22,228	290	אופציות שנקנו
35,221	34,943	278	Swaps
360,057	347,211	12,846	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
28,122	28,122	-	חוזי Forward-I Futures
21,912	20,237	1,675	אופציות שנכתבו
20,718	20,237	481	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
30,055	29,158	897	Swaps
100,807	97,754	3,053	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
36	36	-	חוזי Forward-I Futures
3	3	-	אופציות שנכתבו
3	3	-	אופציות שנקנו
42	42	-	סך-הכל
815,248	778,672	36,576	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 167,337 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 28,398 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 21,528 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך 20,237 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2021			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
44,480	38,163	6,317	חוזי Forward-Futures
6,374	6,277	97	אופציות שנכתבו
6,874	6,777	97	אופציות שנקנו
343,581	325,139	18,442	Swaps ⁽¹⁾
401,309	376,356	24,953	סך-הכל ⁽²⁾
13,300	-	13,300	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
268,307	249,494	18,813	חוזי Forward-Futures
25,911	25,911	-	אופציות שנכתבו
27,275	26,983	292	אופציות שנקנו
35,355	35,096	259	Swaps
356,848	337,484	19,364	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
35,919	35,919	-	חוזי Forward-Futures
31,333	29,739	1,594	אופציות שנכתבו
30,178	29,739	439	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
60,122	59,397	725	Swaps
157,552	154,794	2,758	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
50	50	-	חוזי Forward-Futures
74	74	-	אופציות שנכתבו
74	74	-	אופציות שנקנו
198	198	-	סך-הכל
915,907	868,832	47,075	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 181,034 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 35,232 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 12,844 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 29,739 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2022						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
5,479	4,834	645	5,225	4,657	568	חוזי ריבית
283	-	283	349	-	349	מזה: נגזרים מגדרים
5,848	5,720	128	5,473	5,146	327	חוזי מטבע-חוץ
3,054	3,020	34	3,153	3,114	39	חוזים בגין מניות
23	23	-	23	23	-	חוזי סחורות ואחרים
14,404	13,597	807	13,874	12,940	934	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
14,404	13,597	807	13,874	12,940	934	יתרה מאזנית
2,059	1,932	127	1,774	1,698	76	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 19 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2021						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
5,486	4,824	662	4,983	4,567	416	חוזי ריבית
436	-	436	212	-	212	מזה: נגזרים מגדרים
4,514	4,475	39	4,969	4,874	95	חוזי מטבע-חוץ
1,405	1,356	49	1,412	1,362	50	חוזים בגין מניות
2	2	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
11,407	10,657	750	11,366	10,805	561	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
11,407	10,657	750	11,366	10,805	561	יתרה מאזנית
1,129	952	177	1,282	1,197	85	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 44 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2021						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
4,566	3,951	615	4,075	3,817	258	חוזי ריבית
333	-	333	143	-	143	מזה: נגזרים מגדרים
7,263	7,180	83	6,282	6,014	268	חוזי מטבע-חוץ
2,558	2,509	49	2,624	2,575	49	חוזים בגין מניות
3	3	-	3	3	-	חוזי סחורות ואחרים
14,390	13,643	747	12,984	12,409	575	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
14,390	13,643	747	12,984	12,409	575	יתרה מאזנית
1,940	1,886	54	1,705	1,681	24	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים

* סווג מחדש.

(1) מזה: שווי הוגן נטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 40 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. גידור חשבונאי

1. השפעה של גידור חשבונאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2021	2021	2022
הכנסות (הוצאות) ריבית		
מבוקר	בלתי מבוקר	
(613)	(554)	(247)
622	570	250

רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן

פריטים מגודרים

נגזרים מגדרים

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021		יתרה ליום 31 במרץ 2021		יתרה ליום 31 במרץ 2022	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים
	מבוקר		בלתי מבוקר		
	131	11,851	202	12,620	(272)
	(12)	3,118	-	-	(168)

ניירות-ערך

כתבי התחייבות נדחים

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2021	2021	2022
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾		
	מבוקר	בלתי מבוקר
	14	33
	(1,460)	1,584
	16	29
	(1,430)	1,646

חוזי ריבית

חוזי מטבע-חוץ

חוזים בגין מניות

סך-הכל

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרץ 2022						
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות		
13,874	3,740	229	2,103	7,570	232	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,551)	(1,171)	-	(1,482)	(4,898)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(4,580)	(1,654)	(189)	(172)	(2,565)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,743	915	40	449	107	232	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
16,396	7,519	111	2,875	5,471	420	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(5,143)	(2,298)	-	(669)	(2,176)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
30,270	11,259	340	4,978	13,041	652	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
14,404	6,668	-	2,168	5,424	144	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,551)	(1,171)	-	(1,482)	(4,898)	-	מכשירים פיננסיים
(2,638)	(2,164)	-	(105)	(369)	-	ביטחון במזומן ששועבד
4,215	3,333	-	581	157	144	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 במרץ 2021						
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות		
11,366	3,778	126	1,900	5,359	203	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,811)	(1,316)	(7)	(1,580)	(4,908)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(2,060)	(1,404)	(119)	(97)	(440)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,495	1,058	-	223	11	203	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
12,135	5,321	104	2,252	4,052	406	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(4,440)	(1,510)	(3)	(695)	(2,232)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
23,501	9,099	230	4,152	9,411	609	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
11,407	3,322	7	2,094	5,748	236	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,811)	(1,316)	(7)	(1,580)	(4,908)	-	מכשירים פיננסיים
(1,798)	(807)	-	(388)	(603)	-	ביטחון במזומן ששועבד
1,798	1,199	-	126	237	236	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
(2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 19 מיליוני ש"ח (31.03.21: 44 מיליוני ש"ח, 31.12.21: 40 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2021					
סך-הכל	אחרים	ממשלות ודילים/ברוקרים ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות
מבוקר					
12,984	3,416	282	2,420	6,641	225
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(6,226)	(683)	-	(1,554)	(3,989)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(4,790)	(1,736)	(257)	(382)	(2,415)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
1,968	997	25	484	237	225
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
15,340	7,046	105	2,770	4,939	480
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(4,559)	(2,108)	-	(699)	(1,752)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
28,324	10,462	387	5,190	11,580	705
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
14,390	7,419	-	2,495	4,276	200
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(6,226)	(683)	-	(1,554)	(3,989)	-
מכשירים פיננסיים					
(3,963)	(3,752)	-	(199)	(12)	-
ביטחון במזומן ששועבד					
4,201	2,984	-	742	275	200
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 19 מיליוני ש"ח (31.03.21: 44 מיליוני ש"ח, 31.12.21: 40 מיליוני ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

31 במרץ 2022				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
חוזי ריבית				
39,737	7,724	21,245	5,821	4,947
שקל-מדד				
404,306	64,877	198,209	101,220	40,000
אחר				
370,560	14,349	35,765	99,062	221,384
חוזי מטבע-חוץ				
180,087	1,677	4,996	79,335	94,079
חוזים בגין מניית				
1,186	-	25	82	1,079
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
995,876	88,627	260,240	285,520	361,489
סך-הכל				

31 במרץ 2021				
בלתי מבוקר				
815,248	79,248	219,816	214,932	301,252
סך-הכל				
31 בדצמבר 2021				
מבוקר				
915,907	84,390	245,889	238,734	346,894
סך-הכל				

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיור לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2021.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022											לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		
סך-הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								פעילות ישראל			
		סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי
3,403	170	3,233	-	186	6	564	289	585	5	4	1,173	1,598	הכנסות ריבית מחיצוניים
(687)	(25)	(662)	-	(391)	(68)	(43)	(38)	(20)	(24)	-	-	(78)	הוצאות ריבית לחיצוניים
2,716	145	2,571	-	(205)	(62)	521	251	565	(19)	4	1,173	1,520	הכנסות ריבית, נטו: מחיצוניים
-	(4)	4	-	881	80	(165)	(27)	(31)	33	-	(847)	(767)	בינמגזרי
2,716	141	2,575	-	676	18	356	224	534	14	4	326	753	סך הכנסות ריבית, נטו: הכנסות שאינן מריבית:
148	(16)	164	-	122	16	17	5	3	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
984	10	974	113	24	27	142	86	239	41	50	10	302	עמלות והכנסות אחרות
1,132	(6)	1,138	113	146	43	159	91	242	41	50	10	303	סך הכנסות שאינן מריבית
3,848	135	3,713	113	822	61	515	315	776	55	54	336	1,056	סך הכנסות
(600)	10	(610)	-	-	-	(401)	(180)	(15)	-	-	32	(14)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,958	93	1,865	40	102	37	151	106	479	47	51	112	903	הוצאות תפעוליות ואחרות: לחיצוניים
-	-	-	(8)	8	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
1,958	93	1,865	32	110	37	151	106	479	47	51	112	903	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
2,490	32	2,458	81	712	24	765	389	312	8	3	192	167	רווח (הפסד) לפני מסים
862	11	851	34	236	8	273	137	106	2	1	64	55	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,628	21	1,607	47	476	16	492	252	206	6	2	128	112	רווח (הפסד) לאחר מסים
27	-	27	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
1,655	21	1,634	47	503	16	492	252	206	6	2	128	112	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,654	20	1,634	47	503	16	492	252	206	6	2	128	112	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכל
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלואות לדיור	
633,051	29,952	603,099	235	263,696	2,469	89,177	38,733	59,714	729	3,414	116,456	148,346
888	-	888	-	888	-	-	-	-	-	-	-	-
358,724	15,836	342,888	-	-	2,163	91,149	39,393	60,412	734	3,414	116,711	149,037
369,293	16,341	352,952	-	-	3,103	94,816	39,245	61,217	830	4,344	119,248	153,741
3,394	741	2,653	-	-	-	985	355	467	-	-	557	846
71	-	71	-	-	-	-	1	31	-	-	-	39
590,039	21,662	568,377	9	68,754	98,356	80,107	34,635	93,953	34,842	-	-	157,721
519,521	20,982	498,539	-	-	98,322	79,616	34,383	93,690	34,841	-	-	157,687
519,776	20,415	499,361	-	-	90,791	82,416	35,426	95,548	35,401	-	-	159,779
389,867	20,809	369,058	4,702	21,053	3,176	110,858	51,341	74,225	1,131	4,136	66,618	102,572
389,452	21,170	368,282	4,567	21,213	3,591	109,814	50,098	74,284	1,153	4,080	67,741	103,562
761,495	-	761,495	4,364	89,834	356,668	113,718	28,788	44,985	53,967	-	-	69,171
פיצול הכנסות ריבית, נטו:												
3,208	156	3,052	-	1,281	2	342	215	507	3	4	326	702
(324)	(26)	(298)	-	(424)	14	14	9	27	11	-	-	51
(168)	11	(179)	-	(181)	2	-	-	-	-	-	-	-
2,716	141	2,575	-	676	18	356	224	534	14	4	326	753

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלואות לדיור בסך של 21.3 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל
	פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: מזה: כרטיסי אשראי	
2,591	147	2,444	-	231	5	397	227	505	1	4	650	1,078
(358)	(32)	(326)	-	(148)	(47)	(23)	(17)	(14)	(21)	-	-	(56)
2,233	115	2,118	-	83	(42)	374	210	491	(20)	4	650	1,022
-	(2)	2	-	339	55	(89)	(18)	(1)	30	-	(382)	(314)
2,233	113	2,120	-	422	13	285	192	490	10	4	268	708
449	7	442	-	413	10	12	3	3	-	-	-	1
899	10	889	96	35	25	113	69	218	39	40	12	294
1,348	17	1,331	96	448	35	125	72	221	39	40	12	295
3,581	130	3,451	96	870	48	410	264	711	49	44	280	1,003
(508)	6	(514)	-	-	2	(141)	(44)	(26)	-	-	(68)	(305)
1,919	130	1,789	39	96	38	143	99	457	44	45	91	873
-	-	-	(3)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
1,919	130	1,789	36	99	38	143	99	457	44	45	91	873
2,170	(6)	2,176	60	771	8	408	209	280	5	(1)	257	435
826	12	814	22	245	3	173	86	107	2	-	105	176
1,344	(18)	1,362	38	526	5	235	123	173	3	(1)	152	259
7	-	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
1,351	(18)	1,369	38	533	5	235	123	173	3	(1)	152	259
3	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
1,354	(17)	1,371	38	535	5	235	123	173	3	(1)	152	259

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021										לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכל
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזק: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	
544,793	25,881	518,912	106	235,796	3,612	65,057	30,829	53,156	504	3,489	99,077	129,852
561	-	561	-	561	-	-	-	-	-	-	-	-
303,111	15,292	287,819	-	-	3,212	67,059	31,562	54,143	511	3,489	99,864	131,332
311,780	14,988	296,792	-	-	1,528	73,468	32,400	54,678	563	4,628	100,994	134,155
3,998	760	3,238	-	-	-	1,263	323	943	-	-	-	709
777	25	752	-	-	-	-	4	82	-	-	631	666
505,175	19,403	485,772	9	60,230	68,801	56,086	28,890	80,998	33,716	-	-	157,042
443,568	18,391	425,177	-	-	68,754	55,966	28,808	80,894	33,716	-	-	157,039
455,394	19,172	436,222	-	-	71,414	57,245	30,339	83,920	34,216	-	-	159,088
349,568	18,992	330,576	4,649	20,140	6,242	92,521	45,289	66,029	1,196	4,474	57,870	94,510
351,373	19,265	332,108	5,159	19,315	6,186	93,332	46,326	66,556	1,127	4,363	58,288	94,107
654,348	-	654,348	4,148	43,941	350,679	83,936	19,569	37,772	48,632	-	-	65,671
פיצול הכנסות ריבית, נטו:												
2,416	140	2,276	-	687	2	276	186	470	1	4	268	654
(210)	(36)	(174)	-	(280)	8	9	6	20	9	-	-	54
27	9	18	-	15	3	-	-	-	-	-	-	-
2,233	113	2,120	-	422	13	285	192	490	10	4	268	708

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיור בסך של 18.3 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021											לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							פעילות ישראל		סך-הכל	
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזק: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: מזה: הלוואת לדיור		
11,684	624	11,060	-	728	24	1,892	1,015	2,150	14	15	3,507	5,237	
(1,917)	(107)	(1,810)	-	(940)	(220)	(117)	(103)	(70)	(81)	-	-	(279)	
9,767	517	9,250	-	(212)	(196)	1,775	912	2,080	(67)	15	3,507	4,958	
-	(11)	11	-	2,368	261	(501)	(94)	(72)	112	(1)	(2,349)	(2,063)	
9,767	506	9,261	-	2,156	65	1,274	818	2,008	45	14	1,158	2,895	
1,081	(25)	1,106	-	985	44	49	11	14	-	-	-	3	
3,544	38	3,506	244	112	101	501	290	895	152	199	53	1,211	
4,625	13	4,612	244	1,097	145	550	301	909	152	199	53	1,214	
14,392	519	13,873	244	3,253	210	1,824	1,119	2,917	197	213	1,211	4,109	
(1,220)	25	(1,245)	-	-	(1)	(457)	(184)	48	-	-	(226)	(651)	
7,803	557	7,246	176	358	143	587	403	1,836	181	159	390	3,562	
-	(1)	1	(44)	45	-	-	-	-	-	-	-	-	
7,803	556	7,247	132	403	143	587	403	1,836	181	159	390	3,562	
7,809	(62)	7,871	112	2,850	68	1,694	900	1,033	16	54	1,047	1,198	
2,958	79	2,879	43	983	24	655	346	383	6	19	384	439	
4,851	(141)	4,992	69	1,867	44	1,039	554	650	10	35	663	759	
49	-	49	-	49	-	-	-	-	-	-	-	-	
4,900	(141)	5,041	69	1,916	44	1,039	554	650	10	35	663	759	
14	3	11	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	
4,914	(138)	5,052	69	1,927	44	1,039	554	650	10	35	663	759	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021										לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
סך-הכל	פעילות ישראל									פעילות ישראל		סך-הכל	
	פעילות חו"ל	סך-הכל	סך-הכל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: מזה: הלואות לדיור כרטיסי אשראי		מזה: מזה: הלואות לדיור
579,690	28,309	551,381	215	249,001	3,530	73,574	33,334	55,000	604	3,602	104,831	136,123	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
650	-	650	-	650	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
321,961	14,744	307,217	-	-	3,200	76,236	34,057	55,850	611	3,602	105,460	137,263	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
357,729	15,630	342,099	-	-	4,164	89,436	38,269	60,258	786	4,563	114,690	149,186	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
3,617	917	2,700	-	-	-	1,085	267	701	-	-	-	647	יתרת חובות פגומים
679	26	653	-	-	-	1	-	39	-	-	569	613	יתרת חובות בפגור מעל 90 יום
538,332	20,054	518,278	13	58,856	83,549	67,162	31,757	85,772	33,837	-	-	157,332	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
478,165	19,195	458,970	-	-	83,507	66,999	31,657	85,646	33,837	-	-	157,324	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
525,072	20,506	504,566	-	-	101,287	84,106	33,579	94,920	33,897	-	-	156,777	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
367,610	19,594	348,016	5,183	20,186	6,400	101,058	48,043	68,911	1,162	4,395	60,832	97,073	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
390,280	20,446	369,834	4,837	20,892	2,760	111,900	52,580	74,161	1,106	4,192	65,494	101,598	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
715,847	-	715,847	4,351	68,667	365,482	93,272	23,474	40,912	51,605	-	-	68,084	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:													
11,050	571	10,479	-	3,838	9	1,229	790	1,922	6	14	1,158	2,685	מרווח מפעילות מתן אשראי
(983)	(104)	(879)	-	(1,334)	47	45	28	86	39	-	-	210	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(300)	39	(339)	-	(348)	9	-	-	-	-	-	-	-	אחר
9,767	506	9,261	-	2,156	65	1,274	818	2,008	45	14	1,158	2,895	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
 (4) כולל הלואות לדיור בסך של 20.6 מיליארד ש"ח ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפרטים בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2021](#).

מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,716	-	(262)	131	583	381	1,175	346	362	מחיצוניים
-	-	937	1	(161)	(45)	(849)	(13)	130	בינמגזרי
148	-	153	(22)	16	(4)	-	2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,864	-	828	110	438	332	326	335	495	סך-הכל רווח מימוני, נטו
984	113	33	8	166	128	11	146	379	עמלות והכנסות אחרות
3,848	113	861	118	604	460	337	481	874	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
(600)	-	10	10	(586)	(54)	32	41	(53)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,958	36	212	76	174	134	116	311	899	מחיצוניים
-	(11)	(87)	-	28	11	(5)	23	41	בינמגזרי
2,490	88	726	32	988	369	194	106	(13)	רווח (הפסד) לפני מסים
862	35	231	13	353	131	67	36	(4)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
1,628	53	495	19	635	238	127	70	(9)	רווח (הפסד) לאחר מסים
27	-	27	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח (הפסד) נקי:									
1,655	53	522	19	635	238	127	70	(9)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	-	1	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,654	53	522	18	635	238	127	70	(9)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
364,257	-	3,730	14,593	98,924	54,700	119,298	34,357	38,655	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
519,776	-	70,937	20,237	81,411	51,407	-	65,110	230,674	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-7,651 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי ⁽¹⁾	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,233	-	36	101	442	310	651	305	388	מחיצוניים
-	-	378	(1)	(86)	(28)	(383)	12	108	בינמגזרי
449	-	416	6	21	3	-	1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,682	-	830	106	377	285	268	318	498	סך-הכל רווח מימוני, נטו
899	91	33	9	147	103	12	139	365	עמלות והכנסות אחרות
3,581	91	863	115	524	388	280	457	863	סך ההכנסות
(508)	-	2	6	(135)	(39)	(68)	(45)	(229)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
1,919	38	184	128	164	129	125	243	908	מחיצוניים
-	(2)	(68)	-	6	7	(34)	79	12	בינמגזרי
2,170	55	745	(19)	489	291	257	180	172	רווח (הפסד) לפני מסים
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)									
826	21	236	8	199	119	102	73	68	
1,344	34	509	(27)	290	172	155	107	104	רווח (הפסד) לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים									
7	-	7	-	-	-	-	-	-	
רווח (הפסד) נקי:									
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
1,351	34	516	(27)	290	172	155	107	104	
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
3	-	2	1	-	-	-	-	-	
1,354	34	518	(26)	290	172	155	107	104	המיוחס לבעלי מניות הבנק
306,117	-	1,667	13,502	78,102	43,832	100,650	31,139	37,225	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
455,394	-	54,127	18,844	59,979	40,670	-	57,368	224,406	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-3,864 מיליוני ש"ח.
 (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
 (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
סך-הכל	התאמות ⁽³⁾	ניהול פיננסי ⁽²⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				מסחרי	עסקי ⁽¹⁾	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	לקוחות פרטיים	
הכנסות ריבית, נטו:									
9,767	-	(386)	458	2,003	1,366	3,516	1,293	1,517	מחיצוניים
-	-	2,534	10	(475)	(155)	(2,356)	(7)	449	בינמגזרי
1,081	-	1,009	(37)	86	13	-	4	6	הכנסות מימון שאינן מריבית
10,848	-	3,157	431	1,614	1,224	1,160	1,290	1,972	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,544	232	140	32	594	446	54	570	1,476	עמלות והכנסות אחרות
14,392	232	3,297	463	2,208	1,670	1,214	1,860	3,448	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
(1,220)	-	(3)	25	(564)	30	(226)	(79)	(403)	הוצאות תפעוליות ואחרות:
7,803	173	784	530	658	501	525	969	3,663	מחיצוניים
-	(46)	(304)	-	42	57	(135)	323	63	בינמגזרי
רווח (הפסד) לפני מסים									
7,809	105	2,820	(92)	2,072	1,082	1,050	647	125	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
2,958	48	981	73	783	410	382	235	46	רווח (הפסד) לאחר מסים
4,851	57	1,839	(165)	1,289	672	668	412	79	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
49	-	49	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
4,900	57	1,888	(165)	1,289	672	668	412	79	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	-	7	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
4,914	57	1,895	(158)	1,289	672	668	412	79	
352,623	-	1,913	13,946	96,335	52,758	114,633	33,899	39,139	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
525,072	-	78,123	20,277	85,304	49,442	-	66,102	225,824	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאלות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-8,532 מיליוני ש"ח.
- (2) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (3) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ג](#). בביאור זה מספרי השוואה לתקופות קודמות לא הוצגו מחדש.

א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים 1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
5,909	6	5,903	626	533	4,744	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
546	8	538	285	(83)	336	התאמת יתרת פתיחה של ההפרשה בגין CECL
(600)	-	(600)	(46)	32	(586)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(178)	-	(178)	(95)	(1)	(82)	מחיקות חשבונאיות
233	-	233	91	1	141	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
55	-	55	(4)	-	59	מחיקות חשבונאיות נטו
5,910	14	5,896	861	482	4,553	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2022 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)
860	-	860	43	36	781	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
6,931	5	6,926	1,026	758	5,142	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(508)	-	(508)	(237)	(68)	(203)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(207)	-	(207)	(87)	(1)	(119)	מחיקות חשבונאיות
184	-	184	84	1	99	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(23)	-	(23)	(3)	-	(20)	מחיקות חשבונאיות נטו
6,400	5	6,395	786	690	4,919	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2021 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(49)	-	(49)	(31)	-	(18)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
732	-	732	50	-	682	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה

31 במרץ 2022						
סך-הכל	בנקים, ממשלות ואגרות-חוב	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
255,325	68,246	187,079	621	-	186,458	שנבדקו על בסיס פרטני
187,370	5,156	182,214	34,209	119,699	28,306	שנבדקו על בסיס קבוצתי
442,695	73,402	369,293	34,830	119,699	214,764	סך-הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,515	2	3,513	191	-	3,322	שנבדקו על בסיס פרטני
1,535	12	1,523	627	446	450	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,050	14	5,036	818	446	3,772	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 במרץ 2021						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
167,921	16,772	151,149	896	-	150,253	שנבדקו על בסיס פרטני
160,631	-	160,631	32,485	101,285	26,861	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
328,552	16,772	311,780	33,381	101,285	177,114	סך-הכל חובות*
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
3,835	5	3,830	105	-	3,725	שנבדקו על בסיס פרטני
1,833	-	1,833	631	690	512	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
5,668	5	5,663	736	690	4,237	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
101,229	-	101,229	-	101,174	55	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
690	-	690	-	690	-	(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-45 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.21: 55 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 39 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי (ליום 31.03.21: 542 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.21: 403 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות*, אגרות-חוב לפדיון, אגרות-חוב זמינות למכירה ומכשירי ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, אגרות-חוב לפדיון ואגרות-חוב זמינות למכירה (המשך)

31 בדצמבר 2021					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
194,660	15,585	179,075	934	-	178,141
שנבדקו על בסיס פרטי					
178,654	-	178,654	33,874	115,127	29,653
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
373,314	15,585	357,729	34,808	115,127	207,794
סך-הכל חובות*					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
3,638	6	3,632	91	-	3,541
שנבדקו על בסיס פרטי					
1,474	-	1,474	504	533	437
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
5,112	6	5,106	595	533	3,978
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
115,057	-	115,057	-	115,018	39
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
533	-	533	-	533	-
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), וחובות אחרים, למעט נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים). בהתייחס למספרי השוואה, בנוסף אינו כולל אגרות-חוב.
 ** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-45 מיליון ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.21: 55 מיליון ש"ח, ליום 31.12.21: 39 מיליון ש"ח).
 *** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי (ליום 31.03.21: 542 מיליון ש"ח, ליום 31.12.21: 403 מיליון ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור 1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2022					
תקינים	סך-הכל		בעייתיים ⁽¹⁾		מידע נוסף - חובות צוברים ⁽²⁾
	לא צוברים	צוברים ⁽²⁾	לא צוברים	צוברים ⁽²⁾	
	בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾			
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	43,405	119	201	43,725	6
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	28,629	41	80	28,750	1
שירותים פיננסיים	23,488	142	2	23,632	-
מסחרי - אחר	92,515	2,399	1,524	96,438	25
סך-הכל מסחרי	188,037	2,701	1,807	192,545	32
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁴⁾	118,609	-	557	119,166	-
אנשים פרטיים - אחר	34,089	401	289	34,779	39
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	340,735	3,102	2,653	346,490	71
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן	7,799	173	625	8,597	-
מסחרי אחר	12,238	1,292	92	13,622	-
סך-הכל מסחרי	20,037	1,465	717	22,219	-
אנשים פרטיים	560	-	24	584	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	20,597	1,465	741	22,803	-
סך-הכל ציבור	361,332	4,567	3,394	369,293	71

(1) סיכון אשראי לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-57 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2021: 42 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 44 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-60 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2021: 59 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 57 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2021					
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
15	8	33,304	207	156	32,941
בינוי ונדל"ן - בינוי					
4	1	22,881	162	321	22,398
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
4	2	18,554	6	142	18,406
שירותים פיננסיים					
53	75	83,897	2,154	2,816	78,927
מסחרי - אחר					
76	86	158,636	2,529	3,435	152,672
סך-הכל מסחרי					
563	631	100,789	-	631	100,158
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾					
78	35	33,332	709	56	32,567
אנשים פרטיים - אחר					
717	752	292,757	3,238	4,122	285,397
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	92	-	-	92
בנקים בישראל					
-	-	934	-	-	934
ממשלת ישראל					
717	752	293,783	3,238	4,122	286,423
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	6,525	381	450	5,694
בינוי ונדל"ן					
13	-	11,953	378	1,420	10,155
מסחרי אחר					
13	-	18,478	759	1,870	15,849
סך-הכל מסחרי					
9	25	545	1	25	519
אנשים פרטיים					
22	25	19,023	760	1,895	16,368
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
10	-	14,570	-	-	14,570
בנקים בחו"ל					
-	-	1,176	-	-	1,176
ממשלות חו"ל					
32	25	34,769	760	1,895	32,114
סך-הכל פעילות בחו"ל					
739	777	311,780	3,998	6,017	301,765
סך-הכל ציבור					
10	-	14,662	-	-	14,662
סך-הכל בנקים					
-	-	2,110	-	-	2,110
סך-הכל ממשלות					
749	777	328,552	3,998	6,017	318,537
סך-הכל					

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.2](#). להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 42 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של 59 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2021					
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
20	5	42,343	214	152	41,977
					בינוי ונדל"ן - בינוי
2	5	27,581	115	80	27,386
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	-	23,541	6	140	23,395
					שירותים פיננסיים
45	30	93,805	1,719	2,005	90,081
					מסחרי - אחר
72	40	187,270	2,054	2,377	182,839
					סך-הכל מסחרי
602	569	114,612	-	569	114,043
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
84	44	34,754	646	71	34,037
					אנשים פרטיים - אחר
758	653	336,636	2,700	3,017	330,919
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	167	-	-	167
					בנקים בישראל
-	-	787	-	-	787
					ממשלת ישראל
758	653	337,590	2,700	3,017	331,873
					סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	7,982	702	109	7,171
					בינוי ונדל"ן
-	-	12,542	214	1,327	11,001
					מסחרי אחר
-	-	20,524	916	1,436	18,172
					סך-הכל מסחרי
8	26	569	1	26	542
					אנשים פרטיים
8	26	21,093	917	1,462	18,714
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	13,444	-	-	13,444
					בנקים בחו"ל
-	-	1,187	-	-	1,187
					ממשלות חו"ל
8	26	35,724	917	1,462	33,345
					סך-הכל פעילות בחו"ל
766	679	357,729	3,617	4,479	349,633
					סך-הכל ציבור
-	-	13,611	-	-	13,611
					סך-הכל בנקים
-	-	1,974	-	-	1,974
					סך-הכל ממשלות
766	679	373,314	3,617	4,479	365,218
					סך-הכל

* לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.2](#). להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים ליום 31.12.2021 בסך של 44 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של 57 מיליוני ש"ח ליום 31.12.2021.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לציבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה. ויתורים ניתנים במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את ההלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'. הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

סך-הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות*	31 במרץ 2022						
		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב שהועמדה בשנת						
		קודם	2018	2019	2020	2021	2022	
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
72,475	13,647	3,444	2,249	3,076	5,754	23,992	20,313	בינוי ונדל"ן - סך-הכל
71,103	13,443	3,286	2,185	2,970	5,564	23,474	20,181	אשראי בדירוג ביצוע
931	101	50	48	71	172	390	99	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
160	32	27	9	12	10	49	21	אשראי בעייתי צובר
281	71	81	7	23	8	79	12	אשראי שאינו צובר
120,070	25,337	11,443	4,516	7,602	13,482	30,064	27,626	מסחרי - אחר - סך-הכל
112,604	23,983	10,503	4,124	7,151	11,516	28,826	26,501	אשראי בדירוג ביצוע
3,399	720	178	266	326	612	776	521	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
2,541	474	482	96	88	557	303	541	אשראי בעייתי צובר
1,526	160	280	30	37	797	159	63	אשראי שאינו צובר
119,166	-	38,554	9,880	13,777	18,536	28,995	9,424	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר - סך-הכל
73,436	-	25,409	6,629	8,350	10,740	16,914	5,394	LTV עד 60%**
42,697	-	11,234	3,139	5,260	7,528	11,628	3,908	LTV מעל 60% ועד 75%**
3,033	-	1,911	112	167	268	453	122	LTV מעל 75%**
115,498	-	36,924	9,452	13,328	18,055	28,459	9,280	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,502	-	952	300	334	383	431	102	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
609	-	283	70	73	68	75	40	בפיגור של 30-89 יום
557	-	395	58	42	30	32	-	בפיגור של 90 יום או יותר
557	-	395	58	42	30	32	-	אשראי שאינו צובר
34,779	2,569	1,589	2,208	2,983	4,664	11,494	9,272	אנשים פרטיים - אחר - סך-הכל
31,807	2,170	1,150	1,819	2,589	4,237	10,766	9,076	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,844	370	415	368	375	407	714	195	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
89	21	14	15	14	16	8	1	בפיגור של 30-89 יום
39	8	10	6	5	4	6	-	בפיגור של 90 יום או יותר
289	2	88	57	50	42	40	10	אשראי שאינו צובר
346,490	41,553	55,030	18,853	27,438	42,436	94,545	66,635	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל								
22,803	1,729	2,498	1,831	2,178	3,095	6,261	5,211	סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
20,597	1,727	1,672	1,360	1,773	2,831	6,237	4,997	אשראי לא בעייתי
1,465	1	486	455	179	106	24	214	אשראי בעייתי צובר
741	1	340	16	226	158	-	-	אשראי שאינו צובר
369,293	43,282	57,528	20,684	29,616	45,531	100,806	71,846	סך-הכל אשראי לציבור

* ליום 31 במרץ 2022 לא קיימות הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.
** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים*

31 במרץ 2022					
יתרת חובות ⁽¹⁾ לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת חובות ⁽¹⁾ לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	סך-הכל יתרת חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
132	31	69	201	1,335	-
בינוי ונדל"ן - בינוי					
11	2	69	80	875	-
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
2	1	-	2	268	-
שירותים פיננסיים					
1,308	386	216	1,524	4,277	5
מסחרי - אחר					
1,453	420	354	1,807	6,755	5
סך-הכל מסחרי					
557	46	-	557	622	8
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
289	133	-	289	1,041	2
אנשים פרטיים - אחר					
2,299	599	354	2,653	8,418	15
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
535	127	206	741	945	-
סך-הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל					
2,834	726	560	3,394	9,363	15
סך-הכל**					
** מזה:					
1,714	495	351	2,065	-	-
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים					
104	11	209	313	-	-
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון					
1,016	220	-	1,016	-	-
נמדד על בסיס קבוצתי					

* ליום 31 במרץ 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 - חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום ההכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 74 מיליוני ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022 הינה 3,444 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על חובות לא צוברים* (המשך)

31 במרץ 2021						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽²⁾ חובות	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פגומים פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
3	1,449	207	102	27	105	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1,017	162	71	9	91	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	275	6	1	1	5	שירותים פיננסיים
5	5,104	2,154	289	1,082	1,865	מסחרי - אחר
8	7,845	2,529	463	1,119	2,066	סך-הכל מסחרי
11	1,587	709	1	100	708	אנשים פרטיים - אחר
19	9,432	3,238	464	1,219	2,774	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
1	423	381	207	121	174	בינוי ונדל"ן
3	637	378	285	58	93	מסחרי אחר
4	1,060	759	492	179	267	סך-הכל מסחרי
-	4	1	-	-	1	אנשים פרטיים
4	1,064	760	492	179	268	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
23	10,496	3,998	956	1,398	3,042	סך-הכל ציבור**
** מזה:						
-	-	3,386	530	1,321	2,856	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	-	2,595	505	967	2,090	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* ליום 31 במרץ 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 - חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 83 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות פגומים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021 הינה 3,963 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך) 3. מידע נוסף על חובות לא צוברים* (המשך)

31 בדצמבר 2021						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽²⁾ חובות	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פגומים פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
3	1,380	214	94	30	120	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	914	115	72	6	43	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	270	6	1	1	5	שירותים פיננסיים
27	4,597	1,719	302	872	1,417	מסחרי - אחר
31	7,161	2,054	469	909	1,585	סך-הכל מסחרי
45	1,454	646	2	87	644	אנשים פרטיים - אחר
76	8,615	2,700	471	996	2,229	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
10	719	702	244	174	458	בינוי ונדל"ן
-	443	214	180	34	34	מסחרי אחר
10	1,162	916	424	208	492	סך-הכל מסחרי
-	3	1	-	-	1	אנשים פרטיים
10	1,165	917	424	208	493	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
86	9,780	3,617	895	1,204	2,722	סך-הכל ציבור**
** מזה:						
-	-	3,177	618	1,132	2,559	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	-	2,152	386	930	1,766	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* ליום 31 במרץ 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 - חובות פגומים.

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 317 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות פגומים בשנת 2021 הינה 3,681 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

31 במרץ 2022				
יתרת חוב רשומה				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
50	17	-	-	33
				בינוי ונדל"ן - בינוי
26	3	-	-	23
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	3	-	-	2
				שירותים פיננסיים
1,118	137	-	-	981
				מסחרי - אחר
1,199	160	-	-	1,039
				סך-הכל מסחרי
3	-	-	-	3
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
607	332	-	-	275
				אנשים פרטיים - אחר
1,809	492	-	-	1,317
				סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל				
358	86	-	-	272
				סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
2,167	578	-	-	1,589
				סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) ליום 31 במרץ 2022 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 2,161 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

31 במרץ 2021					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
52	22	-	-	30	בינוי ונדל"ן - בינוי
13	5	-	-	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
6	2	-	-	4	שירותים פיננסיים
1,535	165	-	-	1,370	מסחרי - אחר
1,606	194	-	-	1,412	סך-הכל מסחרי
673	429	-	-	244	אנשים פרטיים - אחר
2,279	623	-	-	1,656	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
316	93	-	-	223	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
2,595	716	-	-	1,879	סך-הכל ציבור

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

31 בדצמבר 2021					
יתרת חוב רשומה					
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן - בינוי
47	22	-	-	25	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
17	3	-	-	14	שירותים פיננסיים
5	3	-	-	2	מסחרי - אחר
1,187	179	-	-	1,008	סך-הכל מסחרי
1,256	207	-	-	1,049	אנשים פרטיים - אחר
623	430	-	-	193	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
1,879	637	-	-	1,242	
פעילות לווים בחו"ל					
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
273	83	-	-	190	סך-הכל ציבור
2,152	720	-	-	1,432	

(1) צובר הכנסות ריבית.
(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	3	4	35	7	7
בינוי ונדל"ן - בינוי					37
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1	1	7	9	8
שירותים פיננסיים	2	2	3	-	1
מסחרי - אחר	27	48	182	24	35
סך-הכל מסחרי	33	55	227	40	51
236					26
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	-	-	-	3	3
אנשים פרטיים - אחר	49	50	1,070	55	56
1,257					1,519
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	82	105	1,297	98	110
פעילות לווים בחו"ל					
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	-	-	4	-	2
סך-הכל ציבור	82	105	1,301	98	110
1,521					

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

4. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*			
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022	
מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים רשומה	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
1	29	2	30
-	4	-	4
-	-	-	4
12	151	7	143
13	184	9	181
11	733	10	737
24	917	19	918
פעילות לווים בחו"ל			
-	3	-	2
24	920	19	920

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

5. מידע נוסף לגבי אשראי לא צובר ויתרות בפיגור

ליום 31 במרץ 2022							
סך-הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 עד 180 יום	אינו בפיגור או בפיגור של עד 90 יום
2,524	102	6	73	249	247	76	1,771
581	38	12	37	110	126	258	-
289	-	-	-	-	-	15	274
3,394	140	18	110	359	373	349	2,045

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

6. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הריבית

31 במרץ 2022					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
בלתי מבוקר					
4,562	46,960	1,183	74,006	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
3,897	29,006	414	44,761	מעל 60%	
1,159	675	24	932		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
9,618	76,641	1,621	119,699		סך-הכל

31 במרץ 2021					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
בלתי מבוקר					
4,042	40,488	1,453	63,526	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
3,580	24,392	403	36,833	מעל 60%	
288	566	31	926		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
7,910	65,446	1,887	101,285		סך-הכל

31 בדצמבר 2021					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
מבוקר					
5,110	45,382	1,236	71,413	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
4,740	27,830	396	42,707	מעל 60%	
783	651	23	1,007		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
10,633	73,863	1,655	115,127		סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי הממומן של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.3](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ			
2021	2021	2022	2021	2021	2021	2022			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים**					
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר			
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:									
9	9	8	1,996	1,300	1,745		(א) אשראי תעודות		
36	37	57	6,758	5,621	6,846		(ב) ערבויות להבטחת אשראי		
131	61	65	(1)*32,974	(1)*22,769	(1) 36,739		(ג) ערבויות לרוכשי דירות***		
170	175	247	*29,801	*26,368	30,258		(ד) ערבויות והתחייבויות אחרות****		
31	46	19	11,333	13,110	10,831		(ה) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק		
116	146	56	(1)41,534	(1)*44,935	(1) 39,547		(ו) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו		
210	182	394	64,021	*50,298	54,813		(ז) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן*****		
94	76	14	33,720	29,206	34,785		(ח) התחייבויות להוצאת ערבויות		

* סוג מחדש.

** יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

*** החל מיום 31 בדצמבר 2020, כולל גם ערבויות מסוימות שניתנו במסגרת ליווי פיננסי לפרויקטים מסוג פינוי בינוי, תמ"א 38 (סוג 2) או עסקות קומבינציה, אשר בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים ניתן ליישם מקדמי המרה מופחתים בגין.

**** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקן בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 83 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.2021: 83 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 75 מיליוני ש"ח).

***** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמיירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

(1) כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-38,069 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות (ליום 31.03.21: 11,174 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.2021: 11,053 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 במרץ 2022						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
6,846	10	588	211	1,081	4,956	ערבויות להבטחת אשראי
36,739	32,053	-	-	124	4,562	ערבויות לרוכשי דירות
30,258	-	5,613	1,964	7,278	15,403	ערבויות והתחייבויות אחרות
34,785	-	66	4,108	15,291	15,320	התחייבויות להוצאת ערבויות
108,628	32,063	6,267	6,283	23,774	40,241	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2021						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,621	18	614	136	609	4,244	ערבויות להבטחת אשראי
*22,769	*18,786	2	-	-	3,981	ערבויות לרוכשי דירות
*26,368	*2,778	4,069	1,417	6,749	11,355	ערבויות והתחייבויות אחרות
29,206	-	640	3,587	16,158	8,821	התחייבויות להוצאת ערבויות
83,964	21,582	5,325	5,140	23,516	28,401	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2021						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה עד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
6,758	11	564	215	1,092	4,876	ערבויות להבטחת אשראי
*32,974	*28,267	-	-	11	4,696	ערבויות לרוכשי דירות
*29,801	*4,723	4,151	1,170	6,636	13,121	ערבויות והתחייבויות אחרות
33,720	-	67	7,282	17,339	9,032	התחייבויות להוצאת ערבויות
103,253	33,001	4,782	8,667	25,078	31,725	סך-הכל

* סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במרץ 2022							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
178,317	-	158	157	13,032	-	164,970	מזמנים ופיקדונות בבנקים
68,604	3,878	470	2,786	27,891	1,138	32,441	ניירות-ערך
658	-	-	-	-	-	658	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
364,257	2,797	2,794	4,466	26,128	54,963	273,109	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,911	-	-	1,183	516	191	21	אשראי לממשלות
966	895	-	-	-	-	71	השקעות בחברות כלולות
3,492	3,492	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
13,874	1,407	257	195	4,324	1,361	6,330	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,546	1,223	29	6	114	4	4,170	נכסים אחרים
637,625	13,692	3,708	8,793	72,005	57,657	481,770	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
519,776	2,820	3,807	10,821	107,065	10,834	384,429	פיקדונות הציבור
11,370	-	28	240	3,903	-	7,199	פיקדונות מבנקים
605	-	-	1	257	-	347	פיקדונות הממשלה
6,432	-	-	-	6,432	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
27,411	-	-	-	3,054	20,742	3,615	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,385	1,395	243	183	3,495	2,287	6,782	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,415	642	269	41	696	4,483	8,284	התחייבויות אחרות
594,394	4,857	4,347	11,286	124,902	38,346	410,656	סך-כל ההתחייבויות
43,231	8,835	(639)	(2,493)	(52,897)	19,311	71,114	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	377	2,774	52,400	103	(55,654)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(106)	(30)	(501)	-	637	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	201	(558)	(672)	-	1,029	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
43,231	8,835	(167)	(307)	(1,670)	19,414	17,126	סך-הכל כללי
-	-	228	143	(1,041)	-	670	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	904	(1,852)	(1,925)	-	2,873	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2021					לא-צמוד	צמוד למדד	מטבע ישראלי
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			דולר	אחר			
		אירו	אחר	אחר					
נכסים									
159,943	-	324	236	14,165	-	145,218	-	מזמנים ופיקדונות בבנקים	
64,798	2,803	404	2,462	21,057	296	37,776	-	ניירות-ערך	
892	-	-	-	-	-	892	-	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
306,117	1,165	2,251	4,170	21,618	50,273	226,640	-	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	
2,106	-	-	1,157	693	-	256	-	אשראי לממשלות	
566	504	-	-	-	-	62	-	השקעות בחברות כלולות	
3,245	3,245	-	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
11,366	751	450	464	3,834	568	5,299	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
5,365	1,096	13	29	71	7	4,149	-	נכסים אחרים	
554,398	9,564	3,442	8,518	61,438	51,144	420,292	-	סך-כל הנכסים	
התחייבויות									
455,394	1,222	3,637	11,192	100,074	10,567	328,702	-	פיקדונות הציבור	
6,942	-	12	277	939	-	5,714	-	פיקדונות מבנקים	
556	-	-	-	217	2	337	-	פיקדונות הממשלה	
3	-	3	-	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
21,415	-	-	-	-	21,173	242	-	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
11,363	706	442	576	3,656	857	5,126	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
17,867	476	183	67	523	4,565	12,053	-	התחייבויות אחרות	
513,540	2,404	4,277	12,112	105,409	37,164	352,174	-	סך-כל ההתחייבויות	
40,858	7,160	(835)	(3,594)	(43,971)	13,980	68,118	-	עודף נכסים (התחייבויות)	
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:									
-	-	446	3,175	45,707	(4,602)	(44,726)	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	(46)	83	(2,232)	-	2,195	-	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)	
-	-	172	476	(739)	-	91	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)	
40,858	7,160	(263)	140	(1,235)	9,378	25,678	-	סך-הכל כללי	
-	-	239	647	(3,251)	-	2,365	-	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	
-	-	841	1,346	(3,010)	-	823	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 בדצמבר 2021					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
189,283	1	127	260	13,397	-	175,498					מזמנים ופיקדונות בבנקים
71,105	3,650	456	2,336	31,921	2,121	30,621					ניירות-ערך
1,253	-	-	-	-	-	1,253					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
352,623	2,336	2,540	4,044	26,216	54,315	263,172					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,969	-	-	1,170	563	196	40					אשראי לממשלות
853	785	-	-	-	-	68					השקעות בחברות כלולות
3,555	3,555	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
12,984	1,447	168	119	3,045	844	7,361					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,156	1,227	14	5	119	11	3,780					נכסים אחרים
638,781	13,001	3,305	7,934	75,261	57,487	481,793					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
525,072	2,404	3,786	11,589	110,062	12,338	384,893					פיקדונות הציבור
11,601	-	22	197	3,778	-	7,604					פיקדונות מבנקים
752	-	-	-	318	2	432					פיקדונות הממשלה
3,426	-	7	-	3,419	-	-					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
25,582	-	-	-	3,118	19,845	2,619					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,350	1,410	183	141	2,666	1,794	8,156					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,251	390	288	45	544	5,298	8,686					התחייבויות אחרות
596,034	4,204	4,286	11,972	123,905	39,277	412,390					סך-כל ההתחייבויות
42,747	8,797	(981)	(4,038)	(48,644)	18,210	69,403					עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	801	4,033	49,520	(592)	(53,762)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(190)	(159)	(1,919)	-	2,268					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(15)	74	(365)	-	306					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
42,747	8,797	(385)	(90)	(1,408)	17,618	18,215					סך-הכל כללי
-	-	(9)	82	(1,568)	-	1,495					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	128	(359)	(3,307)	-	3,538					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח.

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונוו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות לא צוברים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי ההוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הגדלת השווי ההוגן ב-334 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2022			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
					נכסים פיננסיים
178,307	175,154	-	3,153	178,317	מזומנים ופיקדונות בבנקים
68,576	2,663	13,778	52,135	68,604	ניירות-ערך*
658	658	-	-	658	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
362,098	355,552	-	6,546	364,257	אשראי לציבור, נטו***
1,969	1,969	-	-	1,911	אשראי לממשלות
13,874	2,500	10,000	1,374	13,874	נכסים בגין מכשירים נגזרים
610	559	-	51	610	נכסים פיננסיים אחרים
626,092	539,055	23,778	63,259	628,231	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
					התחייבויות פיננסיות
520,388	508,809	-	11,579	519,776	פיקדונות הציבור***
11,179	11,179	-	-	11,370	פיקדונות מבנקים
610	610	-	-	605	פיקדונות הממשלה
6,427	6,427	-	-	6,432	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
28,213	11,248	1,608	15,357	27,411	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,385	6,040	6,959	1,386	14,385	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,961	5,910	-	51	5,961	התחייבויות פיננסיות אחרות
587,163	550,223	8,567	28,373	585,940	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
					מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים
324	324	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,185 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 84,890 מיליון ש"ח ובסך של 31,944 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).
- *** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של 19 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2021			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
159,975	156,137	-	3,838	159,943	מזמנים ופיקדונות בבנקים
64,806	2,429	13,971	48,406	64,798	ניירות-ערך*
892	892	-	-	892	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
308,380	304,825	-	3,555	306,117	אשראי לציבור, נטו***
2,112	2,112	-	-	2,106	אשראי לממשלות
11,366	2,902	7,718	746	11,366	נכסים בגין מכשירים נגזרים
465	458	-	7	468	נכסים פיננסיים אחרים
547,996	469,755	21,689	56,552	**545,690	סך-כל הנכסים הפיננסיים**
התחייבויות פיננסיות					
457,126	453,164	-	3,962	455,394	פיקדונות הציבור***
6,876	6,876	-	-	6,942	פיקדונות מבנקים
567	567	-	-	556	פיקדונות הממשלה
3	3	-	-	3	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
22,362	793	1,554	20,015	21,415	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,363	2,990	7,625	748	11,363	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
10,518	10,511	-	7	10,518	התחייבויות פיננסיות אחרות
508,815	474,904	9,179	24,732	**506,191	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות**
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
224	224	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

- * כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,748 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).
- ** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 81,354 מיליון ש"ח ובסך של 25,887 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-ו](#).
- *** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של 44 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.
 - (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 - רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 - רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2021			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
189,299	186,264	-	3,035	189,283	מזומנים ופיקדונות בבנקים
71,112	2,536	14,044	54,532	71,105	ניירות-ערך*
1,253	1,253	-	-	1,253	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
355,298	349,563	-	5,735	352,623	אשראי לציבור, נטו***
2,051	2,051	-	-	1,969	אשראי לממשלות
12,984	2,224	9,330	1,430	12,984	נכסים בגין מכשירים נגזרים
446	419	-	27	446	נכסים פיננסיים אחרים
632,443	544,310	23,374	64,759	**629,663	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
526,995	516,951	-	10,044	525,072	פיקדונות הציבור***
11,534	11,534	-	-	11,601	פיקדונות מבנקים
761	761	-	-	752	פיקדונות הממשלה
3,427	3,427	-	-	3,426	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
26,622	8,829	1,589	16,204	25,582	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
14,350	6,799	6,115	1,436	14,350	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,960	6,933	-	27	6,960	התחייבויות פיננסיות אחרות
590,649	555,234	7,704	27,711	**587,743	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
133	133	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 2,058 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 90,413 מיליון ש"ח ובסך של 31,394 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכלל ביתרת פיקדונות הציבור סך של 40 מיליוני ש"ח בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2022			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
32,539	-	7,061	25,478
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
16,167	-	771	15,396
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
3,185	163	3,022	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
1,813	-	1,800	13
אגרות-חוב של אחרים זרים			
53,704	163	12,654	40,887
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,693	-	68	1,625
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
4,523	-	-	4,523
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
287	-	-	287
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
360	-	360	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
696	-	696	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
5,866	-	1,056	4,810
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,067	140	927	-
חוזי שקל-מדד			
4,158	297	3,861	-
חוזי ריבית אחרים			
5,473	1,677	3,752	44
חוזי מטבע-חוץ			
3,153	365	1,458	1,330
חוזי מניות			
23	21	2	-
חוזי סחורות ואחרים			
13,874	2,500	10,000	1,374
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
6,549	-	-	6,549
אשראי בגין השאלת ניירות-ערך			
51	-	-	51
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
81,737	2,663	23,778	55,296
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
1,024	465	559	-
חוזי שקל-מדד			
4,455	266	4,189	-
חוזי ריבית אחרים			
5,845	3,893	1,905	47
חוזי מטבע-חוץ			
3,038	1,401	298	1,339
חוזי מניות			
23	15	8	-
חוזי סחורות ואחרים			
19	9	10	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
14,404	6,049	6,969	1,386
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
6,301	-	-	6,301
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
51	-	-	51
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
5,278	-	-	5,278
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
26,034	6,049	6,969	13,016
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2021				
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות-חוב זמינות למכירה				
41,755	-	7,417	34,338	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
10,665	-	864	9,801	אגרות-חוב של ממשלות זרות
3,033	172	2,861	-	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,785	-	2,770	15	אגרות-חוב של אחרים זרים
58,238	172	13,912	44,154	סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה
1,055	-	37	1,018	השקעות במניות סחירות שאינן למסחר
ניירות-ערך למסחר				
3,254	-	22	3,232	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
2	-	-	2	אגרות-חוב של ממשלות זרות
3,256	-	22	3,234	סך-הכל ניירות-ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
356	116	240	-	חוזי שקל-מדד
4,627	399	4,228	-	חוזי ריבית אחרים
4,969	2,142	2,780	47	חוזי מטבע-חוץ
1,412	243	470	699	חוזי מניות
2	2	-	-	חוזי סחורות ואחרים
11,366	2,902	7,718	746	סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,594	-	-	3,594	אשראי בגין השאלות ניירות-ערך
7	-	-	7	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
77,516	3,074	21,689	52,753	סך-כל הנכסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
337	72	265	-	חוזי שקל-מדד
5,149	232	4,917	-	חוזי ריבית אחרים
4,516	2,212	2,257	47	חוזי מטבע-חוץ
1,359	472	186	701	חוזי מניות
2	2	-	-	חוזי סחורות ואחרים
44	20	24	-	התחייבויות בגין נגזרים משובצים
11,407	3,010	7,649	748	סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,594	-	-	3,594	פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
7	-	-	7	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
368	-	-	368	התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
15,376	3,010	7,649	4,717	סך-כל ההתחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
34,358	-	6,890	27,468
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
18,282	-	882	17,400
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2,809	160	2,649	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
2,559	-	2,545	14
אגרות-חוב של אחרים זרים			
58,008	160	12,966	44,882
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
1,592	-	68	1,524
השקעות במניות סחירות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
4,774	-	8	4,766
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
3,163	-	-	3,163
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
280	-	280	-
אגרות-חוב של אחרים זרים			
722	-	722	-
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
8,939	-	1,010	7,929
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
594	93	501	-
חוזי שקל-מדד			
3,481	201	3,280	-
חוזי ריבית אחרים			
6,282	1,656	4,583	43
חוזי מטבע-חוץ			
2,624	272	965	1,387
חוזי מניות			
3	2	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
12,984	2,224	9,330	1,430
סך-הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
5,828	-	-	5,828
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
27	-	-	27
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
87,378	2,384	23,374	61,620
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
598	230	368	-
חוזי שקל-מדד			
3,968	205	3,763	-
חוזי ריבית אחרים			
7,267	5,425	1,800	42
חוזי מטבע-חוץ			
2,514	936	184	1,394
חוזי מניות			
3	3	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
40	21	19	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
14,390	6,820	6,134	1,436
סך-הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
5,318	-	-	5,318
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
27	-	-	27
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
4,726	-	-	4,726
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
24,461	6,820	6,134	11,507
סך-כל ההתחייבויות			

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2022					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					בלתי מבוקר
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
					אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון
16 ⁽¹⁾	313	313	-	-	
50 ⁽²⁾	91	91	-	-	השקעות במניות
66	404	404	-	-	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2021					
					בלתי מבוקר
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
7 ⁽¹⁾	612	612	-	-	
120 ⁽²⁾	185	185	-	-	השקעות במניות
127	797	797	-	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2021					
					מבוקר
					נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה
					אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
18 ⁽¹⁾	440	440	-	-	
146 ⁽²⁾	338	338	-	-	השקעות במניות
128	778	778	-	-	סך-הכל

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2022	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2022
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה								
160	3	-	-	-	-	-	163	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(137)	(200)	-	-	12	-	-	(325)	-
(4)	41	-	-	(6)	-	-	31	-
(3,769)	(554)	-	(297)	2,404	-	-	(2,216)	-
(664)	(835)	-	-	463	-	-	(1,036)	-
(1)	5	-	3	(1)	-	-	6	-
(21)	1	-	-	11	-	-	(9)	-
(4,436)	(1,539)	-	(294)	2,883	-	-	(3,386)	-

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח ההפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2021	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2021
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה								
165	7	-	-	-	-	-	172	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
169	(117)	-	-	(8)	-	-	44	(111) ⁽³⁾
118	65	-	2	(18)	-	-	167	(1)55 ⁽³⁾
(2,202)	1,409	-	76	647	-	-	(70)	995 ⁽³⁾
(752)	(168)	-	4	687	-	-	(229)	(15) ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-
(18)	(4)	-	-	2	-	-	(20)	(3) ⁽³⁾
(2,520)	1,192	-	82	1,310	-	-	64	921

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021
נכסים								
ניירות-ערך זמינים למכירה								
165	(5)	-	-	-	-	-	160	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
169	(251)	-	-	(55)	-	-	(137)	(169) ⁽³⁾
118	(72)	-	(10)	(40)	-	-	(4)	(48) ⁽¹⁾⁽³⁾
(2,202)	(2,934)	-	(9)	1,376	-	-	(3,769)	(1,101) ⁽³⁾
(752)	(675)	-	-	763	-	-	(664)	10 ⁽³⁾
-	(1)	-	-	-	-	-	(1)	-
(18)	(8)	-	-	5	-	-	(21)	-
(2,520)	(3,946)	-	(19)	2,049	-	-	(4,436)	(1,308)

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2022			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	163	ציטוט מצד נגדי לעסקה	ציטוט מצד נגדי לעסקה -
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(325)	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.68%) -1.84% -0.04%
חוזי ריבית אחרים	31	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (1.12%) -14.23% -0.04%
חוזי מטבע-חוץ	(2,216)	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה (0.37%) -14.29% -0.04%
חוזי מניות	(1,043)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה (0.20%) -1.79% -0.04%
חוזי מניות	9	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי -
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי -
חוזי ריבית אחרים	(1)	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן (69.80%) -75.00% -62.00%
חוזי סחורות ואחרים	6	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה (7.81%) -13.68% -0.58%
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	(9)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי -
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	91	הערכת שווי	
אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	313	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:
 (1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2021			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	172	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	44	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.04%-4.09% (1.10%)
חוזי ריבית אחרים	167	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.04%-14.94% (1.53%)
חוזי מטבע-חוץ	(70)	מודל תמחור אופציות	0.04%-14.15% (0.41%)
חוזי מניות	(249)	מודל תמחור נגזרי מניות	0.04%-13.96% (0.46%)
חוזי מניות	20	מודל תמחור אופציות	-
חוזי מטבע-חוץ	-	מודל תמחור אופציות	-
חוזי סחורות ואחרים	-	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.76%-0.76% (0.76%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	(20)	מודל תמחור אופציות	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	185	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	612	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

(1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2022

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2021			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן יחסי)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	160	ציטוט מצד נגדי לעסקה	-
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	(137)	סיכון צד נגדי לעסקה	0.04%-1.84% (0.68%)
חוזי ריבית אחרים	(4)	סיכון צד נגדי לעסקה	0.04%-14.23% (1.12%)
חוזי מטבע-חוץ	(3,769)	סיכון צד נגדי לעסקה	0.04%-14.29% (0.37%)
חוזי מניות	(687)	סיכון צד נגדי לעסקה	0.04%-1.79% (0.20%)
חוזי מניות	21	ציטוט מצד נגדי	-
חוזי מטבע-חוץ	-	ציטוט מצד נגדי	-
חוזי סחורות ואחרים	(1)	סיכון צד נגדי לעסקה	0.09%-0.09% (0.09%)
נגזרים משובצים ⁽¹⁾	(21)	ציטוט מצד נגדי	-
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	338	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	440	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

(1) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

בתקופת הדוח פורסמו עדכונים רגולטוריים, בתחומי פעילות שונים, אשר להם עשויות להיות השפעות שונות על פעילות הקבוצה. להלן פירוט עדכונים רגולטוריים מהותיים ורלוונטיים לפעילות הבנק.

משבר הקורונה והמערכת הבנקאית

לאור ההתאמות שנדרשו בפעילות המערכת הבנקאית עקב משבר הקורונה, פרסם בנק ישראל במהלך שנת 2020 במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין ייעודית מספר 250, ריכוז של כלל ההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה, שכלל שורה של הקלות רגולטוריות להתמודדות עם משבר הקורונה. לאור התייצבות המצב במשק, פרסם בנק ישראל ביום 28 בדצמבר 2021 עדכון להוראה 250, במסגרתו בוטלו מרבית ההקלות או עוגנו בהוראות הרלוונטיות, וחלקן הוארכו עד לסוף יוני 2022.

ביום 18 בינואר 2022, עקב התפשטות גל נוסף של נגיף הקורונה, והחשש להיעדרות משמעותית בכח האדם במשק כולו ובמערכת הבנקאית בפרט, ומתוך ראייה צופה פני עתיד, המניחה המשך פגיעה במצבת העובדים המחייבת צמצום בהיקפי קבלת הקהל, פרסם בנק ישראל עדכון נוסף, במסגרתו ניתנו הקלות לעניין פתיחת סניפי הבנק עד ליום 28 בפברואר 2022. כמו-כן ניתנה האפשרות לבנק לקבוע כי השירותים בסניפים יינתנו בכפוף לתיאום תור מראש למעט כאשר מדובר באזרחים ותיקים.

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו יוזמות רגולטוריות רבות שעיקר עניינן, הגברת התחרות ועידוד החדשנות במערכת הבנקאית בישראל, חלקן יושמו, וחלקן עדיין נמצאות בשלבי גיבוש ויישום שונים.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פרסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרם).

כחלק מהגנות הינוקא לחברות כרטיסי האשראי הבנק נדרש לצמצם את מסגרות האשראי השנתיות שלו בכרטיסי האשראי ב-50% ביחס למסגרות האשראי שהקצה בכרטיסי אשראי בשנת 2015, זאת עד חודש פברואר 2021. בחישוב סך מסגרות האשראי כאמור, יובאו בחשבון מסגרות אשראי של לקוחות הבנק הגבוהות מ-5,000 שקלים חדשים. לאחר מכן לא יוכל הבנק להגדיל את היקף המסגרות במשך 3 שנים נוספות. ביום 11 בנובמבר 2020 אושר צו להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) (שינוי השיעור והסכומים לעניין צמצום מסגרות אשראי לפי סעיף 9(ג) לחוק) (הוראת שעה), התשפ"א-2020 אשר קבע כי לאור משבר הקורונה והמצוקה הכלכלית של לקוחות רבים החל מסוף ינואר 2021 ועד סוף ינואר 2022 יעמוד הקיצוץ האמור לעיל, על 45% ממסגרת האשראי שהייתה ללקוח ב-2015, ועד למינימום של 7,500 שקל בחודש, במקום מינימום של 5,000 ש"ח כפי שנקבע במקור. הבנק פעל לצמצום מסגרות האשראי כנדרש, ומקיים דרישה זו החל מהמועד האמור.

בעקבות דיון בוועדת הכלכלה מיום 27 בדצמבר 2021, בנושא צמצום מסגרות האשראי, הוסכם על-ידי משרד האוצר ויו"ר ועדת הכלכלה בתיאום עם בנק ישראל, על הפחתת הצמצום במסגרות כרטיסי האשראי שנקבע בחוק שטרם. בהתאם לזאת, ביום 30 בינואר 2022 אושר צו שר האוצר המתקן את סעיף 9(ג) בחוק "הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות" במסגרתו הוארכו ההקלות שניתנו בשנה נוספת עד ליום 31 ינואר 2023, כך שהצמצום במסגרות יהיה 45% במקום 50% והרף התחתון לקיצוץ מסגרת קיימת יהיה 7,500 ש"ח במקום 5,000 ש"ח. בשנת 2023 ישתנה שיעור הצמצום ל 49% מסך המסגרות שהועמדו לציבור ב-2015, כאשר מסגרת מתחת ל-8,500 ש"ח לא תילקח בחשבון בחישוב צמצום המסגרות. תיקון הסעיף יאפשר לבנק לצמצם את הפגיעה בלקוחותיו כתוצאה מצמצום המסגרות.

החוק לניוד חשבונות בין בנקים באופן מקוון

בחודש פברואר 2018 אושר בכנסת החוק להקמת מערכת ניווד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי החוק - הבנקים יחויבו לאפשר מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבעה ימי עסקים וללא עלות ללקוח.

ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם בנק ישראל את כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), וכן את הוראת ניהול בנקאי תקין 448 - העברת הפעילות הפיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, אשר מסדיר את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בניוד, והמפרט את החובות החלות על כל אחד מהבנקים (המעביר והקולט).

כהליך חקיקה משיק ומשלים בוצעו במהלך שנת 2021 התאמות רלוונטיות בחוק סליקה אלקטרונית של שיקים ושיקים ללא כיסוי (תיקוני חקיקה), התשפ"א-2021, בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים) (תיקון), התשפ"א-2021, בכללי סליקה אלקטרונית של שיקים ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 448 בנושא העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון.

בנוסף, ביום 12 ביולי 2021 הונח על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה תזכיר החוק בנושא "אחריות בנק קולט", אשר נועד להשלים את תהליך החקיקה, ולקבוע את הסדר האחריות שיחול על ניווד חשבון בנק. במסגרת תזכיר זה מוצע לקבוע 'כתובת אחת' עבור הלקוח, שתהיה הגורם האחראי להשלמת הליך הניוד, לתיקון תקלות ופגמים בתהליך ולפיצוי במקרה של נזק.

ביום 22 בספטמבר 2021 סעיף 1ב5 לחוק, כללי הנגיד והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 448 נכנסו לתוקפם, והמערכת לניוד חשבונות בין בנקים עלתה לאוויר.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

בנקאות פתוחה - OPEN API

במסגרת החוק להגברת התחרות במערכת הבנקאית, פרסם בנק ישראל ביום 24 לפברואר 2020, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 בנושא "יישום תקן הבנקאות הפתוחה בישראל". הנוהל קבע כללים לגבי צפייה של צד ג' במידע פיננסי של הלקוח. בנוהל נקבע כי תינתן גישה למידע פיננסי של לקוחות המערכת הבנקאית שיתנו הסכמתם לכך בשיטת OPEN API (בנקאות פתוחה), באמצעות ממשק מאובטח שיאפשר הבנקים לצדדים שלישיים. פתיחת הממשק יאפשר לצדדים שלישיים לספק שירותי איסוף מידע פיננסי והשוואת עלויות לצורך הצעת שירותים שונים ללקוח ממגוון גופים פיננסיים. בהתאם לזאת, הבנק נדרש לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו ללקוחות שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה יכולה להתבצע בכפוף לאישור לקוח בשיטת OPEN API.

ביום 18 באפריל 2021 עלה לאוויר שלב א' - שכלל את יתרות ותנועות עו"ש. שלב ב' - הכולל את פירוט תנועות בכרטיסי חיוב, בנקאיים או חוץ בנקאיים, וגישה למתן הוראת העברת תשלום מחשבון הבנק של הלקוח - עלה לאוויר ביום 31 במרץ 2022.

ביום 4 בנובמבר 2021 אישרה הכנסת חקיקה העוסקת בקידום הבנקאות הפתוחה - חוק שירותי מידע פיננסי, התשפ"א 2021. החוק נותן דגש, בין היתר, לנושאים: מערכת ההסכמות בין הלקוח (וכלל שותפיו לחשבון), נותן שירותי המידע וצרכן המידע, איסור גביית עמלה בגין השירות, אפשרות ביטול השירות, סדרי אבטחת מידע וכו', ועתידה להיכנס לתוקף ביום 14 ביוני 2022.

בחוק נקבע כי סלי המידע יעלו לאוויר במועדים הבאים: שלב ג' - הכולל גישה למידע נוסף של הלקוח (אשראי, פיקדונות, חסכונות) ביום 31 באוקטובר 2022. שלב ד' - הכולל מידע על תיק ניירות-ערך של הלקוח - צפוי להסתיים עד ליום 14 ביוני 2023. הרחבת המידע לתאגידים תתבצע בשתי פעימות: בינואר 2023 מידע על תאגידים עם מחזור עד 5 מיליוני ש"ח ומורשה חתימה יחיד (עסק קטן); בדצמבר 2023 יתר התאגידים.

ביום 23 לפברואר 2022 פרסם בנק ישראל, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368, במסגרתו בוצעו התאמות שונות לנוסח שנקבע בחוק, הוסרו הוראות שיצרו כפילות ביחס אליו, וכן הותאמו לוחות הזמנים לשלבי היישום כפי שנקבעו בו.

יוזמות לעידוד התחרות בתחום שוק ההון

ביום 20 בדצמבר 2021 פרסמה רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון עדכון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע בשוק החיסכון הפנסיוני. החוזר קובע את מבנה הממשקים האחידים המשמשים את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, המעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת העברת מידע וביצוע פעולות עסקיות שונות המתבצעות ביניהם. העברת מידע במבנה אחיד מאפשרת שכלול של תהליכי זרימת המידע בשוק ומהווה בסיס לפעילותה של מערכת סליקה פנסיונית מרכזית. כמו-כן, כחלק מייעול תהליכי העבודה בשוק ולאור ההתפתחויות הטכנולוגיות, קובע החוזר קיצור לוחות הזמנים להעברת מידע וביצוע פעולות ומנגיש מידע עדכני לכלל השחקנים בשוק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפקדון ניירות-ערך" - ביום 23 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים נוסח סופי להוראת ניהול בנקאי תקין 460, הוראה חדשה, הקובעת פורמט אחיד של הצגת מידע ונתונים ללקוח אודות תיק ניירות הערך שלו בבנק. מועד התחילה של ההוראה הינו עד ליום 1 בינואר 2023.

יוזמות לעידוד התחרות בתחום המשכנתאות

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים להלוואות לדיור" - ביום 31 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי 451 בנושא נהלים להלוואות לדיור, לפיו, תאגיד בנקאי נדרש, בין היתר: למתן אישור עקרוני ללקוח תוך 5 ימי עסקים מיום בו הוגשה הבקשה לקבלת הלוואה; להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים של הלוואות לדיור בטווחי זמן שונים; להציג ללקוחותיו בחשבונם באתר האינטרנט של הבנק מידע בהתאם למידע המפורט, בפורמט קבוע, ובתדירות דו שנתית. תחילתה של הוראה זו ביום 31 באוגוסט 2022.

יוזמות רגולטוריות בתחום התשלומים

תזכיר חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, התשפ"ב-2022

תזכיר החוק פורסם ביום 10 בינואר 2022 ומטרתו להסדיר את העיסוק בשירותי התשלום הניתנים על-ידי גופים חוץ בנקאיים ומערכת היחסים בינם לבין הבנקים, על מנת, ולאפשר לגופים אלה להשתלב כשחקן משמעותי בשוק התשלומים, ובכך להביא לעידוד התחרות. בהתאם לתזכיר חוק זה, השירותים אשר עיסוק בהם יחייב רישיון ופיקוח מאת הרשות לניירות-ערך, כוללים, בין היתר; הנפקת אמצעי תשלום; מתן הוראת תשלום; פעילות סליקה; העברת כספים למוטב ללא ניהול חשבון, ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים וכד'. לנוכח ההתפתחויות בתחום התשלומים והפעילות של ארנקים דיגיטליים, פרסם בנק ישראל ביום 16 ליוני 2021 קול קורא לקבלת מידע בנושא תשלומים באמצעות הטלפון הנייד. לצורך כך, ובהמשך לוועדה שהוקמה לגיבוש מדיניות בנק ישראל בנושא, התבקש מידע מגופים ישראלים ובין-לאומיים בעלי ניסיון וידע מתאימים על תחום התשלומים באמצעות הטלפון הנייד או מכשירים חכמים אחרים, בדגש על תחום השימוש במידע שנובע אגב תשלומים כאלה, וכן בנוגע לאפשרות של ביצוע העברות של תשלומים בין יישומונים (אפליקציות) שונים בטכנולוגיית Peer to Peer (להלן תשלומי P2P), בפרט הסוגיות הבאות: השימוש במידע שנובע מפעילות התשלומים בנייד; יתרונות וחסרונות ביצירת ממשק לביצוע תשלומי P2P בין יישומונים שונים; התייחסות להיבטי תחרות, תנאי שוק הוגנים, יעילות וחדשנות, דינמיקת שוק והגנת הצרכן.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

בהמשך לזאת, פרסם בנק ישראל ביום 11 בינואר 2022 את מסקנות הוועדה, ובכלל זה, (1) בנק ישראל מחזיק בתפיסה העקרונית לעניין המידע אשר נוצר ונאסף בגופים הפיננסיים השונים אודות לקוח, לפיה המידע שייך ללקוח, כך שיש בידי הלקוח את הזכות להחליט אילו גורמים יחשפו למידע האמור ואילו שימושים יעשו בו. בהתאם לגישה זו, בנק ישראל סובר כי (2) גופים פיננסיים רשאים להשתמש במידע שקיבלו בהסכמה של הלקוחותיהם לשימושים שהסכימו הלקוחות, בכפוף לכל דין. עוד הודגש כי התאמת חוק הגנת הפרטיות בישראל לדין האירופאי, צפוי בין היתר, לתת מענה גם לסוגיות שימוש במידע בכל הנוגע למידע שנאסף אגב מתן שירות, באופן חוצה סקטורים במשק הישראלי.

הגנת הפרטיות

ביום 5 בינואר 2022 עברה הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"ב-2022 קריאה ראשונה בכנסת. התיקון הצפוי להתאים את הרגולציה הקיימת בישראל בתחום להתפתחויות הטכנולוגיות והחברתיות, ולחקיקה האירופאית (GDPR), לצמצם את חובת הרישום על מאגרי מידע, ולהרחיב את סמכויות האכיפה המנהלית של הרשות להגנת הפרטיות.

הוראות המפקח על הבנקים בנושאים נוספים

- **הוראת ניהול בנקאי תקין 203A בנושא "מדידה והלימות הון - טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 15 במרץ 2022 עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 203A בנושא "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי" אשר מאמץ את עקרונות באזל לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי בגישה הסטנדרטית. מועד תחילת התיקון להוראה 203 הנו מיום פרסומו 15 במרץ 2022.
- **טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין חדש B329 בנושא "מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור"** - ביום 9 בפברואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור". מטרת ההוראה להסדיר עקרונות וכללים לביצוע עסקות בין תאגיד בנקאי לגוף מוסדי, ובכלל זה מכירת תיקי הלוואות לדיור לתאגיד חוץ בנקאי, הלוואות לדיור בשיתוף עם גופים מוסדיים, והסכמי שיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור. עקרונות אלו נועדו, בין היתר, לשמור על זכויות הלווים בתיקי הלוואות שנמכרו, למנוע מצב של סלקציה שלילית שתפגע באיכות תיק האשראי של הבנק ולמנוע התפתחות של סיכון מוסרי לגוף הרוכש.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים"** - הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 1 בפברואר 2022 נוסח סופי להוראת ניהול בנקאי תקין 312 וקובץ שאלות ותשובות ליישום ההוראה בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". במסגרת עדכון זה בוצעו מספר עדכונים שנועדו להפחית את נטל יישום דרישותיה, לחדד את הגדרות, מבלי לפגוע בעקרונות המרכזיים העומדים בבסיסה.
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא "דירקטוריון"** - בחודש ינואר 2022 פורסם עדכון להוראה ולפיו יידרש ייצוג הולם לשני המינים בדירקטוריון הבנק והדירקטוריון יידרש לקבוע מדיניות בדבר שיעור הגיוון המגדרי בו, לרבות טווח הזמן להשגת היעד (עד שלוש שנים מאישור המדיניות).
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים"** - ביום 23 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים נוסח מעודכן לפיו חודדו הסעיפים בהוראה לעניין חזקות "השליטה" ביחס לבעל המניות הגדול בחברה, כך שהגדרת המונח "שליטה" בהוראה, לא תחול כאשר משקיע מוסדי שהוא מבטח או חברה מנהלת, מחזיק באמצעי השליטה פחות משיעור של 20%. גישה זו נועדה למנוע "תנודתיות" בקבוצות הלווים, המקשה על תכנון אשראי ל"קבוצות לווים", בפרט כאשר חזקת "השליטה" מתבססת על החזקה ארעית של משקיע מוסדי במניות בסכום מזערי מעבר להחזקת משקיעים מוסדיים אחרים. מועד תחילת עדכון זה הינו מיום פרסומו.
- **עדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור"** - פורסמו שני עדכונים לנוהל בנוגע להסדרה הנדרשת וההתאמה לשירותי תשלום מתקדמים:
- ביום 10 במרץ 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיטה שנייה לעדכון במסגרתו התווסף סעיף בנושא "שירותי תשלום אגב פעילות במטבע וירטואלי של לקוחות" - העדכון צפוי לעגן את העקרונות והדרישות מהמערכת הבנקאית במתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות קריפטוגרפים ווירטואליים. במסגרת זו, יידרש הבנק לקבוע מדיניות ונהלים אגב פעילות מסוג זה, וכן לבצע ניטור, בקרה ודיווח אחר מוקדי סיכון בפעילות זו.
- ביום 24 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל 411 הכולל, בין היתר, הוספת נספח ב'2 העוסק באסדרת היבטי איסור הלבנת הון בשירותי תשלום מתקדמים, דוגמת אפליקציית תשלומים. הערכת הסיכונים, כפי שנערכה על-ידי הפיקוח על הבנקים במסגרת גיבוש האסדרה, העלתה כי סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור, הכרוכים בפעילות בשירותי תשלום אינם גבוהים, נכון למועד זה, וזאת בהינתן מגבלות מהודקות, ובכלל זה הגבלת היקפי הפעילות ומסגרות האשראי. בהתאם לעדכון הנוהל, תאגיד בנקאי רשאי לקבוע דרכי זיהוי ואימות חלופיים ביחס לחלק מדרישות צו איסור הלבנת הון, התשס"א-2001 (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור). מועד התחילה לעניין נספח ב'2 - הינו שנה מיום פרסום העדכון לנוהל, קרי ביום 24 באוקטובר 2022, ויחול הן ביחס ללקוחות חדשים והן ביחס ללקוחות קיימים. בנק הערוך לכך רשאי לפעול בהתאם לעדכון לנוהל, מוקדם ממועד התחילה האמור, ובלבד שהעביר הודעה על כך בכתב לפיקוח על הבנקים.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

- **הוראת ניהול בנקאי תקין חדש 250A בנושא "מעבר מריבית לליבור" - בתחילת שנת 2022 הופסק במערכת הפיננסית העולמית השימוש בשיעורי ריביות הליבור, למעט ריביות הליבור במטבע דולר שפרסומן צפוי להיפסק ביוני 2023. בהתאם לזאת, ביום 3 באוקטובר 2021 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה 250A, המפרטת את העקרונות ליישום המעבר מריבית הליבור, במטרה לוודא היערכות נאותה של המערכת הבנקאית, והתייחסות למלוא הסיכונים הפוטנציאליים ולהיבטי הוגנות כלפי הלקוחות הכרוכים במעבר מריבית הליבור. ההוראה מפרטת את הדרישות וציפיות מהמערכת הבנקאית, לרבות היערכות לסיכונים משפטיים, תפעוליים, התנהגותיים (Conduct), סיכונים מוניטין והיבטי ההגנות כלפי הלקוחות. הבנק פעל לוודא קיום התאמה מלאה, בין דרישות ההוראה להיערכותו בנושא. בהלוואות המבוססות על ריביות הבסיס שפרסומן הופסק, הבנק פעל ברבעון האחרון של שנת 2021 וממשיך לפעול להחלפת ההסכמים המשפטיים מול הלקוחות והמרת המוצרים במועד שינוי הריבית הקרוב.**
- **הוראת ניהול בנקאי תקין 420 בנושא משלוח הודעות בתקשורת - ביום 6 ביוני 2021 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 420 בו נקבעו, בין היתר, עקרונות למשלוח הודעות ללקוחות באופן אפקטיבי. כחלק מההיערכות ליישום העדכון, נדרשים הבנקים וחברות כרטיסי האשראי למפות את מגוון ההודעות שהם שולחים ללקוחותיהם ולבחון אותן, על מנת לבחור את ערוצי התקשורת המתאימים למשלוח כל הודעה, בהתאם למתן מהותיות המידע ולמהירות הנדרשת למסירתו. בהקשר זה, הודגש כי, מעבר לחשיבות שבבחירת הערוץ המתאים להעברת סוגים שונים של מסרים, ישנה חשיבות רבה לכך שהמידע המוצג בהודעה יימסר באופן אפקטיבי ובהיר גם מבחינת צורתו ותוכנו. הנהל יכנס לתוקפו שנה מיום פרסומו.**

הצעות חוק מהותיות חדשות/שנכנסו לתוקף

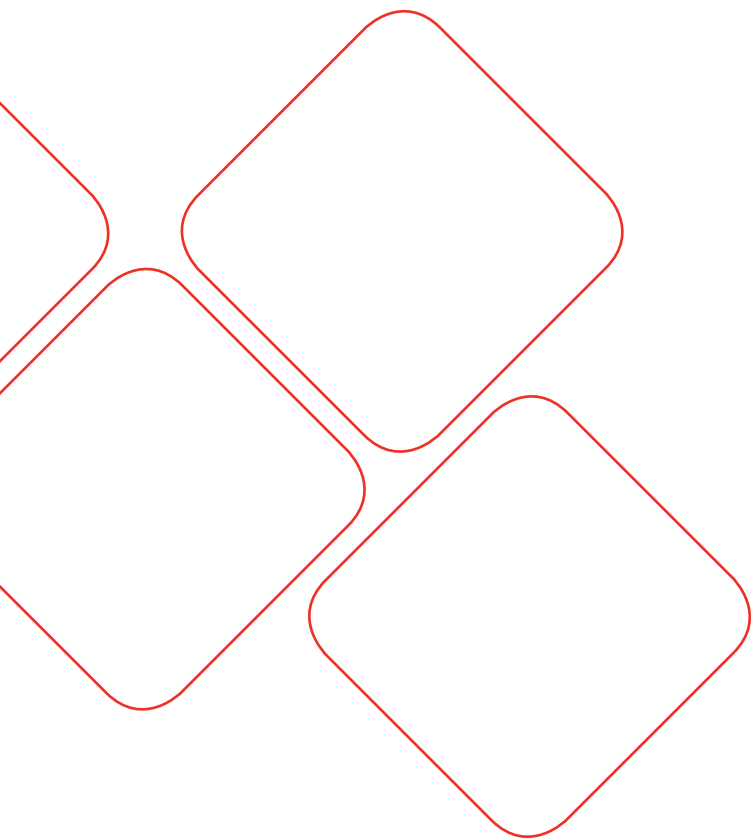
- **תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' --) - התשפ"ב-2022 - ביום 1 במרץ 2022 פורסם תזכיר חוק פסיקת ריבית והצמדה (תיקון מס' --), התשפ"ב-2022, תזכיר חוק זה מבקש לערוך מספר תיקונים בחוק פסיקת ריבית והצמדה המבוססים על המלצות הוועדה הבין משרדית לבחינת הריביות לפי חוק פסיקת ריבית אשר מונתה בשנת 2018. העדכונים כוללים, בין היתר: שתי חלופות לחישוב ריבית הבסיס בלבד (שקלית וצמודה), ושינוי מנגנון ריבית הפיגורים והפחתתו. תזכיר החוק אושר בוועדת שרים ביום 3 לאפריל 2022.**
 - **חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 4) (עיכוב הליכים לשם גיבוש ואישור הסדר חוב) (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש), התשפ"א-2021. ביום 1 במרץ 2021 אושר החוק, אשר מטרתו ליצור מתווה להתמודדות עם עלייה בהיקף החייבים שיבקשו לפנות להליכים של הסדר חוב או להליכי חדלות פירעון בעקבות תקופת מגפת הקורונה ולהתאים אותם למאפיינים המיוחדים של חייבים אלה. זאת, על-ידי עיכוב האפשרות של נושים לפתוח בהליכי חדלות פירעון, ועל ידי עידוד החייבים לפנות להליכים של הסדר חוב. תיקון זה נכנס לתוקף ביום 18 במרץ 2021 למשך שנה. ביום 24 בינואר 2022, פורסמה טיוטת צו שמאריכה את הוראת שעה זו בשישה חודשים עד ליום 17 בספטמבר 2022. עיכוב הליכים לצורך גיבוש ואישור הסדר חוב מאפשר לחייב לשמור את השליטה בנכסיו בתקופת עיכוב ההליכים; ויתאפשר לתקופה של עד 3 חודשים, בהתאם לשיקול דעתו של בית המשפט.**
 - **חוק שכר שווה לעובדת ולעובד (תיקון - חובת פרסום דוח שנתי), התש"ף-2020 עבר ביום 25 באוגוסט 2020 בקריאה שנייה ושלישית ופורסם ברשומות. התיקון קובע כי מעסיק עם למעלה מ-518 עובדים, יאסוף נתונים ויערוך אחת לשנה דין וחשבון פנימי בו יפורט השכר הממוצע של עובדות ועובדים תוך פירוט פערי השכר הממוצע הקיימים בין גברים לנשים בכל חתך עובדים במקום העבודה. אחת לשנה ימסור המעסיק לכל עובד ועובדת במקום העבודה מידע בדבר חתך העובדים אליו משתייך העובד, סוגי התפקידים שנכללו באותו החתך וכן פער השכר בתוך אותו החתך. תחילתו של חוק זה 60 ימים מיום פרסומו; דין וחשבון ראשון לפי הוראות חוק זה יוכן עד ליום 1 ביוני 2022 בהתייחס לשנה שקדמה לו. הבנק נערך לעמידה בהוראות החוק.**
- יוזמות רגולטוריות אלו בעלות השפעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. הבנק בוחן את המשמעויות העסקיות והתפעוליות הן בטווח המיידי לצרכי יישום, וכן את ההשפעות ארוכות הטווח הנובעות מהן. השפעות אלו אינן ניתנות בכל המקרים לכימות בראשית התהוותן ותלויות, בין היתר בדפוס התנהגות צרכניים, שינויים רגולטוריים נוספים משיקים והתנהגות של שחקנים נוספים בשוק.

Q1
2022

בנק הפועלים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

תוכן העניינים

212	7. נספחים	197	5. ממשל תאגידי
212	7.1. התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים	197	5.1. הביקורת הפנימית
215	7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית	197	5.2. עניינים אחרים
		198	6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם
		198	6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
		210	6.2. דירוג הבנק
		211	6.3. מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

רשימת הטבלאות

200	טבלה 6-1: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים
202	טבלה 6-2: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים
203	טבלה 6-3: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור
204	טבלה 6-4: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי
205	טבלה 6-5: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי
207	טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי
208	טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי
210	טבלה 6-8: דירוג
212	טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו
213	טבלה 7-2: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים
214	טבלה 7-3: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים
214	טבלה 7-4: פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות
215	טבלה 7-5: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

5. ממשל תאגידי 5.1 הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2021.

בהמשך לאמור בדוח השנתי לשנת 2021 בנוגע לחילופים הצפויים בתפקיד המבקר הפנימי הראשי של הבנק ואישור הדירקטוריון למינויו של ד"ר אמיר בכר, המכהן כמשנה למנכ"ל וממונה על חטיבת ניהול הסיכונים, למבקר הפנימי הראשי, ביום 31 במרץ 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 11א ו-14ה(ג) (1) לפקודת הבנקאות, 1941, הוא אינו מתנגד למינויו של ד"ר בכר לתפקיד. המינוי צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 ביוני 2022.

5.2 עניינים אחרים

בהמשך לאמור בסעיף זה בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2021 בנוגע לתנאי כהונת יו"ר הדירקטוריון וטייטה לעדכון הוראות הפיקוח בנושא, בחודש אפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין 301 ו-301A בנוגע לתפקידי יו"ר הדירקטוריון ותנאי הכהונה של יושבי ראש הדירקטוריון בבנקים ללא גרעין שליטה. הבנק נערך ליישום הוראות העדכון שייכנסו לתוקף ביחס ליו"ר המכהן עד חודש אוקטובר 2022. ביום 8 במאי 2022 פרסם הבנק הודעה מקדימה בדבר כוונה לזמן אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק. על סדר יום האסיפה צפויים להיכלל הנושאים הבאים: (1) דיון בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון של הבנק לשנת 2021; (2) מינוי רואי חשבון מבקרים; (3) מינוי דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 של המפקח על הבנקים ("הוראה 301"); (4) מינוי דירקטור חיצוני לפי חוק החברות (העומד גם בתנאי הכשירות לדירקטור חיצוני לפי הוראה 301); (5) מינוי שני דירקטורים במעמד "אחר", היינו שאינם דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות או לפי הוראה 301; ו- (6) אישור תנאי כהונה של יו"ר הדירקטוריון, מר ראובן קרופיק. ביום 30 במרץ 2022 העבירה לבנק הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים את רשימת המועמדים שהציעה לכהונת דירקטורים לקראת האסיפה השנתית והם: לכהונת דירקטור חיצוני לפי הוראה 301 - מר נעם הנגבי ומר רון שמיר; לכהונת דירקטור חיצוני לפי חוק החברות - מר דוד אבנר וגב' ענת פלד; ולכהונת דירקטורים במעמד "אחר" (שאינם דירקטורים חיצוניים) - גב' אודליה לבנון, מר אוסאמה חסן וד"ר דוד צביליחובסקי.

בחודשים מרץ ואפריל 2022 אימץ דירקטוריון הבנק לפי הוראות תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני) (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 אמות מידה לענין גמול השתתפות בישיבות הדירקטוריון וועדותיו לפיהן תסוג השתתפות של דירקטור תוך שימוש באמצעי תקשורת בשל הגבלות הנובעות מנגיף הקורונה כהשתתפות בישיבה רגילה, ובהמשך סיווג הדירקטוריון את השתתפויות הדירקטורים באמצעי תקשורת ביחס לישיבות מחודש מרץ 2020 ועד מרץ 2022 בהתאם לאמות המידה שנקבעו. בהמשך לכך שילם הבנק בחודש אפריל 2022 השלמת גמול לדירקטורים (לרבות לדירקטורים שכינה בעבר בתקופה האמורה) בסך כולל של כ-1.9 מיליון ש"ח (בתוספת מע"מ).

בחודש מאי 2022 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לגיון הרכב הדירקטוריון לפיה, במסגרת מכלול השיקולים לגבי הרכב הדירקטוריון וכשירותו הקולטיבית, הדירקטוריון ישאף לכך שהרכבו יכלול שיעור של 40% או יותר מאוכלוסיות המיוצגות בחסר בתפקידים עסקיים בכירים (כגון: נשים, מיעוטים אתניים, חרדים, וכד') ובכל מקרה יפעל, כפוף להוראות הדין החלות על תאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה, במטרה לשמור על שיעור גיוון מגדרי של לפחות 30%. בעת גיבוש בקשת צרכים לוועדה למינוי דירקטורים לפני אסיפה כללית שעל סדר יומה מינוי דירקטורים, יבחן הדירקטוריון את שיעור הגיוון הקיים בו ויכלול בבקשת הצרכים בקשה מהוועדה למינוי דירקטורים להציע במידת האפשר מועמדים באופן שיאפשר מימוש המדיניות האמורה. מובהר כי גם אם מכל סיבה שהיא שיעור הגיוון המגדרי בדירקטוריון הבנק לא יעמוד ברף הנזכר לעיל, אין בכך כדי לגרוע בכשירותו או תוקף החלטותיו של הדירקטוריון. בהמשך לאמור בדוח השנתי לשנת 2021 בנוגע לחילופים הצפויים בתפקיד המבקר הפנימי הראשי של הבנק ואישור הדירקטוריון למינויו של ד"ר אמיר בכר, המכהן כמשנה למנכ"ל וממונה על חטיבת ניהול הסיכונים, למבקר הפנימי הראשי, ביום 31 במרץ 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 11א ו-14ה(ג) (1) לפקודת הבנקאות, 1941, הוא אינו מתנגד למינויו של ד"ר בכר לתפקיד.

ביום 13 באפריל 2022 אישר דירקטוריון בהמלצת מנכ"ל הבנק שגב' מירב בן שושן כהן, המכהנת בשש השנים האחרונות כמנהלת אגף ניהול נכסים והתחייבויות בחטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית, תצטרף להנהלת הבנק ותמונה למנהלת הסיכונים הראשית וממונה על חטיבת ניהול הסיכונים. גב' בן שושן כהן תחליף בתפקיד את ד"ר אמיר בכר. ביום 12 במאי 2022 הודיע המפקח על הבנקים לבנק, כי אינו מתנגד למינויה של הגב' בן שושן כהן לתפקיד. המינוי האמור, כמו גם מינויו של ד"ר אמיר בכר לתפקיד המבקר הפנימי הראשי ומינויו של מר זאב חיו לממונה על החטיבה לשירותים בנקאיים צפויים להיכנס לתוקף ביום 1 ביוני 2022.

מר אסף אזולאי שכינה כסמנכ"ל השיווק של הבנק סיים את תפקידו ביום 15 במאי 2022 ופרש מהבנק. את מר אזולאי מחליף בתפקיד מר יגאל ברקת שהצטרף לבנק.

בחודש מאי 2022 אישר דירקטוריון הבנק את דוח הסביבה, חברה וממשל (ESG) של הבנק לשנת 2021. הדוח מתפרסם זו השנה ה-15 ברציפות ונכתב על-פי תקן GRI ברמת השקיפות המקיפה (Comprehensive Option) והשנה לראשונה גם על-פי תקן SASB.

ביזור גרעין השליטה בבנק והפיכה לבנק ללא גרעין שליטה

עד חודש נובמבר 2018 החזיקה גב' שרי אריסון בהיתר שליטה בבנק, באמצעות אריסון החזקות (1998) בע"מ ("אריסון החזקות"). ביום 22 בנובמבר 2018 הוחלף היתר השליטה של גב' אריסון בהיתר להחזקת אמצעי שליטה שקיבלה מבנק ישראל ("היתר החזקה"), אשר מאפשר את ביזור השליטה בבנק והבנק הפך תאגיד בנקאי בלא גרעין שליטה. לפי תנאי היתר החזקה נדרשת גב' אריסון, המחזיקה למועד פרסום הדוח כ-7.9% ממניות הבנק, למכור בתוך מספר שנים את החזקותיה בבנק העולות על 5% (לפי היתר המקורי - עד חודש נובמבר 2022, עם אפשרות הארכה של שנתיים נוספות באישור המפקח על הבנקים; ביום 10 ביוני 2021 הודיעה אריסון החזקות, שהמפקח על הבנקים האריך בשנה (עד ליום 20 בנובמבר 2023) את התקופה שבמסגרתה עליה למכור את אמצעי השליטה בבנק העולות על 5% כאמור). לפרטים נוספים אודות היתר החזקה, השינוי שחל בשנת 2018 במבנה השליטה בבנק והשלכותיו, ראה [הדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 סעיף 6.6 בפרק ממשל תאגידי](#).

6. פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

קבוצת הבנק מספקת שירותים בנקאיים ופיננסיים במגוון מגזרי פעילות בישראל ומחוצה לה.

6.1. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

6.1.1. מגזר לקוחות פרטיים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותים ללקוחות פרטיים לרבות שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון ופעילות בשוק ההון. בנוסף מציע הבנק ללקוחות בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי ומעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת: פגישות, שיחות טלפון יזומות ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה.

נכון לתאריך הדוח על המצב הכספי, השירותים ללקוחות מוענקים באמצעות מערך של 174 סניפים, בנוסף לשלוחות "פועלים מקרוב", מרכזי ייעוץ, מרכזי פלטינום ללקוחות נבחרים, ושני סניפים ניידים המעניקים שירות ללקוחות בנקודות שירות ברחבי הארץ.

בנוסף לרשת הסניפים הרחבה, הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו מגוון רחב של שירותים עצמיים ודיגיטליים המאפשרים ללקוח לבצע פעילות בנקאית באופן עצמאי, יעיל וזמין, הכוללים: מכשירים לשירות עצמי בסניפים וב-"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר", מוקד "פועלים בטלפון" מוקד "פרו" - ללקוחות בעלי אוריינטציה דיגיטלית, "מערכת קולית לקבלת מידע וביצוע פעולות (IVR)", פניות כתובות מהאתר והאפליקציה ופניות ברשתות החברתיות.

כחלק מתפישת השירות בבנק והאחריות החברתית, רואה הבנק בנגישות לאנשים עם מוגבלות נושא מהותי וחובה עסקית - במסגרתה הונגשו כלל שירותי הבנק לאנשים עם מוגבלות.

בשנים האחרונות קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים לא מאוישים (במכשירי בנק אוטומטיים לשירות עצמי, באתר האינטרנט, באפליקציות, בסלולר ובמענה הקולי האוטומטי במוקד פועלים בטלפון). יציין כי כ-85% מהפעולות הבנקאיות הנפוצות של לקוחות הבנק מבוצעות בשירותי הדיגיטל והשרות העצמי.

בנוסף למגמה זו, הגביר הבנק את השימוש בשירות תיאום פגישות מראש עם בנקאים, והוסיף ערוצים נוספים לתיאום פגישה, זאת על מנת לצמצם את זמן המתנה בסניף ולאפשר ללקוח מפגש אישי, איכותי ומקצועי.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להעצמת הערך ללקוח וליווי הלקוחות בצמתי ההחלטה החשובים בחיים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו, הכוללים בין היתר, שירותים לקבוצות לקוחות בעלי מאפיינים משותפים (מועדון היי-טק זון, פועלים YOUNG ומועדון הסטודנטים, ו-Poalim Wonder), שירותים בערוצים הישירים ופיתוח אפליקציות ייעודיות (אפליקציה לפתיחת חשבון 'OPEN', אפליקציית bit, אפליקציית מסחר שוק ההון). בחודש אוקטובר 2021 השיק הבנק תוכנית נאמנות (הטבות) ייעודית ללקוחותיו בעלי כרטיס אשראי בנקאי ("פועלים וונדר"), וזאת ללא קשר לזהות חברת כרטיסי האשראי המתפעלת את הכרטיס. התוכנית צפויה להחליף חלק מהתוכניות המנוהלות על-ידי חברות כרטיסי האשראי המתפעלות את הכרטיסים הבנקאיים.

בחודש נובמבר 2021 נחתם הסכם בין הבנק לבלנדר טכנולוגיות פיננסיות בע"מ ("בלנדר") להקמת חברה בה יחזיק הבנק בשיעור 20% ובלנדר ב-80%, אשר תעסוק בהעמדת אשראי צרכני לאנשים פרטיים בנקודות מכירה פיזיות ווירטואליות בישראל. ההסכם כולל, בין היתר, הוראות בנוגע למימון החברה, בנוגע לאופציות לבנק של רכש (לשיעור של 51%) ושל מכר, וכן אופציית רכש לבלנדר, והכל בנסיבות מסוימות. אישור רשות התחרות להסכם התקבל ביום 16 בפברואר 2022.

פעילות שוק ההון

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים (כולל בתחום המעו"ף), מסחר בניירות-ערך זרים, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון. הפעילויות מתבצעות בחלקן ישירות על-ידי הבנק ובחלקן על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

ייעוץ פנסיוני

הבנק מעניק שירותי ייעוץ פנסיוני ותכנון פרישה באמצעות מערך יועצים הפרוסים ברחבי הארץ. הבנק מחובר למסלוקה הפנסיונית, ומקבל באמצעותה מידע לצורך מתן הייעוץ. לבנק רישיון ייעוץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון ב-15 מרכזי ייעוץ פועלים INVEST ומרכז ארצי לתכנון פרישה. הבנק חתום על הסכמי הפצה עם מרבית החברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה, והוא זכאי, כיועץ אובייקטיבי, לגבות עמלת הפצה אחידה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

כחלק מהקלות בתקופת התפשטות נגיף הקורונה, ביום 25 לינואר 2022 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון הארכת תוקף לשלושה חודשים נוספים (עד ליום 25 באפריל 2022) לעמדת אי אכיפה, על פיה הרשות לא תנקוט צעדי אכיפה נגד תאגידים בנקאיים אשר יעניקו ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון, ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני ערב ההודעה, בתקופת הקורונה. כתוצאה מכך, ממשיכים יועצי הבנק להעניק ייעוץ פנסיוני טלפוני ללקוחות קיימים בבנק. כמו-כן, הרשות פועלת לקידום תיקון חקיקה במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לבצע ייעוץ בטלפון ובאמצעים דיגיטליים. בהתאם לזאת, פרסמה ביום 9 בפברואר 2022 טיוטת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 11), התשפ"ב-2022. הטיוטה קיבלה אישור בוועדת השרים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

ביום 20 לדצמבר 2021 פרסמה רשות שוק ההון ביטוח וחסכון עדכון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע בשוק החיסכון הפנסיוני. החוזר קבוע את מבנה הממשקים האחידים המשמשים את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, המעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת העברת מידע וביצוע פעולות עסקיות שונות המתבצעות ביניהם. העברת מידע במבנה אחיד מאפשרת שכלול של תהליכי זרימת המידע בשוק ומהווה בסיס לפעילותה של מערכת סליקה פנסיונית מרכזית.

כמו-כן, כחלק מיישול תהליכי העבודה בשוק ולאור ההתפתחויות הטכנולוגיות, קובע החוזר קיצור לוחות הזמנים להעברת מידע וביצוע פעולות ומנגיש מידע עדכני לכלל השחקנים בשוק.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים באמצעות סניפי הבנק, ב"פועלים בטלפון", ובאמצעות הערוצים הישירים (מכשירים לשירות עצמי, אתר ואפליקציה) ועמוד הפייסבוק של הבנק, זאת הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק מקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברשת, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בצל אירועי הקורונה בשנה האחרונה הרחיב הבנק את השימוש באמצעים דיגיטליים, באינטרנט ובמובייל, המאפשרים ללקוחות לקבל את השירות מבלי לחייבם להגיע פיזית לסניף.

לקוחות

המגזר כולל לקוחות פרטיים המקבלים שירותים בפועלים בסניפים, בפועלים בטלפון ובדיגיטל. השירות הניתן מותאם למאפייני הלקוחות השונים.

תחרות

בשנים האחרונות נמשכת העלייה ברמת התחרות. בין היתר בשל, התפתחויות טכנולוגיות ונכונות גוברת מצד לקוחות לקבלת שירותים מרחוק, במקביל להורדת חסמי כניסה למתחרים חדשים וחיזוק מתחרים קטנים ובינוניים. התחרות ממשיכה להתרחב לגופים פיננסיים חוץ בנקאיים, דוגמת חברות כרטיסי האשראי, חברות הביטוח, מיזמים טכנולוגיים פיננסיים וגופים קמעונאיים נוספים. גם רפורמת הבנקאות הפתוחה, יישום החוק להגברת התחרות במערכת הבנקאות ('חוק שטרם') וחוק נתוני אשראי תורמים לעלייה בעוצמת התחרות בענף. הבנק ממשיך להתאים את מודל ההפעלה לצורך מתן מענה מלא ללקוחותיו בהתאם לצורכים ומאפייניהם המשתנים, תוך מתן שירותים מלאים במגוון רחב של תחומים ומוצרים והנגשתם במגוון רחב של ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

בשנת 2022 נמשכה מגמת העדפה מוגברת של הדיגיטל בקרב הלקוחות והמשך צמיחה של תחום זה. בהתאם לכך ולאור ביקוש הלקוחות, הבנק ממשיך להרחיב את היכולות והצעות הערך הדיגיטליות.

השותף הפיננסי

ברבעון הראשון של שנת 2022 הורחב השותף הפיננסי באפליקציית בנק הפועלים, כך שלצד תובנות שוטפות וחיווי על המתרחש בחשבון, טיפים והמלצות להתנהלות טובה יותר ויכולת להגדיר יעדים פיננסיים בקלות ולבדוק עמידה ביעדים, הלקוחות יכלו להיערך לקראת ההוצאות המאפיינות את תקופת החגים (פסח). זאת לצד הצעות פרו אקטיביות שנועדו לשנות את המגמה בחשבון ולצאת מהמינוס, הצעות כיצד לפעול במצב של יתרות גבוהות בחשבון, כדי שהלקוחות יידעו כיצד להתנהל נכון עם הכסף שלהם.

צ'אט

ברבעון הראשון של שנת 2022 הושלמה פריסת השירות לקבוצת לקוחות בעלי אוריינטציה דיגיטלית שמבצעים את עיקר הפעולות שלהם בערוצים הישירים. השירות כולל צ'אט בוט וצ'אט עם בנקאי המאפשר קבלת מידע, שירותים וביצוע פעולות ללא צורך בהגעה לסניף או שיחה טלפונית עם בנקאי והכל במענה מיידי. כמו-כן, ברבעון זה הוכנסו שיפורים במוצר בממשק ובחווית הלקוח, וכן אפשרות של בנקאי לטפל במספר צ'אטים במקביל במטרה לספק מענה זמין ומהיר ונגיש ללקוחות.

תקשורת כתובה

ברבעון הראשון של שנת 2022 חלו שיפורים באפשרות להעביר הוראות לביצוע לבנקאי באמצעות הדיגיטל בין אם ביצוע הפעולה בצורה דיגיטלית ובין אם העברת הבקשה לבנקאי. ערוץ זה מאפשר להעביר הוראות לביצוע, בקשות לבנקאי ובירור מידע דרך האתר ישירות לבנקאי, ללא צורך בהגעה פיזית לסניף או פנייה טלפונית כאשר הבקשות מטופלות תוך פרק זמן מוגדר. במסגרת זו חל שיפור בתהליך פתיחת פנייה ובהתכתבות עם בנקאי, כשהבנקאי יכול בתשובה ללקוח לשלוח קישור למידע או פעולה רלוונטית, שיפור התהליך באפליקציה, הוספת תפסים מובנים ועוד.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

בשנים האחרונות ניכרת התגברות הרגולציה כחלק מהתוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות, שמשפיעה על המגזר. לפרטים נוספים ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 1-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר לקוחות פרטיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
496	492	סך הכנסות ריבית, נטו
2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
498	495	סך-הכל רווח מימוני, נטו
365	379	עמלות והכנסות אחרות
863	874	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(229)	(53)	
920	940	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
172	(13)	רווח (הפסד) לפני מסים
68	(4)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
104	(9)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
37,225	38,655	
פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח		
224,406	230,674	

ההפסד המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר לקוחות פרטיים ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-9 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 104 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע בעיקר מקיטון בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד ומעלייה בהוצאות התפעוליות ואחרות. מנגד, חלה עלייה בעמלות והכנסות האחרות.

ההכנסות מעמלות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-379 מיליון ש"ח בהשוואה ל-365 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בדמי ניהול חשבון ובעמלות מכרטיסי אשראי, שקוזזה בחלקה על-ידי ירידה בעמלות משוק ההון.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של 53 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 229 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע ברובו מהכנסות גבוהות יותר שנרשמו ברבעון המקביל בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביא לקיטון בשיעורי הפרשה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-940 מיליון ש"ח בהשוואה ל-920 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה ומגידול בהפרשה לחופשה, בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-38.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-39.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-230.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-225.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

למידע נוסף אודות סיכון אשראי לאנשים פרטיים, ראה "[סיכון אשראי](#)" בפרק סקירת הסיכונים, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.2 מגזר עסקים קטנים

כללי ומבנה המגזר

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה בפרק "מגזר לקוחות פרטיים" לעיל). מערך הסינוף מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, לצד מהלכים רחבי היקף לתמיכה וצמיחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי ייעודי המותאם לצרכי הלקוח במסגרת מגוון מוצרים.

פתרונות ללקוחות בתקופת המשבר

בנוסף לפירוט במגזר לקוחות פרטיים, הבנק יצא עם כמה מוצרים ותהליכים על מנת להקל על הלקוחות העסקיים, לרבות מתן הלוואות בערבות של המדינה בסכומים הנגזרים מהמחזור העסקי של הלקוחות.

מוצרים ושירותים

כחלק מאסטרטגיית הבנק להתמקד בהרחבת הפעילות במגזר העסקים הקטנים, מציע הבנק מגוון מוצרים ושירותים ללקוחותיו החל ממימון לפעילות העסקית, חבילת מוצרים ושירותים להתרחבות העסק, שירותי דיגיטל מתקדמים ומוקד שירות מתמחה בעסקים. כמו-כן, הבנק המשיך בפעילות המרכז לצמיחה פיננסית המעניקה לעסקים קטנים בכל רחבי הארץ ידע וכלים לניהול העסק והצמחתו.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון" והן בנכסים הדיגיטליים השונים, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. מהלכי השיווק המקבילים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו, בשלטי חוצות ובסניפים. בשנים האחרונות הרחיב הבנק בצורה משמעותית את השימוש באמצעי שיווק במדיה הדיגיטלית, באינטרנט ובסלולר, המאפשר פנייה ממוקדת ללקוחות על-פי תחומי העניין ומאפייני הפעילות שלהם ברחבי הרשת.

לקוחות

מגזר העסקים הקטנים מספק שירותים ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים קטנים ובינוניים ממגוון רחב של ענפי משק. בנוסף, מטופלים במגזר החשבונות הפרטיים של הלקוחות העסקיים.

תחרות

הפעילות במגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך מתן שירות מלא, מקיף ומקצועי ללקוח וכן לצורך ניהול סיכונים האשראי. בשנים האחרונות ניכרת כניסה גם של מתחרים חוץ בנקאיים כגון חברות כרטיסי אשראי, גופי מימון חוץ בנקאיים וכן קיימים פינטקים העוסקים בתחום. הבנק פועל באופן מתמיד להתאמת המוצרים והשירותים הניתנים ללקוחותיו וכן הנגשתם ללקוחות במגוון ערוצי שירות.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגמת הגידול בלקוחות הפעילים בדיגיטל וכמות מבצעי הפעולות בנכסים הדיגיטליים בקרב לקוחות עסקיים קמעונאים נמשכה גם ברבעון הראשון של 2022.

אפליקציה חדשה לעסקים

ברבעון זה הושקה ללקוחות האפליקציה החדשה לעסקים, המביאה את בשורת הבנקאות הקלה ללקוחות העסקיים. השיפור נועד להקל על הלקוחות העסקיים, לאפשר להם לבצע פעולות לניהול השוטף של העסק ולהתעדכן בכל מה שקורה בחשבון העסקי בצורה יעילה וקלה. באפליקציה החדשה, המושקת בהדרגה, כל המידע והפעולות לניהול החשבון העסקי נמצאים במרחק קליק, עיצוב חדש המציג את כל המידע החשוב במקום אחד, לצד מעבר קל ומהיר בין התחומים השונים (העברות כספים, משכורות, הפקדות, חתימה על עסקות ועוד). האפליקציה מהירה ונוחה יותר ושמה את הלקוחות העסקיים במרכז, בהתאם לאופן בו הם רוצים לנהל את החשבון העסקי שלהם.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

למידע בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 2-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
317	333	סך הכנסות ריבית, נטו
1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
318	335	סך-הכל רווח מימוני, נטו
139	146	עמלות והכנסות אחרות
457	481	סך ההכנסות
(45)	41	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
322	334	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
180	106	רווח (הפסד) לפני מסים
73	36	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
107	70	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
31,139	34,357	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
57,368	65,110	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים ברבעון הראשון של שנת 2022, הסתכם ב-70 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-107 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהכרה בהוצאות מהפסדי אשראי בהשוואה להכנסות בגין הפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד, שקוזז על-ידי גידול ברווח המימוני.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-335 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-318 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע ברובו מעלייה ביתרות האשראי.

ההכנסות מעמלות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-146 מיליון ש"ח בהשוואה ל-139 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בדמי ניהול חשבונות.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-41 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-45 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מהכרה בהכנסות שנרשמו ברבעון המקביל בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים, שהביא לקיטון בשיעורי ההפרשה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-334 מיליון ש"ח בהשוואה ל-322 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-34.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-33.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-65.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-66.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

6.1.3. מגזר הלוואות לדיר

כללי ומבנה המגזר

הבנק מציע הלוואות לדיר ללקוחות פרטיים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תוכניות הסיוע הממשלתיות, באמצעות נציגויות משכן בסניפים השונים הפרושים ברחבי הארץ. ניתן להגיש בקשה לאישור עקרוני למתן הלוואה לדיר גם בדיגיטל ובפועלים בטלפון.

מוצרים ושירותים

הפעילות העיקרית של מגזר זה הינה מתן הלוואות לדיר ומיועדת לקהל לקוחות המבקשים הלוואה למימון אחת מהמטרות שלהלן:

- הלוואה המיועדת לרכישה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה או שיפוץ.
- הלוואה המיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות לדירת מגורים.
- הלוואה הניתנת במשכון דירת מגורים ושאינה למטרת עסק.
- הלוואה המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה, כאמור לעיל.

פעולת חיתום משכנתאות נערכת ובחנת בהתייחס לארבעה רכיבים מהותיים: יכולת ההחזר, הבטוחה - הנכס המוצע לשעבוד, שיעור מימון ומרווחים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

שיווק והפצה

השיווק וההפצה נעשים באמצעות נציגויות משכן בסניפי הבנק ובאמצעות "פועלים בטלפון" ו"פועלים באינטרנט". כמו-כן, מתבצעות פעולות שיווק והפצה באמצעי המדיה השונים כגון שלטים באתרי בניה.

לקוחות

הבנק מעניק הלוואות לדיור ללקוחות פרטיים ועסקיים אשר מנהלים את חשבונם בבנק או בבנקים אחרים.

תחרות

תחום ההלוואות לדיור מאופיין ברמת תחרותיות גבוהה. מדובר בעסקה כלכלית משמעותית בקרב משקי הבית ולכן לקוחות נוטים לבצע סקר שוק ולהשוות מחירים, בעצמם או על-ידי יועצי משכנתאות חיצוניים. לעניין זה, בנק ישראל פועל במסגרת תיקון הוראת נת"ב 451 לקידום רפורמה צרכנית משמעותית, שנועדה להשפיע על כל נוטלי המשכנתאות במדינת ישראל, בשלושה היבטים: שקיפות המידע ללקוח; יכולת השוואה בין הצעות; פשטות יכולת הבנה ויעילות בביצוע תהליך לקיחת המשכנתא.

שינויים רגולטוריים - מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

למידע בדבר יוזמות רגולטוריות שעשויה להיות להן השפעה על פעילות המגזר ראה [ביאור 16](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

טבלה 3-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הלוואות לדיור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
268	326	סך הכנסות ריבית, נטו
12	11	עמלות והכנסות אחרות
280	337	סך ההכנסות
(68)	32	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
91	111	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
257	194	רווח (הפסד) לפני מסים
102	67	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
155	127	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
100,650	119,298	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הלוואות לדיור ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-127 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-155 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהכרה בהוצאות מהפסדי אשראי בהשוואה להכנסות בגין הפסדי אשראי ברבעון המקביל אשתקד, וכן מעלייה בהוצאות התפעוליות שקוזזו בחלקם על-ידי עלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-326 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-268 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות הריבית כתוצאה מגידול בהיקפי האשראי. ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הוצאות מהפסדי אשראי בסך של כ-32 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ-68 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נבע ברובו מהכרה בהכנסות שנרשמו ברבעון המקביל בהפרשה הקבוצתית לאור השיפור שחל בפרמטרים המאקרו כלכליים והמשך הירידה בהיקף החובות הנמצאים בדחיית תשלומים שהביא לקיטון בשיעורי ההפרשה הקבוצתית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-111 מיליון ש"ח בהשוואה ל-91 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-119.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-114.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. למידע נוסף אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור, ראה [פרק הלוואות לדיור בפרק סקירת הסיכונים](#), בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

6.1.4. מגזר מסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון רחב של שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). המגזר פועל באמצעות מרכזי עסקים ללקוחות ותיקים ומרכזי עסקים ללקוחות בצמיחה. ללקוחות המגזר מוענקים שירותים תפעוליים על-ידי מרכזי השירות. כמו-כן המגזר המסחרי מספק שירותים ללקוחות היי-טק במסגרת מרכז עסקים היי-טק, המספק שירותים בנקאיים הכוללים מתן אשראי וערבויות, פעילות מטבע-חוץ ועו"ש וכו'. נציין כי ברבעון הראשון של שנת 2022, על רקע הצמיחה הדרמטית של תחום ההיי-טק בשוק הישראלי ובבנק פרט, הוחלט להרחיב את מיקוד הבנק בתחום באמצעות יחידה חדשה ומורחבת וזאת על מנת להיענות לצרכי השוק, לפתח הצעות ערך ללקוחות ההיי-טק שבמיקוד ובכך גם לבסס את חלקו של הבנק.

לקוחות

תחומי הפעילות העיקריים של לקוחות המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן ופעילותם מתבצעת בעיקר בשוק המקומי, כמו-כן מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא. עיקר הגידול במגזר זה, הינו מענף הבניה והנדל"ן.

טבלה 4-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
282	336	סך הכנסות ריבית, נטו
3	(4)	הכנסות מימון שאינן מריבית
285	332	סך-הכל רווח מימוני, נטו
103	128	עמלות והכנסות אחרות
388	460	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(39)	(54)	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
136	145	רווח (הפסד) לפני מסים
291	369	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
119	131	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח		
43,832	54,700	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
40,670	51,407	

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-238 מיליון ש"ח בהשוואה ל-172 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו וכן מגידול בהכנסה מעמלות והכנסות אחרות. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-332 מיליון ש"ח בהשוואה ל-285 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי. ההכנסות מעמלות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-128 מיליון ש"ח בהשוואה ל-103 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מעסקי מימון. ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי האשראי בסך של כ-54 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-39 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע ברובו מקיטון בהפרשה הפרטנית. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-145 מיליון ש"ח בהשוואה ל-136 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-54.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-52.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-51.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-49.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

6.1.5. מגזר עסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר פועל באמצעות ארבעה סקטורים שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים) בעלי התמחות ייעודית:

- נדל"ן
- תעשייה, מסחר ומלונאות
- תשתיות אנרגיה ושוק ההון
- מימון פרויקטים ותשתיות

בנוסף, עוסק המגזר במוצרי מימון מורכבים, לרבות: מימון סחר חוץ, מימון הון חוזר, מימון נכסים בחו"ל, עסקות מימון מורכבות, סינדיקציה ומכירת סיכוני אשראי.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית.

טבלה 5-6: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
356	422	סך הכנסות ריבית, נטו
21	16	הכנסות מימון שאינן מריבית
377	438	סך-הכל רווח מימוני, נטו
147	166	עמלות והכנסות אחרות
524	604	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(135)	(586)	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
170	202	רווח (הפסד) לפני מסים
489	988	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
199	353	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
290	635	
אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾		
78,102	98,924	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
59,979	81,411	

(1) כולל יתרת אשראי בגין פעילות שאילות והשאלות ובגין תיחום חשיפה בנגזרים בסך של כ-7,651 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2022 ובסך של כ-3,864 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2021.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-635 מיליון ש"ח בהשוואה ל-290 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מהפסדי אשראי בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד ומעלייה ברווח המימוני, נטו, שקוזז בחלקו על-ידי עלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-438 מיליון ש"ח בהשוואה ל-377 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע מעלייה ביתרות האשראי.

ההכנסות מעמלות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-166 מיליון ש"ח בהשוואה ל-147 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מעלייה בעמלות מעסקי מימון ובעמלות משוק ההון שקוזזה בחלקה מירידה בעמלות סינדיקציה.

ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו הכנסות מהפסדי אשראי בסך של 586 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 135 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקרו מקיטון בהפרשה הפרטנית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-202 מיליון ש"ח בהשוואה ל-170 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהוצאות השכר עקב גידול בהוצאות המענק בשל העלייה בשיעורי התשואה בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-98.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-96.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-81.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-85.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

6.1.6. פעילות בינלאומית

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק כוללת את סניף ניו-יורק ונציגויות בארצות-הברית, בנק פוזיטיף תורכיה, וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בתחומי הפעילות הבאים: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, פיקדונות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. בנוסף הסניף נותן אשראי בדרך של רכישת השתתפויות. תחום הפעילות מול בנקים כולל מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). בתחום הבנקאות הפרטית הבינלאומית, הבנק משלים את הפסקת הפעילויות בחו"ל וסגירת חברות הבנות, כמפורט להלן.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (Cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל, הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה. בנוסף, קיימים כללים ומגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל. לפרטים בדבר סיום חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ופרשת FIFA ראה [ביאור 10.g](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

היחידות העיקריות בבנקאות הבינלאומית

סניף ניו-יורק

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק ונציגויות וכן קיום קשרים עם בנקים ברחבי העולם. לסניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים. כמו-כן, פועל הסניף בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה.

Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים-שוויץ)

בחודש ספטמבר 2017 החליט הבנק להביא להפסקת פעילותו של הפועלים שוויץ ומאז נכסי לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית שלו נמכרו/הועברו. למועד הנוכחי לא נותרו לקוחות בשלוחה. הבנק פועל להחזרת הרישיון הבנקאי.

Hapoalim (Luxembourg) S.A. (הפועלים לוקסמבורג)

בחודש ינואר 2021 הוחזר הרישיון הבנקאי של הפועלים לוקסמבורג לבנק המרכזי האירופאי ובחודש אוקטובר 2021 מונה לחברה מפרק.

פעילות הבנק בתורכיה

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה באמצעות בנק פוזיטיף, הפועל ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית. במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוחלט לפעול למכירת ההשקעה בבנק פוזיטיף. בהתאם לכך, הבנק פועל להקטנה הדרגתית של תיק האשראי של בנק פוזיטיף. בעל מניות המיעוט בבנק פוזיטיף (שאחזקותיו הסתכמו ב-30.17%), שהעלה בעבר טענות כנגד הבנק בנוגע להשפעה לכאורה של הבנק על ניהול בנק פוזיטיף, פתח בהליכים משפטיים (בעצמו ועל-ידי דירקטורים מטעמו) כנגד בנק פוזיטיף במטרה לבטל החלטות שקיבלה האסיפה הכללית של בנק פוזיטיף. על רקע זה, חתם הבנק ביום 31 בינואר 2022 הסכם עם בעל מניות המיעוט לפיו ירכוש הבנק את החזקות בעל מניות המיעוט (30.17%) בתמורה לסך של 5 מיליון דולר, כך שהבנק יחזיק 100% מהון המניות של בנק פוזיטיף והצדדים יוותרו הדדית על טענות הצד האחד כלפי האחר. בעל מניות המיעוט הגיש בקשה לבית המשפט למשיכת תביעתו (אשר תיבחן במסגרת השימוע שנקבע לכלל התביעות להמשך השנה). בתאריך 10 במרץ 2022 הושלמה העסקה ולאחריה מחזיק הבנק במלוא החזקה בבנק פוזיטיף. להערכת הבנק ההתקשרות בהסכם מסייעת לבנק לממש את מהלך היציאה מפעילות בתורכיה ותתרום להמשך ניהולו התקין של בנק פוזיטיף.

לפרטים בדבר הנחיות בנק ישראל להגדלת שיעורי השקלול של נכסי הסיכון וניכוי מסגרת קווי האשראי מההון הפיקוחי, ראה [ביאור 9.i](#). בתמצית הדוחות הכספיים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 6-6: תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר הבינלאומי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
100	132	סך הכנסות ריבית, נטו
6	(22)	הכנסות מימון שאינן מריבית
106	110	סך-הכל רווח מימוני, נטו
9	8	עמלות והכנסות אחרות
115	118	סך ההכנסות
<hr/>		
6	10	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
128	76	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(19)	32	רווח (הפסד) לפני מסים
8	13	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
		רווח (הפסד) נקי:
(27)	19	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(26)	18	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
<hr/>		
13,502	14,593	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
18,844	20,237	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הפעילות הבינלאומית ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-18 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 26 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. להלן השינויים העיקריים בתוצאות הפעילות הבינלאומית:

- הרווח הנקי של סניף ניו-יורק הסתכם בכ-34 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022 בהשוואה לרווח נקי של כ-12 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות על רקע עלייה בהיקפי האשראי לציבור והוזלת עלויות המימון על הפיקדונות.
- ההפסד של הפועלים שוויץ הסתכם בכ-19 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2022 בהשוואה להפסד בסך של כ-41 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהפסד נובע מקיטון בהוצאות המשפטיות בקשר עם עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים וקיטון בהוצאות הנובעות כחלק מתהליכי הסגירה של הפעילות.

- סך האשראי לציבור של הפעילות הבינלאומית ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-14.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-13.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 בסניף ניו-יורק הסתכם בכ-14.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-13.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. בפעילות ה-Middle-Market הסתכם האשראי בכ-13.8 מיליארד ש"ח, מתוכו סך של כ-5.9 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה. זאת, בהשוואה לכ-12.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, מתוכו סך של כ-5.5 מיליארד ש"ח בגין עסקות סינדיקציה.
- האשראי לציבור ליום 31 במרץ 2022 בבנק פוזיטיף בתורכיה הסתכם בכ-0.2 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2021.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 של הפעילות הבינלאומית הסתכמו בכ-20.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-20.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021, מרביתם מקורם בסניף ניו-יורק. בפעילות ה-Middle-Market הסתכמו הפיקדונות בכ-8.4 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-8.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. יתרת פיקדונות הציבור מסוג Brokered CD's הסתכמה בכ-11.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-11.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021.

6.1.7. מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות מגזר זה כוללת:

- פעילות בתיק הבנקאי - ניהול המקורות והשימושים לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה), וזאת באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים, ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב ושטרי הון וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתייבויות ("נג"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידה לניהול השקעות נוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-החוב (ממשלתי וקונצרני) ותיק המניות, ותאום הפעילות ברמת הקבוצה.
- פעילות בתיקי המסחר - פעילות עשיית שוק ומסחר בחדר עסקות בתחום מטבע-החוץ, ריביות ואגרות-חוב ממשלתיות ונגזרי OTC.
- פעילות מסחר מול לקוחות בשני תחומים:
 - ביצוע עסקות בניירות-ערך ובנגזרים סחירים באמצעות שני חדרי מסחר: חדר מסחר ניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר ניירות-ערך זרים וכן שירותי משמרת ניירות-ערך.
 - ביצוע עסקות OTC במכשירים פיננסיים נגזרים בש"ח, מטבע-חוץ, ריביות, מדדים וסחורות באמצעות חדר העסקות. השירות ניתן למגוון לקוחות, בהם גופים מוסדיים, חברות עסקיות, לקוחות פרטיים נבחרים ולקוחות זרים, באמצעות דסקים ייעודיים המעניקים שירות אישי ללקוחות.
 - פעילות המגזר מול הלקוחות כוללת גם מתן תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים - בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר עסקות, אשר בגינה הבנק מציע מגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תחכום גבוהות יותר וביניהם: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים, אופציות אקזוטיות, ומוצרי ריבית מתוחכמים.

טבלה 6-7: מגזרי פעילות גישת ההנהלה - תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר ניהול פיננסי⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני ש"ח		
414	675	סך הכנסות ריבית, נטו
416	153	הכנסות מימון שאינן מריבית
830	828	סך-הכל רווח מימוני, נטו
33	33	עמלות והכנסות אחרות
863	861	סך ההכנסות
2	10	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
116	125	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
745	726	רווח (הפסד) לפני מסים
236	231	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
509	495	רווח (הפסד) לאחר מסים
7	27	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
		רווח (הפסד) נקי:
516	522	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
518	522	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,667	3,730	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
54,127	70,937	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

(1) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים, אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר הניהול הפיננסי ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-522 מיליון ש"ח בהשוואה ל-518 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח המימוני, נטו של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-828 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-830 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה ברווחים מהשקעה במניות ומרישום הפסד כתוצאה משינוי בפערים בין השווי ההוגן של נגזרים שהינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין מדידת אותם נכסים על בסיס צבירה, בהשוואה לרווח בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה עלייה בהכנסות מהפרשי הצמדה, בשל השינויים בשיעור המדד הידוע בין התקופות, אשר קיזז ירידה זו.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2022 הסתכם בכ-3.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו בכ-70.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-78.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021. הקיטון נובע בעיקר מהקטנת יתרות מפקידים גדולים.

6.1.8. התאמות

במסגרת זו נכללות פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. מסגרת זו כוללת, בין היתר: (1) תוצאות חברות הבנות פועלים סהר בע"מ ופעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ; (2) רווח הון ממכירת בניינים וציוד; (3) הפרשות והוצאות משפטיות ואחרות בקשר עם החקירה של עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים שאינם מיוחסות לפעילות הבינלאומית; (4) התאמות של פעולות בין-מגזריות.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-53 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווחי הון ממכירת נכסי נדל"ן.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-113 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-91 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. גידול נבע בעיקרו מהכנסות אחרות מרווחי הון ממכירת נכסי נדל"ן.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

6.2. דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

טבלה 6-8: דירוג
בנק הפועלים

שם המדרג	מושא הדירוג	הדירוג	אופק הדירוג	תאריך הדירוג/ אישור הדירוג
מעלות	דירוג מנפיק טווח ארוך	ilAAA	יציב	8 במרץ 2022
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200) ⁽¹⁾	ilAAA		8 במרץ 2022
	כתבי התחייבות נדחים ⁽²⁾	ilAA+		8 במרץ 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו') ⁽³⁾	ilAA		8 במרץ 2022
מידרוג	שטר הון (סדרה ג') ⁽⁴⁾	ilAA-		8 במרץ 2022
	פיקדונות לזמן ארוך	Aaa.il	יציב	8 במרץ 2021
	פיקדונות לזמן קצר	P-1.il		8 במרץ 2022
	אגרות-חוב (סדרות 100, 200) ⁽¹⁾	Aaa.il	יציב	8 במרץ 2022
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו') ⁽³⁾	Aa1.il	יציב	8 במרץ 2022
	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (סדרות ה', ו') ⁽³⁾	Aa2.il(hyb)	יציב	8 במרץ 2022
	דירוג מנפיק טווח ארוך ⁽⁵⁾	A	יציב	23 בינואר 2022
	דירוג מנפיק טווח קצר ⁽⁵⁾	A-1		23 בינואר 2022
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁴⁾	BBB		23 בינואר 2022
	דירוג פיקדונות טווח ארוך	A2	יציב	24 בינואר 2022
	דירוג פיקדונות טווח קצר	P-1		24 בינואר 2022
	סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	דירוג מנפיק טווח ארוך	A	יציב
דירוג מנפיק טווח קצר		F1+		28 במרץ 2022
כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים (פועלים \$1 coco רמ) ⁽⁴⁾		BBB		28 במרץ 2022

- (1) דירוג זהה ניתן גם לאגרות-חוב שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות (סדרות 32, 34, 35, 36).
 (2) הדירוג מתייחס לכתבי התחייבויות נדחים (סדרות יד', טו', טז') שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות.
 (3) דירוג זהה ניתן גם לכתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים שהונפקו על-ידי פועלים הנפקות (סדרות יח', יט', כ', כא').
 (4) נסחר ברצף מוסדי.
 (5) החל מאוגוסט 2021 חברת S&P מדרגת את סניף פועלים ניו-יורק, שאינו יישות משפטית נפרדת, בדירוג זהה לבנק.

מדינת ישראל

שם המדרג	דירוג טווח ארוך	טווח קצר	אופק הדירוג
סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P	AA-	A-1+	יציב
סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's	A1		חיובי ⁽¹⁾
סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch	A+	F1+	יציב

(1) בחודש אפריל 2022 חברת Moody's העלתה את אופק הדירוג למדינת ישראל מציב לחיוב.

6.3 מעורבות חברתית ותרומה לקהילה; בנקאות חברתית

בנק הפועלים לצד פעילותו העסקית מחויב מזה שנים לקידום החברה והקהילה בישראל, ופועל לצמצום פערים ולשוויון הזדמנויות. מתוך תפיסה זו, קרן "פועלים בקהילה" בהמרכז לבנקאות חברתית, מתמקדת במאות מיזמים שמחזקים את התעסוקה, ההשכלה והחוסן הכלכלי ומצמצמים פערים בקרב מאות אלפי אנשים, ילדים ונוער מכל חלקי הארץ. עשייה ענפה זו מתקיימת תוך יצירת שותפויות עם עמותות וארגונים חברתיים וגופי ציבור וממשל, ובאה לידי ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובתרומות "שוות כסף".

המעורבות החברתית של פועלים בקהילה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 באה לידי ביטוי בהוצאה כספית מצטברת של כ-1 מיליון ש"ח. במטרה, לקדם הכשרה והשמה איכותית של אנשים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית באמצעות מתן כלים וליווי, תמיכה ביזמות, בעסקים קטנים ובהיי-טק, עידוד השכלה גבוהה והעצמת דור העתיד. החלטנו להתמקד גם השנה בקידום תעסוקה איכותית להגברת המוביליות החברתית, העצמאות, תחושת המסוגלות ורווחתו של הפרט.

ברבעון זה תמכנו בכ-33 פרויקטים משותפים עם עמותות שמטרתם עידוד תעסוקה וסיוע לדורשי העבודה. בנוסף לקראת יום האישה הושק מיזם 'מיקס פיקס למען הקהילה': מיזם משותף עם 'מיס פיקס דה יוניברס' של 'שדולת הנשים', אשר, נועד לעודד נשים יזמיות חברתיות. במסגרת המהלך, יבחרו שלושה מיזמים חברתיים, שמטרתם חיזוק והעצמה של נשים, בדגש על הפריפריה החברתית והגאוגרפית. גובה המענקים: 100,000 ש"ח, 75,000 ש"ח ו-50,000 ש"ח.

כמו-כן, המשכנו עם מיזם 'ערך לדרך' להכשרת עמותות מיזם להעצמת המגזר השלישי בשיתוף עם עמותת 'אלומות', שמסגרתו מוקנים לעמותות וארגונים כלים עסקיים וניהוליים לקידום איתנות ארוכת טווח המושתת על יכולות לגיוס משאבים ממגוון מקורות. ברבעון זה השקנו את המחזור ה-12 - מחזור ייעודי שבו משתתפים כ-40 מתנ"סים.

העצמה פיננסית לנשים בחברה החרדית - הקמנו את 'קהילת הנשים החרדיות בהיי-טק' בשיתוף עם עמותת 'קמא-טק' ופורום הבוגרות במסגרתה יוצעו סידרת הרצאות מקצועיות במגוון נושאים בעולמות הפיננסים, צמיחה אישית ופיתוח קריירה. כמו-כן נתנו חסות ל"ועידת אחת ועוד אחת" - ועידה לאומית לתעסוקת נשים חרדיות שהתכנסה במטרה להביא לשילוב מוצלח של נשים חרדיות במעגל העבודה.

"שבוע המעשים הטובים" - השנה הוחלט לקיים את המסורת של יום המעשים הטובים ולהרחיבו לשבוע, במסגרת שבוע זה לקחו חלק 3,105 עובדים שהתנדבו ב-188 מקומות מכל התחומים: ניקון חופים וחורשות, קטיף, אריזת כ-4,000 מארזי מזון וחלוקתו לאלפי קשישים ניצולי שואה ומשפחות במצוקה בכל הארץ כולל חברה ערבית לקראת הרמאדן, הקמת גינות קהילתיות במוסדות שיקומיים, הפעלה ומשחק עם ילדים, נוער וקשישים (אוכלוסייה בסיכון או עם צרכים מיוחדים) ואף חינוך פיננסי לילדי שמונה בתי ספר בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית. הפעילויות התקיימו בכל רחבי הארץ - מקרית שמונה בצפון ועד אילת בדרום.

בתחילת מאי אישר דירקטוריון הבנק את דוח סביבה חברתית וממשל תאגידי (ESG) לשנת 2021.

דוח ESG של בנק הפועלים מתפרסם זו השנה ה-15 ברציפות ונכתב על-פי תקן GRI ברמת השקיפות המקיפה (In accordance: Comprehensive Option) והשנה לראשונה גם על-פי תקן SASB.

7. נספחים

7.1 התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות לפי רבעונים

טבלה 7-1: התפתחות רבעונית של סך הרווח המימוני, נטו

2021				2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
2,591	3,209	3,071	2,813	3,403	
(358)	(701)	(506)	(352)	(687)	
2,233	2,508	2,565	2,461	2,716	
449	201	212	219	148	
2,682	2,709	2,777	2,680	2,864	
בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:					
59	49	57	37	46	
293	92	120	94	30	
29	(7)	(21)	(6)	(73)	
(43)	29	20	24	(38)	
6	6	3	(2)	(11)	
2,338	2,540	2,598	2,533	2,910	

- (1) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.
- (2) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.
- (3) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- מזה בגין השפעות שינויים במדד: הכנסה של 301 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2022, הכנסה של 44 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של 2021, הכנסה של 159 מיליון ש"ח ברבעון השלישי של 2021, הכנסה של 190 מיליון ש"ח ברבעון השני של 2021, הכנסה של 12 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של 2021.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 2-7: הוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים לפי רבעונים

2021				2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
89	129	112	223	149	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(144)	(378)	(300)	(203)	(699)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(55)	(249)	(188)	20	(550)	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
(453)	(398)	(64)	167	(50)	הוצאה (הכנסה), נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
(508)	(647)	(252)	187	(600)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:					
(203)	(303)	(253)	189	(586)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(68)	(172)	9	5	32	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיר
(237)	(172)	(8)	(8)	(46)	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	-	1	-	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
(508)	(647)	(252)	187	(600)	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור**:					
0.11%	0.16%	0.13%	0.26%	0.16%	שיעור ההוצאה (הכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי
(0.47%)	(0.34%)	0.06%	0.45%	0.11%	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***
(0.66%)	(0.81%)	(0.30%)	0.21%	(0.66%)	שיעור ההוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.03%	(0.12%)	(0.21%)	0.06%	(0.06%)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
1.62%	(7.76%)	(13.70%)	4.07%	(4.37%)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** על בסיס שנתי.

*** הוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הנה סך הוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 3-7: פירוט עמלות והכנסות אחרות לפי רבעונים

2021				2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
					עמלות
187	192	197	217	211	דמי ניהול חשבונות
221	194	186	203	210	פעילות בניירות-ערך
55	70	75	75	69	כרטיסי אשראי, נטו
62	46	53	59	56	טיפול באשראי
139	147	161	170	174	עמלות מעסקי מימון
70	65	70	83	77	הפרשי המרה
83	88	96	91	92	עמלות אחרות
817	802	838	898	889	סך-הכל עמלות
82	22	29	56	95	הכנסות אחרות
899	824	867	954	984	סך-הכל הכנסות עמלות והכנסות ואחרות

טבלה 4-7: פירוט רבעוני של הוצאות התפעוליות והאחרות

2021				2022	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,096	1,165	1,153	919	1,161	שכר
337	316	332	348	326	אחזקה ופחת בניינים וציוד
486	499	514	638	471	אחרות⁽¹⁾
1,919	1,980	1,999	1,905	1,958	סך-הכל

(1) ברבעון הרביעי של שנת 2021 נכללה הוצאה בגין הסכם פשרה בנוגע לתביעה ייצוגית בגין חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים בסך 50 מיליון ש"ח.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

7.2. שיעורי הכנסות והוצאות ריבית

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.22%	2,274	282,382	3.63%	3,045	335,667
					בישראל
3.93%	142	14,469	4.07%	163	16,036
					מחוץ לישראל
3.26%	⁽⁴⁾ 2,416	296,851	3.65%	⁽⁴⁾ 3,208	351,703
					סך-הכל
אשראי לממשלות:					
1.69%	9	2,125	2.67%	13	1,950
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
1.69%	9	2,125	2.67%	13	1,950
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים:					
1.12%	12	4,301	1.12%	12	4,286
					בישראל
-	-	112	-	-	156
					מחוץ לישראל
1.09%	12	4,413	1.08%	12	4,442
					סך-הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.10%	30	119,801	0.10%	34	137,257
					בישראל
0.10%	2	7,745	0.15%	4	10,698
					מחוץ לישראל
0.10%	32	127,546	0.10%	38	147,955
					סך-הכל
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	763	-	-	1,044
					בישראל
-	-	-	-	-	-
					מחוץ לישראל
-	-	763	-	-	1,044
					סך-הכל

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) עמלות בסך של 168 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022 (31 במרץ 2021: 141 מיליוני ש"ח).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
0.79%	111	56,269	0.69%	97	56,581
בישראל					
0.75%	6	3,209	0.91%	7	3,081
מחוץ לישראל					
0.79%	117	59,478	0.70%	104	59,662
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
0.41%	5	4,848	1.26%	28	8,877
בישראל					
-	-	2	-	-	2
מחוץ לישראל					
0.41%	5	4,850	1.26%	28	8,879
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	347	-	-	310
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	347	-	-	310
סך-הכל					
2.09%	2,591	496,373	2.36%	3,403	575,945
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	6,260	-	-	7,021
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	42,160	-	-	50,085
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	544,793	-	-	633,051
סך-כל הנכסים					
2.35%	150	25,537	2.32%	174	29,973
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הגון של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022 בסך של 505 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2021: 458 מיליוני ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.31%	177	228,100	0.45%	298	263,751
בישראל					
0.03%	7	110,650	0.07%	25	138,085
לפי דרישה					
0.58%	170	117,450	0.87%	273	125,666
לזמן קצוב					
0.79%	33	16,770	0.55%	26	18,987
מחוץ לישראל					
0.44%	7	6,382	0.30%	6	8,028
לפי דרישה					
1.00%	26	10,388	0.73%	20	10,959
לזמן קצוב					
0.34%	210	244,870	0.46%	324	282,738
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
0.55%	1	725	0.64%	1	623
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.55%	1	725	0.64%	1	623
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	2,210	-	-	4,172
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	2,210	-	-	4,172
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים:					
0.18%	2	4,501	0.08%	1	5,255
בישראל					
2.78%	1	144	-	-	115
מחוץ לישראל					
0.26%	3	4,645	0.07%	1	5,370
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
-	-	544	0.53%	7	5,315
בישראל					
-	-	5	-	-	4
מחוץ לישראל					
-	-	549	0.53%	7	5,319
סך-הכל					

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)					
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
2.41%	144	23,947	5.45%	352	25,844
בישראל					
-	-	7	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.40%	144	23,954	5.45%	352	25,844
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
-	-	864	1.40%	2	572
בישראל					
-	-	1	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	865	1.40%	2	572
סך-הכל					
0.52%	358	277,818	0.85%	687	324,638
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
-	-	198,698	-	-	236,783
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
-	-	6,996	-	-	4,503
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	21,663	-	-	24,115
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
-	-	505,175	-	-	590,039
סך-כל ההתחייבויות					
-	-	39,618	-	-	43,012
סך-כל האמצעים ההוניים					
-	-	544,793	-	-	633,051
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.57%	-	-	1.51%	-	-
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
1.80%	2,117	470,836	1.88%	2,568	545,972
בישראל					
1.82%	116	25,537	1.98%	148	29,973
מחוץ לישראל					
1.80%	2,233	496,373	1.89%	2,716	575,945
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
0.80%	34	16,927	0.54%	26	19,106

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לרבות מכשירים נגזרים.
- (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2022		
שיעור הכנסה*	הכנסות ריבית (הוצאות)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית (הוצאות)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל					
מטבע ישראלי לא-צמוד					
1.97%	1,862	377,585	1.87%	2,038	435,348
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.20%)	(91)	179,263	(0.20%)	(105)	214,882
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.77%	-	-	1.67%	-	-
					פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד-למדד					
3.21%	403	50,272	7.02%	1,007	57,398
					סך נכסים נושאי ריבית
(2.05%)	(172)	33,523	(5.94%)	(465)	31,299
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.16%	-	-	1.08%	-	-
					פער הריבית
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
1.64%	176	42,979	1.38%	184	53,226
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.51%)	(61)	48,105	(0.61%)	(91)	59,351
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.13%	-	-	0.77%	-	-
					פער הריבית
סך פעילות בישראל					
2.07%	2,441	470,836	2.37%	3,229	545,972
					סך נכסים נושאי ריבית
(0.50%)	(324)	260,891	(0.87%)	(661)	305,532
					סך התחייבויות נושאות ריבית
1.57%	-	-	1.50%	-	-
					פער הריבית

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים

ליום 31 במרץ 2022

טבלה 5-7: שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו			
ביום 31 במרץ 2022 לעומת שלושה חודשים			
שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021			
שינוי נטו	גידול (קטוון) בגלל שינוי ⁽²⁾		כמות
	מחיר	במיליוני ש"ח	
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית			
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור:			
			בישראל
771	288	483	
			מחוץ לישראל
21	5	16	
792	293	499	סך-הכל
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
			בישראל
17	(2)	19	
			מחוץ לישראל
3	1	2	
20	(1)	21	סך-הכל
812	292	520	סך-כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור:			
			בישראל
121	81	40	
			מחוץ לישראל
(7)	(10)	3	
114	71	43	סך-הכל
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
			בישראל
216	138	78	
			מחוץ לישראל
(1)	(1)	-	
215	137	78	סך-הכל
329	208	121	סך-כל הוצאות הריבית
483	84	399	סך-הכל הכנסות הריבית פחות הוצאות ריבית

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אובליגו

חבות כוללת. סך ההתחייבויות של הלקוח לבנק.

איגוח

גיוס הון חוץ-בנקאי על-ידי גוף פיננסי באמצעות אגרות-חוב מיוחדות המשקפות את התזרימים הצפויים בגין הלוואות שקובצו יחדיו.

אגרת-חוב

נייר ערך המהווה תעודת התחייבות לתשלום חוב, ובו הבטחה של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות ללוות כסף מהציבור.

אשראי חוץ-מאזני

התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).

באזל 2/באזל 3

תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.

הון פיקוחי

ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1 והון רובד 2, כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 1

הון רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going-concern capital) כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2

הון בחדלות פירעון כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הסכמי רכש/מכר חוזר

הסכמים לרכישה או מכירה של ניירות-ערך בתמורה למזומן או ניירות-ערך, כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.

חבות

כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.

חוב

זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.

חוב מותנה בביטחון

חוב שפירעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מתוך הביטחון, ואין מקורות זמינים ומהימנים אחרים לפירעונו.

כתבי התחייבות נדחים

כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.

מדד המחירים לצרכן

מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת.

מח"מ

משך חיים ממוצע

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

מכשיר נגזר

מכשיר פיננסי או חוזה עתידי שערכו נגזר מערכו של נכס בסיס כלשהו ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

מכשיר פיננסי

מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.

מניות רדומות

מניות המוחזקות במישרין על-ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.

מרווח Bid-Ask

המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.

נגזר OTC

Over the counter

מכשיר נגזר מסוג שמוסדות פיננסיים מתקשרים לגביו במהלך העסקים הרגיל ושקיים שוק במסגרתו ניתן לקבוע את שווי.

סינדיקציה

עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.

פיקדונות לזמן קצוב

פיקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים, לכל הפחות מיום ההפקדה.

פיקדונות לפי דרישה

פיקדון שאינו פיקדון לזמן קצוב.

שוק פעיל

שוק בו עסקות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

B2B

Business To Business

פעילות עסקית של מכירת מוצר או מתן שירותים של ארגון אחד לארגון שני.

CVA

Credit Valuation Adjustment

חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.

FATCA

Foreign Accounts Tax Compliance Act

חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארצות-הברית חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארצות-הברית.

FDIC

Federal Deposit Insurance Corporation

התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות.

FINMA

Swiss Financial Market Supervisory Authority

הרשות המפקחת על המוסדות הפיננסיים בשוויץ.

GRI

Global Reporting Initiative

תקן בינ"ל לדיווח בתחום הקיימות והאחריות התאגידית.

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על-ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

LDC

Less Developed Country

ארצות המסווגות על-ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

LTV

Loan To Value Ratio

היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).

MTM

Mark to Market

שערוך של מכשיר נגזר בהתבסס על ציטוטים של מחירי שוק בשווקים רלוונטיים, ובהעדרם בהתבסס על שיטות הערכה חלופיות.

NPL

Non Performing Loan

אשראי פגום שאינו צובר ריבית.

VaR

Value at Risk

מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוני שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים את ההפסד המירבי הצפוי בגין פוזיציה מסוימת או תיק מסוים, עבור אופק זמן ורמת מובהקות מוגדרים.

א

איגוח 221, 95

אנשים קשורים 187

אקטואריה 28

אשראי לציבור 59, 56, 55, 52, 51, 50, 49, 48, 41, 26, 23, 14, 13, 11, 8

, 149, 148, 146, 142, 138, 110, 109, 108, 107, 106, 101, 90, 88, 84, 79

, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150

, 203, 202, 200, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165

221, 220, 215, 213, 208, 207, 205, 204

ג

גידור 135, 120, 95, 94, 93, 55, 43, 21

ד

דיבידנד 120, 116, 95, 88, 87, 86, 32, 31, 13, 8

ה

הון והלימות הון 33

הון מניות 86, 85

הלבנת הון 206, 187, 126, 70, 19

הלוואות לדיור 52, 51, 50, 49, 47, 44, 41, 38, 37, 36, 34, 32, 27, 26, 8

, 148, 146, 142, 138, 136, 119, 117, 108, 107, 106, 92, 91, 90, 89, 62, 60

, 187, 186, 167, 166, 165, 164, 161, 158, 157, 155, 154, 153, 152, 150, 149

204, 203, 202, 193

הליכים משפטיים 125, 124, 19

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 160, 159

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 213, 23

ו

ועדת שטרומ 199, 185

ז

זכויות עובדים 116, 115, 114, 113, 112, 111, 87, 79, 68

ח

חובות בסיווג בעייתי 90

חובות פגומים 160, 159, 158, 155, 154, 146, 142, 108, 107, 48, 47, 44

י

יעד הון 119, 32

ירידת-ערך 92, 91

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 191, 150, 149, 148, 79, 43, 41, 8

196

מגזרי פעילות פיקוחיים 142, 140, 138, 136, 79, 53, 41, 37, 36, 8, 7

208, 150, 149, 148, 146, 144

מדינות זרות 29

מדיניות חשבונאית 93, 92, 91, 90, 89, 79

מימון ממונף 66, 9

מינוף 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 90, 79, 35, 12, 8

מסגרות אשראי 199, 185, 167, 28

מפקדים גדולים 209, 39, 31

נ

נגזרים 95, 94, 93, 87, 84, 79, 67, 59, 52, 51, 50, 43, 39, 31, 28, 21, 8

, 173, 172, 171, 170, 169, 135, 134, 133, 132, 131, 130, 129, 120, 111, 96

, 216, 215, 212, 209, 208, 184, 183, 182, 181, 180, 178, 177, 176, 175, 174

221, 220, 219, 218, 217

נזילות 122, 69, 58, 43, 32, 14, 12, 7

ניירות-ערך 79, 72, 59, 52, 51, 50, 43, 35, 34, 31, 30, 28, 26, 21, 14, 11

, 124, 123, 121, 108, 107, 106, 105, 104, 103, 102, 101, 94, 88, 87, 84

, 180, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 152, 151, 136, 133

221, 217, 215, 208, 199, 186, 181

נכסים אחרים 170, 169, 152, 151, 108, 107, 106, 87, 84, 52, 51, 50

216, 171

נכסי סיכון 146, 142, 138, 117, 34

ס

סייבר 43, 14

סיכון אשראי 53, 52, 51, 50, 49, 46, 43, 34, 28, 27, 23, 19, 14, 9, 8, 7

, 151, 120, 117, 111, 109, 108, 107, 106, 79, 67, 64, 63, 59, 58, 56, 55, 54

, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 153, 152

213, 200, 175, 174, 173, 172, 168, 167

סיכונים אחרים 71, 7

סיכון מוניטין 71, 43, 19, 14

סיכון מימון 70

סיכון נזילות 69, 43, 14, 12, 7

סיכון סביבתי 19

סיכון רגולטורי 43, 14

סיכון ריבית 67, 43, 32, 14

סיכון שוק 67, 43, 19, 14, 7

סיכון תפעולי 117, 43, 34, 19, 14

ע

עמלות 8, 12, 13, 20, 23, 24, 36, 37, 41, 82, 124, 125, 136, 140, 144,
148, 149, 150, 193, 200, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 215
ענפי משק 8, 9, 27, 30, 50, 51, 52, 67, 201

פ

פיקדונות הציבור 26, 30, 31, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 79, 84, 90, 94,
138, 142, 146, 148, 149, 150, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 200, 202,
204, 205, 206, 207, 208, 209, 217, 218, 220

ר

רגולציה 19, 71, 126, 203
רווח למניה 82

ש

שווי הוגן 9, 21, 25, 31, 43, 68, 79, 83, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102,
103, 104, 105, 112, 133, 134, 135, 158, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178,
179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 212

ת

תגמול 85, 86, 125, 126
תיק בנקאי 67, 68
תיק למסחר 29
תשואה להון 11
תשלום מבוסס מניות 85, 86, 87